

Revurdering af miljøgodkendelsen af slagtesvineproduktion Bråskovvej 2B, 8783 Hornsyld

Luftfoto og oversigt over ejendommen Bråskovvej 2b, Hornsyld

Registreringsblad

Landbrugets navn og beliggenhed	Bråskovvej 2B, 8783 Hornsyld
Matrikel nr.	5 i m.fl. Sdr. Bjerre By, Bjerre
CVR nummer	19310302
Ejer af ejendommen	Søren Knigge, Bråvej 20, 8781 Stenderup
Driftsansvarlig	Jørgen Brønd, Thyrasmindevej 5, 8700 Horsens
Brugstype	Slagtesvineproduktion på 295 DE
Godkendelsesbetegnelse	Revurdering, § 12, stk. 3 i Husdyrloven
Skema nr. i husdyrgodkendelse.dk	21092
Godkendelsesdato	24. september 2012
Revurdering af godkendelsen:	År 2022, medmindre der foretages ændringer af produktionen
Myndighed	Hedensted Kommune
Godkendelsen er udarbejdet af	Mette Højby
Lok. ID.	619-I01-000001
Sagsnr.	09.17.18-P19-000002

Uldum, den 24. september 2012

Mette Højby

Alle luftfotos er Copyright Hedensted.

Indhold

1. AFGØRELSE	5
2. BAGGRUND	5
2.1 Sammendrag	6
2.2 Inddragelse af offentlighed	6
3. VILKÅR	8
3.1 Generelle forhold	8
3.2 Anlæg	8
3.2.1 Gødningsproduktion og -håndtering	8
3.2.2 Ammoniakreducerende tiltag	8
3.2.3 Lugt	9
3.2.4 Skadedyr og støj	9
3.2.5 Affald og kemikalier	9
3.2.6 Driftsforstyrrelser og uheld	10
3.3 Arealer	10
3.3.1 Drift af arealer	10
3.4. Kontrol	11
3.5 Bedste tilgængelige teknologi/optimering	11
3.6 Driftsophør	11
4. VURDERING	12
4.1 Generelle forhold	12
4.1.1 Ejerforhold	12
4.1.2 Beskrivelse af dyrehold	13
4.1.3 Afstandskrav	14
4.1.4 Tidligere afgørelser	14
4.2 Anlæg	14
4.2.1 Beskrivelse af staldindretning mm.	14
4.2.2 Gødningsproduktion- og håndtering	15
4.2.3 Driftsforstyrrelser	16
4.2.4 Ammoniak	16
4.2.5 Lugt	21
4.2.6 Støj, støv, lys og skadedyr	27
4.2.7 Affald, olie og kemikalier	29
4.2.8 Spildevand og overfladevand	29
4.2.9 Transport	30
4.2.10 Energi- og vandforbrug	30
4.3 Arealer	31
4.3.1 Drift af arealer	31
4.3.2 Hensyn til grundvand	31

4.3.3 Hensyn til overfladevand	34
4.3.4 Hensyn til natur.....	41
4.4 Egenkontrol	44
4.5 Renere teknologi/Bedste tilgængelige teknik (BAT)	44
4.5.1 Management	45
4.5.2 Staldindretning.....	46
4.5.3 Foderforbrug	47
4.5.4 Vandforbrug	48
4.5.5 Energiforbrug	48
4.5.6 Opbevaring af husdyrgødning.....	49
4.5.7 Samlet vurdering BAT	50
4.6 Landskabelige hensyn.....	50
4.7 Ophør	51
4.8 Samlet vurdering.....	51
5. FORMALIA	51
5.1 Lov m.m.....	51
5.2 Klagevejledning	51
5.3 Næste revurdering	52
5.4 Andet.....	52
BILAG 1. SITUATIONSPLAN	54
BILAG 2. OVERSIGT OVER AFSTANDE.....	55
BILAG 3A. OVERSIGT OVER AREALER.....	56
BILAG 3A. OVERSIGT OVER AREALER MED MARKNUMMER	57
BILAG 4. PROPORTIONALITETSVURDERING LUGT	59
BILAG 5. PROPORTIONALITETSVURDERING BAT	63
BILAG 6. REVIDERET REDEGØRELSE FOR LUGT OG BAT.....	65

1. AFGØRELSE

Hedensted Kommune revurderer hermed miljøgodkendelse af 27. november 1991, som er revurderet uden ændringer den 8. februar 2000, af husdyrbruget på Bråskovvej 2B, 8783 Hornsyld, matr. nr. 5 i m.fl. Sdr. Bjerre By, Bjerre med CVR nummer 19310302 efter § 17 i bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (godkendelsesbekendtgørelsen¹) og § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrloven²).

Hedensted kommune meddeler påbud om vilkårsændringer (vilkår 1 til 34), i henhold til husdyrlovens § 39, jf. § 41.

Revurderingen af miljøgodkendelsen omfatter en årsproduktion på 10.600 slagtesvin (32 - 107 kg), svarende til 295,4 dyreenheder³ på 2652 stipladser.

Der godkendes i alt 560,1 ha udbringningsarealer.

Revurderingen er meddelt på de vilkår, som er beskrevet i afsnit 3. Det fremgår i afsnittet, hvilke vilkår, der er bibeholdt eksisterende vilkår, og hvilke der er nye vilkår. I afsnit 4 er der en vurdering af svinproduktionens miljøbelastning på omgivelserne.

2. BAGGRUND

Jævnfør § 17 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres. Formålet med revurderinger af miljøgodkendelser af husdyrbrug er at sikre, at miljøbeskyttelsesniveauet gennem stillede vilkår fortsat er tilstrækkeligt. Miljøbelastningen fra husdyrproduktionen revurderes i forhold til ajourføring af teknologisk udvikling og generel ny viden om miljøforholdene i omgivelserne. Ved revurdering af eksisterende miljøgodkendelser meddelt efter miljøbeskyttelsesloven, bliver husdyrproduktionen omfattet af bestemmelserne i husdyrloven.

Husdyrbruget på Bråskovvej 2B, 8783 Hornsyld blev første gang miljøgodkendt efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven den 27. november 1991 og senere revurderet uden vilkårsændringer ved revurdering af miljøgodkendelse af 8. februar 2000. Det er således vilkår i den oprindelig miljøgodkendelse, som nu revurderes igen. Siden revurdering af miljøgodkendelsen i 2000 er der meddelt godkendelse til at overflytte 50 DE slagtesvin, svarende til 1.750 slagtesvin (30-102 kg) fra sammatrikuleret ejendom. Dette er godkendt af Vejle Amt den 21. november 2005 og af Juelsminde Kommune den 1. februar 2006. Der er således en godkendt årsproduktion på 11.470 slagtesvin (30-102 kg). Der er ikke foretaget væsentlige fysiske ændringer på anlægget siden miljøgodkendelsen i 1991.

Hedensted Kommune skal på baggrund af tilsyn på virksomheden og inddragelse af ny viden foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at ændre vilkårene i den eksisterende godkendelse. Hedensted Kommune har truffet afgørelse om, at vilkårene i miljøgodkendelsen skal ændres, jf. § 17, stk. 3 i godkendelsesbekendtgørelsen, med hjemmel i § 39, jf. § 41 i husdyrloven.

Hedensted Kommune har indledt revurderingen den 7. juni 2010 ved at sende et oplæg til revurdering af miljøgodkendelsen på Bråskovvej 2B, 8783 Hornsyld, til ejeren af ejendommen. Den 15. november 2011 modtog kommunen oplysningsmateriale fra ansøger. Da ejendommen fik ny driftsansvarlig og ny konsulent er der indsendt ny ansøgning den 22. december 2011.

¹ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

² Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

³ Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssig dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.

2.1 Sammendrag

På husdyrbruget drives slagtesvineproduktion med en produktionstilladelse på 11.470 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 294,6 DE (godkendte produktion fra 2005). Ejendommen ligger ca. 1,8 km sydvest for Hornsyld, som er byzone og ca. 700 m sydvest for Bjerre, som er en samlet bebyggelse.

Udbringningsarealerne, i alt 560,1 ha ejet og forpagtet areal.

Slagtesvineproduktionen ligger i det åbne land. De generelle afstandskrav er overholdt. Afstandskrav i forhold til lugt er ikke overholdt for afstandskravet til enkelt beboelse. Den beregnede lugtgeneafstand viser hhv. 294 m (nabo), 596 m (samlet bebyggelse) og 776 m (byzone). Afstanden fra centrum af stalden er hhv. ca. 134 m til nærmeste nabo uden landbrugspligt, ca. 637 m til samlet bebyggelse (Bjerre) og ca. 1,7 km til nærmeste byzone, Hornsyld.

Indenfor geneafstanden til enkelt beboelse er der beliggende fem ejendomme. Hedensted kommune har vurderet, at svineproduktionen kan effektivisere produktionen og dermed opnå en lugtreduktion på ca. 4 %. Der er foretaget en proportionalitetsvurdering af teknologiske tiltag til reduktion og lugt, og disse er vurderet uproportionale.

Der er et overdrev (kategori 2 natur), som er beskyttet efter § 7 i Husdyrloven ca. 3,7 km sydvest for anlægget. Nærmeste beskyttede naturområder⁴ er et vandløb ca. 800 m vest for anlægget og en mose 1,2 km nordøst for anlægget. Der er ikke flere beskyttede naturområder indenfor 1 km fra staldanlægget. Alle naturområder er vurderet til at kunne tåle belastningen med ammoniak fra husdyrbruget.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til grundvand og overfladevand er overholdt. Der er udbringningsarealer indenfor sårbare grundvandsområder. Der er ikke udarbejdet indsatsplan for grundvandsbeskyttelse. Der er 7 ha udbringningsareal beliggende i nitratklasse 1. Arealerne afvander til Vejle Yderfjord, og det er vurderet, at der ikke er væsentlig påvirkning ved driften af arealerne.

BAT niveauet beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænserværdier for slagtesvineproduktioner i gyllesystemer er overholdt med anvendelse af fodertilpasning som tiltag. For de øvrige forhold, management, fodring, energi- og vandforbrug samt opbevarings- og udbringning af husdyrgødning, overholdes Kommunens BAT niveau ligeledes.

I forbindelse med afgørelsen har Hedensted Kommune vurderet, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik, og at svineproduktionen i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab og miljø.

2.2 Inddragelse af offentlighed

Revurderinger af miljøgodkendelser efter husdyrlovens § 12 skal offentligt annonceres. Annoncering foretages for at inddrage offentligheden tidligt i processen med at udarbejde en miljøgodkendelse. Ansøgningen om revurdering af miljøgodkendelsen er annonceret i Hedensted-Juelsminde Avis den 8. februar 2012. Kommunen har ikke modtaget henvendelser i forbindelse med annonceringen.

Hedensted Kommune har foretaget nabohøring af udkast til miljøgodkendelsen i 6 uger. Der er modtaget bemærkninger fra én nabo omhandlende gener ved udbring-

⁴ Beskyttet efter § 3 i lovbek. Nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse

ning af gylle, opbevaring af døde grise, lugt, støj og transporter til og fra husdyrbrug. Disse har ikke medført ændringer i afgørelsen.

Ejer af forpagtede arealer, Aldumgaard, Klejsgårdsvej 19a, 7130 Juelsminde har bemærket, at mark 7-0 og 9-0 ikke drives af ansøger mere. Der er derfor foretaget ændringer i afgørelsen mht. antal hektar og foretaget ændringer i kortmateriale, hvor det er relevant.

Naboer på følgende adresser:

Martin van Hauen og Rikke Stenmann Berg, Bråskovvej 6, 8783 Hornsyld
Jørn Støvring Kristensen, Møgelkærvej 20, 7130 Juelsminde (ejer af Bråskovvej 8)
Victor Smith, Bråskovvej 12, 8783 Hornsyld
E.C. Productions A/S, Bjerrevej 312, 8783 Hornsyld (ejer af Bråskovvej 10)
Niels Ross Pedersen, Hulvadsvej 16, 8722 Hedensted (ejer af Bråskovvej 16)

Ubeboet matrikler grænsende op til matriklen:

NRGI NET A/S, Dusager 22, 8200 Århus N
Keld Dam Jensen, Fuglkær 33, 8781 Stenderup
Anders Futtrup, Bjerrevej 344, 8783 Hornsyld
Erik Nørager Madsen, Bjerrevej 347, 8783 Hornsyld
Annexgaarden Aps, Dalvej 1, 8783 Hornsyld
Finn Wedel Friis, Bråskovvej 18, 8783 Hornsyld
Finn og Bente Jørgensen, Bjerrevej 350, 8783 Hornsyld

Ejere af udbringningsarealer:

Kjell Palmelund Laursen, Æblevænget 14, 8722 Hedensted (mark 70-0 til 70-5)
Ole Østergaard Schmidt, Nederholmsvej 19, 8723 Løsning (mark 21-0, 23-0, 24-0, 62-0)
Henriette Rose Laursen, Havnegade 1, 7130 Juelsminde (mark 63-0)
Hans Jesper Nielsen, Dalbyvej 9, 8781 Stenderup (mark 44-0 til 48-0)
Arne Petersen, Dalbyvej 11, 8781 Stenderup (mark 30-0, 33-0 og 35-0)
Jørgen Nielsen, Dalbyvej 22, 8781 Stenderup (mark 41-0 og 43-0)
Anders Emil Lund Thomsen, Dalbyvej 14, 8781 Stenderup (mark 31-0)
Torben Andersen, Dalbyvej 12, 8781 Stenderup (mark 37-0)
Henrik Boller Laursen, Dallerupvej 14, 8781 Stenderup (Arealer i Horsens Kommune)

Horsens Kommune, att. Bettina Lerche, bel@horsens.dk

Hedensted Kommunes afgørelse offentliggøres på Kommunes hjemmeside den 25. september 2012.

3. VILKÅR

Følgende afsnit rummer alle vilkår, både eksisterende overførte vilkår, samt nye vilkår. Eksisterende vilkår⁵, som kan være med anden ordlyd, er markeret med *.

Enkelte vilkår fra miljøgodkendelsen i 1991 er udgået. Dette skyldes, at disse er gældende lov i dag, og det er derfor ikke nødvendigt at fastholde kravet i et separat vilkår. Hvilke vilkår, der er udgået eller bibeholdt fremgår løbende gennem vurderingsafsnittet.

3.1 Generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter en årsproduktion på 10.600 slagtesvin (32-107 kg) på 2652 stipladser, svarende til 294,44 dyreenheder (DE)⁶. Inden for dette produktionsinterval tillades afvigelser i vægtinterval, der skyldes naturlige produktionsmæssige udsving eller nye krav fra slagteri, når blot det maksimale antal DE på 294,44 DE ikke overskrides.
2. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. Eventuelt driftspersonale, herunder maskinstation m.v., skal være orienterede om de relevante dele af godkendelsen.
3. * Ejendommen, herunder stalde, bygninger m.v., og dens omgivelser skal renholdes således, at der ikke forekommer væsentlige gener udenfor ejendommens skel i form af røg, støv, ilde lugt eller uhygiejniske forhold, som ifølge Kommunens vurdering kan karakteriseres som væsentlig.
4. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der er ansvarlig for driften) skal meddeles til miljømyndigheden.

3.2 Anlæg

3.2.1 Gødningsproduktion og -håndtering

5. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb således, at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt skal påfyldning foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.
6. Pumpning, omrøring og flytning af gylle skal så vidt muligt foregå på hverdage.
7. Udbringning af gylle skal ske efter godt landmandskab, bl.a. må transport af gødning til marker, herunder kørsel til og fra marker ikke være til væsentlig gene for naboer.

3.2.2 Ammoniakreducerende tiltag

8. Indtil gulvprofilen ændres til drænet gulv og spalter eller anden staldindretning, som opfylder 'Lov om hold af svin' skal der foretages en type 2 korrektionsfaktor for N ab dyr med maksimalt 28.573 kg N ab dyr.

Forudsætningen for denne værdi er, at der i ansøgningen er angivet maksimalt at være 2,72 FE/kg tilvækst og 150,6 g råprotein/FE. Beregningsformel fremgår i afsnit 4.2.4.

Fodertilpasningen skal foretages fra afgangsdatoen.

⁵ Eksisterende vilkår er krav fra miljøgodkendelsen af 27. november 1991, da revurderingen i 2000 skete uden vilkårsændringer, dog ikke produktionsomfanget, som er godkendt ændret i 2006.

⁶ Produktionstilladelsen gives til et bestemt produktionsniveau uagtet beregningsformel for DE. Antallet af dyreenheder anvendes til omregning af produktionstilladelse f.eks. ved ændret vægtinterval end det angivne.

Dokumentation for beregningen af N ab dyr pr dyr skal følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet.

3.2.3 Lugt

9. Ventilationsanlæg og stald- og foderinventar skal vedligeholdes og rengøres efter hvert hold slagtesvin, dvs. minimum 3 gange om året.

3.2.4 Skadedyr og støj

10. * Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Skadedyrlaboratoriet foreskrevne retningslinjer for fluebekæmpelse⁷.
11. * Husdyrbrugets støjbelastning, målt udendørs som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A), målt ved nærmeste skel til nabobeboelse må ikke overstige følgende grænseværdier:

Dagperiode	Tidsrum, kl.	Støjniveau
Man- fredag	07.00 - 18.00	55 dB(A)
Lørdag	07.00 - 14.00	55 dB(A)
Lørdag	14.00 - 18.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	07.00 - 18.00	45 dB(A)
Aftenperiode		
Alle dage	18.00 - 22.00	45 dB(A)
Natperiode		
Alle dage	22.00 - 07.00	40 dB(A)

Støjens spidsværdier må ikke overstige 55 dB(A) om natten. Støjgennemsnit skal regnes ifølge vejledningen⁸.

Normal kørsel med traktor og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af støjgrænserne.

12. Hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal husdyrbruget, for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes. Støjmålinger skal foretages på et tidspunkt, hvor husdyrbrugets aktiviteter svarer til maksimal drift, og foretages i punkter, der forinden er aftalt med kommunen. Støjmålinger og beregninger skal udføres af et akkrediteret firma eller certificeret person i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger 6/1984 og 5/1993. Dokumentation kan højst forlanges udført én gang årligt. Rapporten skal sendes til kommunen senest 1 måned efter målingerne/beregninger er foretaget.

3.2.5 Affald og kemikalier

13. Der må maksimalt opbevares 200 l spildolie på ejendommen. I nærheden af olie- og kemikalieaffald skal der altid være sugemateriale til opsamling af evt. spild. Brugt opsamlingsmateriale skal opbevares og håndteres som farligt affald.

⁷ Vejledningen kan hentes på www.dpil.dk, se vejledninger.

⁸ Vejledning fra Miljøstyrelsen, Ekstern støj fra virksomheder, 5/1984.

3.2.6 Driftsforstyrrelser og uheld

14. Der skal foreligge beredskabsplan for husdyrbruget, så spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer forebygges, og sådan at skadernes omfang, hvis der alligevel sker uheld, begrænses.
- Planen skal til enhver tid være ajourført og være tilgængelig på husdyrbruget. Eventuelt driftspersonale skal være orienterede om beredskabsplanen.
 - Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden, senest 3 måneder fra godkendelsesdatoen.

3.3 Arealer

3.3.1 Drift af arealer

15. Udbringning af husdyrgødning fra den godkendte produktion på Bråskovvej 2B på 294,4 DE, svarende til 23.764 kg N og 6.039 kg P, må ske på de arealer, som er godkendt i forbindelse med miljøgodkendelsen, i alt 560,1 ha, som fremgår af bilag 3.
- § Der må tilføres i alt 48.974 kg N og 10.045 kg P fra andre bedrifter, i alt 60.964 kg N og 13.479 kg P, dog jf. vilkår 17.
- § Vilkår til arealerne skal iværksættes fra og med planår 2012-13.
16. Af hensyn til registeret nitratklasse 1 område på 7,1 ha på mark 70-2 må der maksimalt tilføres 1,19 DE/ha.
17. Der må af hensyn til grundvandsbeskyttelsen på mark 33-0, 44-0, 47-0, 48-0 60-0 og 63-0 ikke ske en forøget udbringning af husdyrgødning end de seneste 5 år gennemsnitligt set, se afsnit 4.3.2.
18. Der skal af hensyn til grundvandsbeskyttelsen på markerne 33-0, 44-0, 47-0, 48-0, 60-0 og 63-0 så vidt muligt etableres de lovpligtige efterafgrøder samt foretages tidlig såning af vintersæd.
19. På mark 23-0 skal der langs med mosen i markens østlige skel etableres en 2 m bræmme til at sikre mosen mod afløb fra marken, se figur 7.

Arealer beliggende i Horsens Kommune:

20. Arealerne i Horsens Kommune skal drives med et sædskifte, som har en udvaskning svarende til S2 eller lavere.
21. Der må ikke opbevares komposteret husdyrgødning i markstak.
22. Arealerne må maksimalt tilføres gødning svarende til harmonikravet.
23. Der skal omkring alle vandhuller etableres og opretholdes en dyrknings-, sprøjtning- og gødskningsfri bræmme på mindst 2 meter, eller svarende til de lovpligtige bræmmer langs vandløb.
24. Der skal etableres og opretholdes en mindst 5 meter bred dyrknings-, sprøjtning- og gødskningsfri bræmme langs mark 50-0 (fremgår af kort på bilag 7)
25. Udbringningsarealerne bør tilrettes således, at der ikke indgår stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb og søer (over 100 m²) indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets eller søens øverste kant.

3.4. Kontrol

26. *Der skal føres driftsjournal af:

- Opgørelse af vandforbrug, minimum hvert kvartal
- Aflæsning af energiforbrug, minimum hvert kvartal
- Rengøring af ventilation i hht. til vilkår 9 (i form af journal)
- E-kontrol til registrering af produktionsomfang (antal samt ind- og afgangsvægt)
- Foderkontrol til registrering af foderforbrug og indhold af råprotein og fosfor
- Markplan, gødningsplan og gødningsregnskab

Dokumentation skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

27. Som dokumentation for, at husdyrproduktionen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der, hvis tilsynsmyndigheden kræver det, indsendes påkrævet dokumentation i form af eksempelvis kopier af slagterafregning, regnskab mv. Kopier skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 14 dage efter, at kravet er meddelt virksomheden.

3.5 Bedste tilgængelige teknologi/optimering

28. Husdyrbruget skal som minimum leve op til den redegørelse for anvendelse af BAT, som fremgår af afsnit 4.5.

29. Der skal foretages en løbende foderoptimering og så vidt muligt anvendes fasefodring.

30. Der skal der foretages en type 2 korrektionsfaktoren for P ab dyr på maksimalt 6039 kg P ab dyr.

Forudsætningen for denne værdi er, at der i ansøgningen er angivet at være maksimalt være 2,72 FE/kg tilvækst og 4,8 g P/FE. Beregningsformel fremgår i afsnit 4.2.4.

Fodertilpasningen skal foretages fra afgørelsesdatoen.

Dokumentation for beregningen af P ab dyr pr. dyr skal følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet.

3.6 Driftsophør

31. *I tilfælde af virksomhedens lukning, skal miljømyndigheden senest 1 måned efter, at beslutning herom er taget, have modtaget en plan for nedlukning og afvikling af anlæg, samt rydning af arealet. Såfremt planen ikke sikrer, at arealet efterlades i en tilfredsstillende miljømæssig tilstand, kan Hedensted Kommune forlange planen ændret.

4. VURDERING

Nedenstående miljøvurderinger danner grundlag for de vilkår, der er stillet i nærværende godkendelse. Udgangspunktet for miljøvurderingen er det indsendte ansøgningsmateriale. En fiktiv ansøgning blev indsendt første gang den 15. november 2010, men der er senere indsendt en fornyet ansøgning grundet konsulent skift. Denne ansøgning har et andet skema nr. (21092) og er indsendt første gang den 22. december 2011 og senest den 7. juni 2012 (version 5). Derudover er der indsendt BAT og lugt redegørelse. Der er i forbindelse med godkendelsens tilvejebringelse foretaget tilsyn på ejendommen samt besigtigelse af udvalgte naturområder tæt på ejendommen og udbringningsarealerne.

Vurderingerne skal belyse

- om de eksisterende vilkår er tilstrækkelige til at opfylde nugældende lovgivning,
- om der er behov for at stille yderligere vilkår
- om de virkemidler, der er oplyst til forebyggelse og begrænsning af forurening, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) og
- om hvilke konsekvenser husdyrbruget har på omgivelserne.

4.1 Generelle forhold

4.1.1 Ejerforhold

Ejendommen beliggende Bråskovvej 2B, 8783 Hornsyld er ejet af Søren Knigge, Bråvej 20, 8781 Stenderup. Ejer har foruden svineproduktion på Bråskovvej 2b, også svineproduktion på Bjerrevej 312 og Bråvej 20, som er bedriftens hovedejendom.

Den driftsansvarlige er Jørgen Brønd, Thyrasmindevej 5, 8700 Horsens. Den driftsansvarlige er således ansvarlig for overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse.

Der er stillet vilkår om, at ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for driften, skal oplyses til miljømyndigheden (vilkår 4), således at tilsynsmyndigheden ved, hvem der skal drages til ansvar for bedriften samt overholdelse af nærværende miljøgodkendelses vilkår.

Ejendommen er beliggende på matrikel nr. 5 i Sdr. Bjerre By, Bjerre og ligger sydvest for landsbyen Bjerre og ca. 1,8 km nord for Hornsyld (byzone). Slagtesvineproduktionen drives under CVR nr. 19310302.

I miljøgodkendelsen fra 1991 er der anført:

Farmen må ikke udvides eller ændres på en sådan måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt.

Et sådan ovenstående vilkår er nu fastsat gennem § 12 i husdyrloven. Med nærværende revurdering af miljøgodkendelsen er der stillet vilkår om, at godkendelsen skal være tilgængelig på husdyrbruget, samt at driftspersonale, maskinstation m.v. skal være bekendt med de relevante dele af godkendelsen (Vilkår 2). Dette skyldes, at der ofte er mange personer involveret i driften af en husdyrproduktion, og det er vigtigt, at de forskellige driftspersonaler kender de relevante dele af godkendelsen.

Ligeledes er der i miljøgodkendelsen fra 1991 stillet nedenstående vilkår 1:

1. Ejendommen skal være indrettet og fortsat drives i nøje overensstemmelse med ovenanførte beskrivelse.

I dag stilles specifikke vilkår til driften, hvormed vilkåret udgår.

4.1.2 Beskrivelse af dyrehold

Revurderingen rummer en tilladt årsproduktion på 10.600 slagtesvin (32-107 kg), svarende til 294,44 dyreenheder. Slagtesvinene vil være opstaldet med maksimalt 2652 svin på stald ad gangen, altså svarende til 2652 stipladser.

I den eksisterende miljøgodkendelse til slagtesvineproduktionen på Bråskovvej 2B, 8783 Hornsyld efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven den 27. november 1991 lyder produktionsvilkåret som følger:

Efter etablering vil besætningen bestå af ca. 10.000 leverede slagtesvin pr. år, hvilket svarer til i alt ca. 333 dyreenheder.

Miljøgodkendelsen i 1991 gav tilladelse til en årsproduktion på 10.000 slagtesvin (25-95 kg).

Slagtesvineproduktionen blev senere revurderet uden vilkårsændringer ved revurdering af miljøgodkendelse af 8. februar 2000.

Siden revurderingen af miljøgodkendelsen i 2000 er der meddelt godkendelse til at overflytte 50 DE slagtesvin fra sammatrikuleret ejendom. Denne overflytning er godkendt af Vejle Amt den 21. november 2005 og af MiljøCenter Horsens I/S (for Juelsminde Kommune) den 1. februar 2006. Der blev overflyttet 50 DE fra en husdyrproduktion beliggende i en samlet bebyggelse, Bjerre.

På grund af ændringer i dyreenhedsberegninger og obligatorisk korrektion for afvigende indgangs- og afgangsvægt indført i 2002, vil den godkendte produktion på 10.000 slagtesvin (25-95 kg) svare til 9.720 slagtesvin (30-102 kg), i alt 277,7 DE i dag. Ligeledes vil de i 2006 overførte 50 DE i dag svare til 1.750 slagtesvin (30-102 kg)⁹. Dermed lyder den tilladte årsproduktion på 11.470 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 327,7 DE.

Dyreenhedsberegningen blev ændret pr. 1. august 2009, således at nuværende dyreenhedsberegning med tilsvarende vægtinterval for 11.470 slagtesvin (30-102 kg) svarer til 294,6 dyreenheder.

I forbindelse med revurderingen er dyreholdets vægtinterval ændret til det nuværende normvægtinterval, som er 32-107 kg. Således er de 11.470 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 294,6 dyreenheder, ændret til 10.600 slagtesvin (32-107 kg), svarende til 294,44 DE, efter nugældende dyreenhedsberegning.

Det skal bemærkes, at produktionstilladelsen altid gives til antallet af producerede slagtesvin med et fastsat vægtinterval uanset gældende dyreenhedsberegning. Afvigelser i vægtinterval korrigeres i forhold til antal leverede slagtesvin og regnes med en generel dødelighed på 1 %, som tillægges det oplyste leverede antal slagtesvin.

Indenfor godkendelsens rammer tillades produktion af tungsvin, dvs. svin med en levende vægt over 110 kg, såfremt antallet af producerede slagtesvin reduceres tilsvarende, således at der ikke sker en øget produktion af slagtesvin regnet i antal DE efter den til enhver tid gældende DE beregning. Dette skyldes, at der pt. ikke er belæg for at omregne tungsvin med anden omregningsfaktor fra slagtevægt til levende vægt end for svin indenfor normvægtintervallet.

Produktionen foregår i sektioneret holddrift, så staldafsnit løbende tømmes, vaskes og desinficeres, inden der igen kommer dyr ind. Der kommer nye dyr ind ca. hver uge.

⁹ 50 DE efter daværende dyreenhedsberegning, 35 slagtesvin (30-102 kg) = 1 DE.

Der indkøbes færdigfoder, som blandes med valle på ejendommen. Der er lagertank til valle.

4.1.3 Afstandskrav

Ejendommen er beliggende syd for Bjerre, en samlet bebyggelse, og ca. 1,7 km nord-vest for Hornsyld by.

Afstandskrav i forhold til § 8 i husdyrloven omhandler etablering af husdyrbrug. Da nærværende produktion er en eksisterende og uændret produktion og produktionsanlæg, er afstandskravene ikke relevante. Dog er afstandskrav til naboer relevante i forhold til vurdering af lugtgener, støj mv.

Tabel 1. Afstande til naboer m.v.

	Lovkrav, minimum	Målt afstand*
Naboejendom uden beboelse, Bråskovvej 4	50 m	40 m **
Nabobeboelse uden landbrugspligt, Bråskovvej 10	50 m	97 m
Nabobeboelse uden landbrugspligt, Bråskovvej 8	50 m	90 m
Samlet bebyggelse, Bjerre	300 m	700 m
Byzone, Hornsyld	300 m	1,8 km

* Cirka-afstande. Der måles fra nærmeste del af anlæg til beboelse/området. Bemærk afstande i forhold til vurdering af lugt beregnes fra centrum af staldanlæg.

** Nærmeste ejendom er elværk, ejet af NRGi. Der er ikke tale om beboelse.

Se i øvrigt bilag 2 med oversigt over afstande.

4.1.4 Tidligere afgørelser

Svineproduktionen er miljøgodkendt i forbindelse med opførelse af staldanlægget i 1993. Miljøgodkendelsen er fra 27. november 1991. Ved afgørelse af 8. februar 2000 er svineproduktionen revurderet uden vilkårsændringer af Juelsminde Kommune.

Vejle Amt afgjorde den 22. november 2005 at der ikke var VVM-pligt af en overflytning af 50 DE fra Bjerrevej 312, 8783 Hornsyld. Juelsminde Kommune afgjorde den 1. februar 2006, at overflytningen ikke krævede miljøgodkendelse.

4.2 Anlæg

4.2.1 Beskrivelse af staldindretning mm.

Ejendommen består af en stald med 14 staldafsnit. 13 afsnit til hhv. ungsvin og slagtesvin og 1 afsnit til sygestald mv. Der er i forbindelse med overflytning af dyr i 2005 til staldanlægget oplyst at være 2900 stipladser. Antallet af stipladser reduceres i forbindelse med nærværende revurdering fra 2900 til 2652 stipladser, se afsnit 4.2.5.

Der er fuldspaltegulv i alle staldafsnit. I forbindelse med lov om hold af svin er gulvtypen ulovlig pr. 1. juli 2015. Gulvprofilen ændres umiddelbart op til 1. juli 2015.

Der er foderopbevaring i bygningens nordøstlige ende. Der er to gyllebeholdere på hver 2.750 m³.

Følgende vilkår indgår i den eksisterende godkendelse:

2. Ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at der ikke forekommer væsentligt gener uden for ejendommens skel i form af røg, ildelugt eller uhygiejniske forhold.

Ovenstående vilkår vurderes stadig at være relevant og bibeholdes, dog med den tilføjelse, at der er Kommunen, der vurderer, hvorvidt en gene kan karakteriseres som

væsentlig (vilkår 3), idet det er Kommunens generelle erfaring, at det er nødvendigt, at præcisere dette.

Ventilation

Ventilation er etableret som undertryksventilation med diffust luftindtag. Der er 13 sektioner samt en sygeafdeling og en udslyningssektion i stalden. Hvert staldafstnit har eget afkast, dvs. i alt 15. Alle 15 afkast er placeret i tagfladen. Højden af afkast er ca. 1 m, og afkastet er ikke op over kip.

Ventilationen er temperaturstyret. Der er sket udskiftning af ventilation i staldens levetid. Når de mekaniske dele går i stykker, udskiftes disse til energibesparende ventilatorer.

Rengøring af ventilation

De mekaniske dele af ventilationssystemet, herunder f.eks. faner og luftkanaler, bliver rengjort i forbindelse med den almene iblødsætning og vask i staldene. De mekaniske dele bliver rengjort ved brug af højtryksrensere, hvorved der fjernes snavs og støv, der kan yde modstand og dermed påvirke til at øge strømforbruget.

4.2.2 Gødningsproduktion- og håndtering

Produktionen af husdyrgødning er opgjort til ca. 5620 m³ inkl. vaskevand fra stalden. Tankene er ikke med fast overdækning. Derudover kommer der regnvand fra mindre befæstet plads ved gylletankene.

Opbevaringsanlæg på ejendommen ses i tabel 2.

Tabel 2. Opbevaring på Bråskovvej 2B

Opbevaringsanlæg:	Volumen i m³ og (alder)	10-års beholder-kontrolleret
Gyllebeholder	2750 (1993)	3. juni 2004
Gyllebeholder	2750 (1993)	3. juni 2004
Fortank	20 (1993)	
I alt	5500	

Derudover er der opbevaringskapacitet i gyllekummer. Dvs. der er en opbevaringskapacitet på ejendommen på i alt 5500 m³. Der er opbevaringskapacitet til næsten 1 års produktion af husdyrgødning.

Gødningshåndtering

Gylle fra staldene løber til gyllebeholdere via træk og slip. Det pumpes fra gyllebeholderen med sugekran med påmonteret pumpe på gyllevogn. Der er ingen pumper påmonteret gyllebeholderne. Der pumpes ud fra staldene ca. hver 3. uge.

Vurdering

Der er stillet vilkår til gødningshåndteringen og udbringning af gødning fra ejendommen for at minimere gener for omkringboende. Ligeledes er der stillet vilkår omkring anvendelse af sugekran eller befæstet plads i forhold til forureningsrisiko af overfladevand ved gødningshåndtering, jf. vilkår 5.

Hedensted Kommune vurderer, at gødningshåndteringen sker på en sådan måde, at risikoen for uheld er begrænset. I øvrigt opfylder gødningshåndteringen og -opbevaringen gældende regler.

4.2.3 Driftsforstyrrelser

Før der bliver pumpet gylle fra forbeholderen til gyllebeholderne, kontrolleres det, om der er plads i gyllebeholderne. Derudover er der under pumpningen løbende opsyn.

Ejendommen er beliggende i fladt terræn. Der er et mindre fald fra gylletankene til marken mod nord. Der er ca. 920 m til nærmeste vandløb. På marken er der drænelledninger, hvorfra gylle vil kunne sive ned i og videre til vandløbet. For at forhindre en sådan situation, vil gyllen forsøges tilbageholdt ved at lægge jordvolde ud vha. rende-graver. Tiltag i forbindelse med uheld vil fremgå af beredskabsplanen. Det vurderes, at der er meget lille sandsynlighed for at dette vil ske. Der har aldrig været gylleudslip fra gylletankene.

Omkring gyllebeholderne er der lukkede omfangsdræn og pejlebrønde, som bl.a. inspiceres i forbindelse med tømning af gyllebeholderne. Omfangsdrænets primære formål er at tjekke grundvandsstanden, så beholderen ikke tømmes i niveau under grundvandsstand, idet tømning under grundvandsstand vil kunne forårsage brud på gyllebeholderens bundplade og dermed utæthed.

I forbindelse med fx slagteristrejke kan der midlertidigt være flere dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtemissionen fra staldanlægget bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Der er ingen olietanke på ejendommen. Der opbevares ikke planteværn, spildolie eller andet farligt affald på ejendommen i længere tid. Dette opbevares på ejers hovedejendom.

Der er stillet vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan for husdyrbruget med relevante telefonnumre mm. Beredskabsplanen vil opbevares på husdyrbruget og fremvises, hvis kommunen beder om det. Beredskabsplanen gælder for brand, gylleudslip samt forurening i øvrigt og vil som minimum indeholde:

- Procedurer til at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Vurdering

Kommunen vurderer, at der med de stillede vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan, ansøgers egen oplysning om handling i forbindelse med eks. gylleuheld samt øvrig redegørelse omkring ejendommens indretning og drift i forhold til miljøfarlige stoffer, bliver taget tilstrækkelige forholdsregler til, at risikoen for uheld er minimeret.

4.2.4 Ammoniak

For en række sårbare naturtyper er en gunstig bevaringstilstand forbundet med lave kvælstofværdier. Kvælstof, der deponeres fra luften (ammoniak), kan få disse næringsfattige naturtyper i en ugunstig bevaringstilstand, fordi hurtigvoksende arter udkonkurrerer de karakteristiske arter, der kræver næringsfattigt miljø.

Der er beregnet en samlet ammoniakemission i husdyrgodkendelse.dk¹⁰ fra stald og lager på 4768 kg N/år. Der er foretaget fodertilpasning indtil 'Lov om hold af svin' skal

¹⁰ Husdyrgodkendelse.dk er det ansøgningssystem, som ansøger er forpligtet til at anvende ved ansøgning om miljøgodkendelse på husdyrbrug samt krav om anvendelse af de beregningsmoduler, som er tilknyttet.

opfyldes senest 1. juli 2015. Fodertilpasningen foretages for at opfylde BAT niveauet på 4770 kg N/år, se afsnit 4.5.2.

Etablering af drænet gulv og spalter i hele staldanlægget pr. 1. juli 2015 vil medføre et ammoniakemissionsniveau på 4538 kg N/år.

Der er i ansøgningen angivet, at der vil foretages en foderoptimering med hensyn til fodermængde og indhold af råprotein, hvormed ammoniaktab pr. produceret enhed og ammoniaktab pr. DE er mindre i ansøgt drift. Nærmere oplysning i tabel 3.

Tabel 3. Oplysninger fra husdyrgodkendelse.dk om emissionsværdier.

Stald	Kg N, nudrift	Kg N, ansøgt drift	Ammoniaktab pr. produktionsenhed		Ammoniaktab pr. DE	
			Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Slagtesvinestald fra 1992/93 med fuldspaltegulv	5135	4768	0,48	0,45	17,43	16,19

Foderoptimering

Der er i ansøgningen angivet, at der vil anvendes en foderoptimering på 2,72 FE/kg tilvækst og 150,6 g råprotein/FE.

Med ovennævnte tiltag vil husdyrbruget skulle overholde en "Type 2-korrektionsfaktor". Der anvendes formel fra den digitale vejledning om husdyrgodkendelse (Wiki vejledningen) for slagtesvin:

Vilkår fastsættes som krav til maksimalt kg N ab dyr pr. år:

Ved beregning af vilkår for maksimalt N ab dyr fra anlægget anvendes følgende ligninger:

$$\text{Kg N ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst}))$$

Med de opgivne værdier er formlen følgende:

$$\text{Kg N pr slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((107 \text{ kg} - 32 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) = (((107 \text{ kg} - 32 \text{ kg}) \times 2,72 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 150,6 \text{ g råprotein pr FEsv}/6250) - ((107 - 32) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst})) = (75 \text{ kg} \times 2,72 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 150,6 \text{ g råprotein pr FEsv}/6250) - (75 \text{ kg} \times 0,0296 \text{ kg N pr kg. tilvækst})) = 2,696 \text{ kg N}$$

Beregning af Samlet N ab dyr pr år sker vha. følgende formler:

Slagtesvin: Antal producerede dyr i perioden x N ab dyr pr svin = 10.600 slagtesvin x 2,696 kg N = 28.573,2 kg N

Dokumentation for beregningen af N ab dyr pr dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet.

Total kg N ab dyr pr. år beregnes ud fra produktionens størrelse på 10.600 slagtesvin giver i alt 28.573 kg N ab dyr.

I afsnit 4.5.2 er der en gennemgang af svineproduktionens ammoniakemission i forhold til at opfylde Miljøstyrelsens vejledende ammoniakemissionskrav for eksisterende stalde, hvilket er Kommunens BAT niveau for staldindretning.

Kvælstoffølsom natur

Ammoniaktab fra stalde, lagre, og tab i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er en af de væsentlige trusler mod næringsfattige naturtyper. I forbindelse med vurdering af husdyrbrugsanlæg gennem Husdyrloven foretages en konkret vurdering ud fra orthofoto på alle naturlokaliteter indenfor 1 km's radius af staldanlægget. Såfremt der synes at være grundlag for ammoniakfølsomme forhold, foretages en besigtigelse af lokaliteten.

Der vurderes på næringsfattige naturområders tålegrænse i henhold til kriterierne i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Vurderingen sker i forhold til tilført kvælstof pr. år og den pågældende baggrundsbelastning. Vurderingen sker på naturområder som overdrev, hede, eng og mose. Der foretages altid en vurdering i forhold til naturtyper indenfor habitatområder i en afstand af 3 km fra staldanlægget.

Baggrundsbelastningen, set som et gennemsnit for hele Hedensted Kommune, er 16,3 kg N/ha/år¹¹ regnet med den nyeste opdatering af ammoniakniveauet i Danmark, som kom i maj 2011. Denne tager udgangspunkt i depositionen i 2009 og er en forøgelse på 1,3 kg N/ha i forhold til niveauet i 2007. Data fra 2010 for Danmark samlet set er endnu ikke opgjort, men Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) skriver¹²., citat: 'For 2010 beregnes en samlet deposition af kvælstof til de danske landområder på 55.000 ton N, hvilket er et fald på 15 % set i forhold til rapporteringen for 2009. Hovedårsagen til faldet er ændrede meteorologiske forhold, men et mindre fald i emissionerne spiller også ind.', citat slut.

Hedensted Kommune har efter forespørgsel hos DMU fået mere specifikke tal for baggrundsbelastningen, opmålt i grit af 1 gange 1 km. Baggrundsbelastningen (2010 data) er gennemsnitlig set for den km², som Bråskovvej 2b ligger indenfor, på 13,2 kg N/ha/år. I denne værdi er der bl.a. taget højde for eksisterende husdyrproduktioner, naturområdetyper, ruhed, vindforhold mv. I 2009 var baggrundsbelastningen i samme grid 16,3 kg N/ha/år¹³, dvs. et fald på ca. 20 %.

Kategori 1 natur

Der er ca. 10 km til nærmeste habitatområde nr. 67 og fuglebeskyttelsesområde nr. 47 'Skovene nord for Vejle Fjord', som er beliggende syd for ejendommen (kategori 1 natur). I habitatområdet er den fremherskende naturtype 'Bøgeskov på muldbund' og 'Bøgeskov på kalkholdig bund', som også er en del af udpegningsgrundlaget. Området (900 ha) består overvejende af skov, og størstedelen af skoven består af 'Bøgeskov på muld' (over 80 %). Hovedparten af dette område er i gunstig bevaringsstatus og omkring 20 % er i ugunstig skovtilstand (klasse 3). For de øvrige skove gælder generelt at disse er i god til høj bevaringstilstand (klasse 1 og 2), hvor 1 er bedste bevaringstilstand ud af 5¹⁴. Tålegrænsen for naturtypen 'Bøgeskov på muldbund' er 10-20 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

¹¹ Fra opgørelse af "Deposition af kvælstof", som indeholder data fra 2009, www.dmu.dk.

¹² Ellermann, T., Andersen, H.V., Bossi, R., Christensen, J., Løfstrøm, P., Monies, C., Grundahl, L. & Geels, C. 2011: Atmosfærisk deposition 2010. NOVANA. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. 109s. – Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 2. <http://www2.dmu.dk/Pub/SR2.pdf>.

¹³ Atmosfærisk deposition, 2009. Faglig rapport fra DMU nr. 801, 2011

¹⁴ Natura2000 planen 2009-2015 *Skovene nord for Vejle Fjord' Natura2000 område nr. 78, Habitatområde nr. 67 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 45.

Husdyrbruget ligger over 1000 m fra natur, som er betegnet kategori 2 natur, beskyttet efter § 7 i Husdyrloven¹⁵. Det nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrev, som ligger ca. 3,7 km sydvest for anlægget. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet, at der ingen belastning af ammoniak fra svineproduktionen i naturområdet.

Kategori 3 natur

Som det ses af figur 1 ligger ejendommen i et område med meget få naturområder i nærheden. Eneste naturområde indenfor 1 km radius er et vandløb beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven¹⁶.

Der er ca. 1,2 km nordøst for staldanlægget en § 3 beskyttet mose. Mosen er registreret som særlig værdifuldt naturområde. Dele af mosen har indgået i Vejle Amts orkidétællinger og rummer et stort antal orkidéer, dog primært vest for vandløbet. Der findes en artsregistrering foretaget i 2005, som rummer 5 positiv arter. Arealet er registreret som mose, men er reelt en mosaik af rigkær, kildevæld og overdrev. Den del af området, der ligger mellem mark og vandløbet skråner og har overdrevskaraktter. Ved overslagsberegning i husdyrgodkendelse.dk er beregnet en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år i moseområdet.

Der er registreret enge, mose og overdrev lidt længere væk end 1,2 km mod nord og vest. Det mindre overdrev mod nordøst er over de senere år vokset meget til i primært slåenkrat mv. Overdrevet er besøgt i 2012, og der fandtes dog bl.a. hulkravet kodriver og blodstillende bibernelle på arealet, men også stor nælde, som indikerer næringsstofpåvirkning.

Det største af de viste engområder i figur 1 indgår i vådområde projekt Skold Å, og afhængig af hvordan vandstanden i vådområdet er, er engen derfor planlagt til at blive delvist oversvømmet med næringsrigt vand fra åen.

Ammoniakfølsomme skove

I området, hvor ovennævnte naturområder er beliggende, findes både større og mindre skove, som fremgår af de oprindelige matrikelkort, hvilket betyder, at skovene har været der i ca. 200 år. Ifølge bilag 3 til godkendelsesbekendtgørelsen kategoriseres skov, som har været skov i lang tid, ca. 200 år, så der er tale om gammel "skovjordbund", som ammoniakfølsom. Enkelte skove er i 2012 besøgt for at afdække om plantearter i skoven/skovkanten understøtter, at der er tale om gammel skov.

Syd for engområdet i Skjold å vådområde projektet ligger et mindre stykke gammel skov, som ved besigtigelse er vurderet at være gammel naturskov, med kildevæld. Der fandtes bl.a. bingelurt, hvid anemone, gul anemone, guldnælde, kodriver (sp.), firblad og milturt, som alle er såkaldte positivarter i skovnatur, jf. DMU's feltskemaer. Flere af arterne fremgår desuden af Artslisten over "§ 25-arter"¹⁷. Det lille stykke skov vurderes at være værdifuld natur.

Vest for mosen med orkidé registreringen findes ligeledes en stribe gammel skov. Vegetationen i skoven rummer bl.a. hvid anemone, gul anemone, firblad, bingelurt og fladkravet kodriver, igen flere positivarter og arter fra Artslisten over "§ 25-arter".

Nord for Bjerre er en gammel skov, Dybdal skov. Her er der fundet arter, der indikerer værdifuld skov, bl.a. storkonval, hvid anemone, guldnælde og skovmærke.

¹⁵ Kategori 2 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, beliggende udenfor Internationale naturbeskyttelsesområder, fx større heder og overdrev.

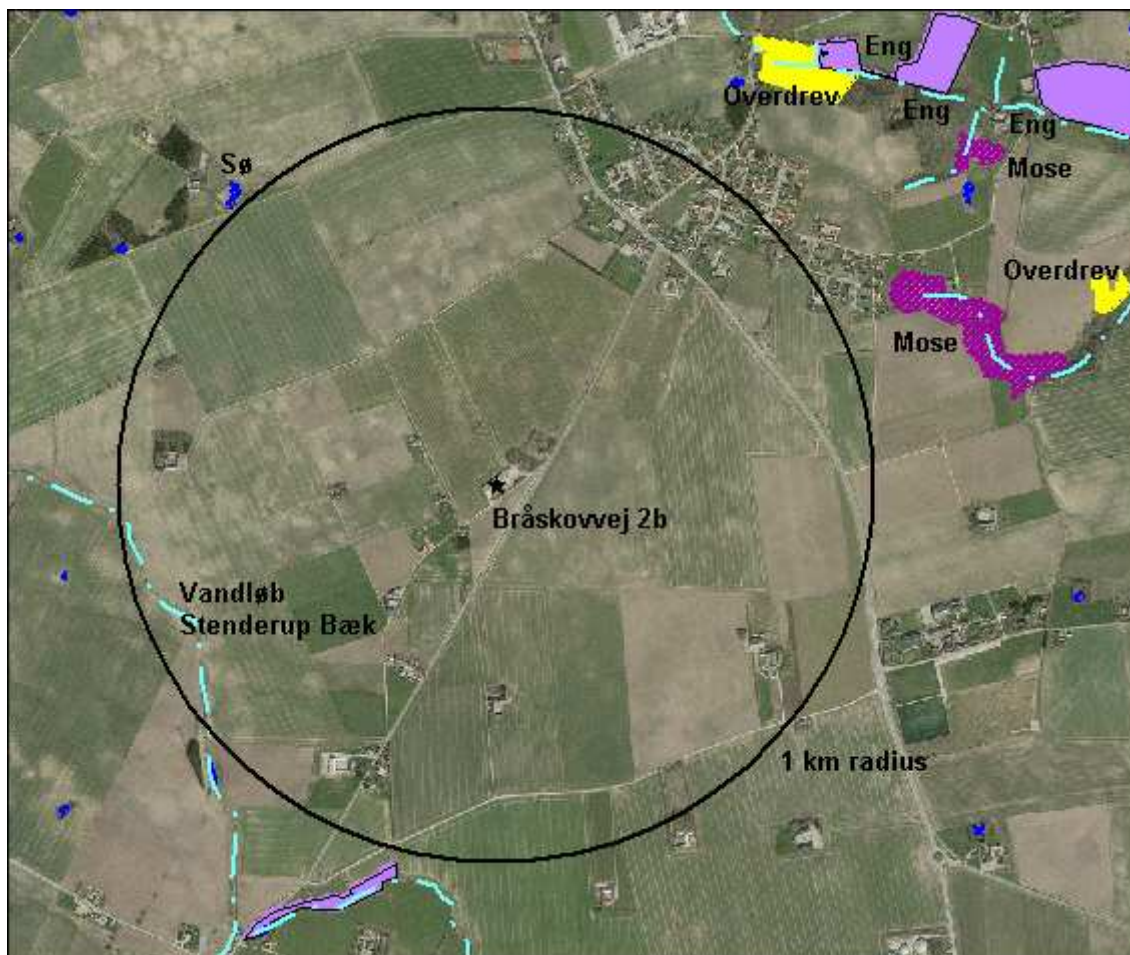
¹⁶ Lovbek. nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse.

¹⁷ Artslisten over §25-arter henvises der til i bilag 3 i bek. nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Mose/eng etc.

Den generelle tålegrænse for ferske enge, moser og kalkholdige overdrev er 15-25 kg N/ha/år¹⁸ ¹⁹. Baggrundsbelastningen for moseområdet 1,2 km fra staldanlægget ligger omkring den nedre grænse af tålegrænseintervallet for naturtyperne.

Med den oplyste baggrundsbelastning og nærværende ejendoms påvirkning på naturområderne vurderes naturområdernes generelle tålegrænse ikke at være overskredet.

Figur 1. Naturområder omkring Bråskovvej 2b med angivelse af 1 km radius omkring staldanlægget.

Søer/vandløb

De nævnte søer/ vandhuller er beliggende i tilknytning til dyrkede arealer, og disse vurderes at være næringsrige, da de er beliggende i leret jord og dermed naturligt næringsrige og har en høj tålegrænse overfor kvælstofdeposition.

Habitatområde

¹⁸ Harmoniserede tålegrænser, opdatering af 15. december 2005 (Ammoniakmanualen). Kan ses på www.naturstyrelsen.dk, søg efter ammoniakmanual.

¹⁹ Definition på tålegrænse: 'En kvantitativ vurdering af den belastning med et eller flere forurenende stoffer, hvorunder effekter på udvalgte følsomme elementer af natur og miljø ikke forekommer vurderet med den bedste nuværende viden' – Altså er en tålegrænse således et simpelt mål for et områdets følsomhed og bør primært ses som en erstatning for egentlig dosis-/effekt relationer. Manual om Vejledning vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbårne kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, Skov- og Naturstyrelsen, 2003.

Der er ca. 10 km til nærmeste habitatområde nr. 67 og fuglebeskyttelsesområde nr. 47 'Skovene nord for Vejle Fjord', som er beliggende syd for ejendommen. I habitatområdet er den fremherskende naturtype 'Bøgeskov på muldbund' og 'Bøgeskov på kalkholdig bund', som også er en del af udpegningsgrundlaget. Området (900 ha) består overvejende af skov, og størstedelen af skoven består af 'Bøgeskov på muld' (over 80 %). Hovedparten af dette område er i gunstig bevaringsstatus og omkring 20 % er i ugunstig skovtilstand (klasse 3). For de øvrige skove gælder generelt at disse er i god til høj bevaringstilstand (klasse 1 og 2), hvor 1 er bedste bevaringstilstand ud af 5²⁰. Tålegrænsen for naturtypen 'Bøgeskov på muldbund' er 10-20 kg N/ha/år.

Artsdata

Der er ca. 1,2 km nordøst for staldanlægget i den ovenfor beskrevne mose registreret engblomme samt flere tusinde maj-gøgeurt. Området er karakteriseret som særlig værdifuld natur, hvilket også skyldes registreringer af maj-gøgeurt og de ca. 100 tuestar, som findes i området. Ingen af disse arter er registreret på Habitatdirektivets²¹ bilag IV.

Der er ikke kendskab til andre områder med registreret artsdata indenfor denne radius fra staldanlægget. På baggrund af den beregnede totaldeposition på 0,1 kg N/år 1,2 km nordøst fra staldanlægget vurderes ammoniakemissionen fra staldanlægget ikke at påvirke artsdata i denne afstand væsentligt.

Vurdering

Hedensted kommunen vurderer, at hverken det nævnte § 7 område, de øvrige nærmest beliggende naturarealer og registreret artsdata bliver påvirket af husdyrproduktionen i væsentlig grad med hensyn kvælstofdeposition.

I forbindelse med revurdering af miljøgodkendelsen stilles der vilkår til reduktion af ammoniakemissionen fra staldanlægget således at Miljøstyrelsens vejledende ammoniakemissionsniveau overholdes, se afsnit 4.5.2 om BAT på staldindretning.

Den samlede ammoniakdeposition i naturområder fra Bråskovvej 2b overskrider ikke naturområdernes tålegrænse for ammoniak.

Der er langt til Internationale naturbeskyttelsesområdet, hvormed det er vurderet, at der ikke er krav om at foretage miljøkonsekvensvurdering, jf. habitatbekendtgørelsen nr. 408 af 1. maj 2007.

4.2.5 Lugt

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningssystem, ud fra oplysninger om den ansøgte husdyrproduktion. Der beregnes antal lugtenheder ud fra det gennemsnitlige kg dyr på stald på en varm sommerdag (maksimal belastning). Dette omregnes til en geneafstand, indenfor hvilken der kan forventes væsentlig lugtgener.

Grænseværdierne er forskellige i forhold til, i hvilket område naboer er bosiddende. I byzone er grænseværdien 5 odour units (OU_E/m^3)²², i samlet bebyggelse (8 enkelt boliger indenfor 200 m radius) 7 OU_E/m^3 og enkelt bolig i landzone (uden landbrugspligt) 15 OU_E/m^3 .

Geneafstandene for lugtemission er overholdt i forhold til byzone (Hornsyld) og samlet bebyggelse, Bjerre. Geneafstanden er ikke overholdt til enkelt bolig i landzone uden

²⁰ Natura2000 planen 2009-2015 *Skovene nord for Vejle Fjord' Natura2000 område nr. 78, Habitatområde nr. 67 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 47.

²¹ Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, med senere ændringer.

²² OU (odour units) er en international betegnelse for en lugtenhed.

landbrugspligt, Bråskovvej 6, 8, 10, 12 og 16, se tabel 4. Disse boliger i landzone er alle beliggende indenfor lugtgeneafstanden.

Geneafstanden indikerer indenfor hvilken afstand, der vil kunne registreres lugtgener, som kan karakteriseres som væsentlige i størstedelen af tiden (95 %) i forhold til kriteriet for området, her enkelt bolig i landzone, 15 OU_E/m^3 . Det skal nævnes, at der også kan forekomme lugtgener fra staldanlægget udenfor disse afstande ved ekstreme vejrforhold. Dertil skal det bemærkes, at lugt i forbindelse med udbringning af gødning ikke er medtaget deri.

Tabel 4: Geneafstande for lugt fra anlægget

	Beregnet geneafstand *	Afstand fra stald til område
Til eksisterende/fremtidige Byzone/sommerhusområder	776 m	1,7 km **
Til samlet bebyggelse i landzone	596 m	637 m
Til enkeltbolig	294 m	134 m

Der er anvendt ny beregningsmetode.

* Geneafstand for enkeltbolig er både den korrigeret og ukorrigeret geneafstand, da der ikke skal foretages tilpasninger pga. staldanlægget beliggenhed.

** Afstand fra stald til byzone er målt på kort. Afstand fra stald til samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Beregningen foretages fra midten af stalden, hvormed afstanden er større end i tabel 1.

Staldanlægget på Bråskovvej 2b ligger tættere på den nærmeste enkelt bolig i landzone end 50 % af lugtgeneafstanden. Derved har husdyrbruget ikke mulighed for at udvide produktionen eller foretage ændringer i staldanlægget med denne placering, jf. bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Der kan kun foretages godkendelsespligtige ændringer i staldanlægget, såfremt husdyrbruget overholder 50 % reglen under forudsætning af uændrede eller færre lugtgener i forhold til eksisterende produktion. Som det fremgår af tabel 4 er der 134 m fra centrum af stald til nærmeste enkelt beboelse, mens lugtgeneafstanden er 294 m.

I forbindelse med godkendelse af overflytning af 50 DE i 2005/2006 skete dette på baggrund af FMK-modellen²³. Af tabel 5 og bilag 4 kan ses at 50 % reglen mht. lugt på daværende tidspunkt var overholdt. Forøgelse af produktionstilladelsen i 2005/2006 var således en effektivitetsforbedring.

Tabel 5. Oversigt af lugtgener med angivelse af lugtgeneafstand med FMK modellen og Ny lugtvejledning før og efter ændring af vægtinterval

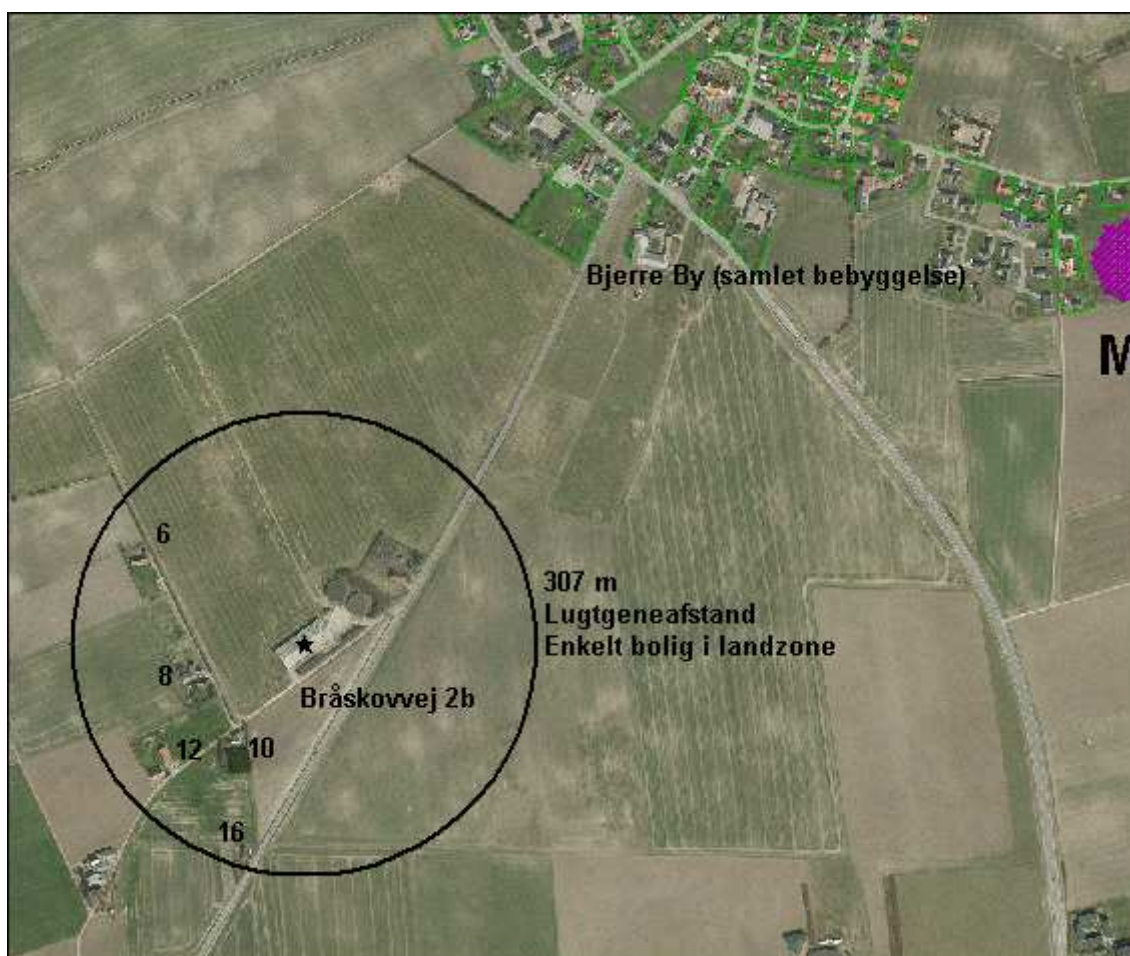
	Geneafstand, FMK vejledning	Geneafstand, Ny vejledning Nudrift	Geneafstand, Ny vejledning Ansøgt drift
Til eksisterende/fremtidige Byzone/sommerhusområder	536 m	800 m	776 m
Til samlet bebyggelse i landzone	301 m	616 m	596 m
Til enkeltbolig	169 m	307 m	294 m

Den ansøgte svineproduktion har en samlet lugtemission fra staldanlægget på 82.941 OU_E/m^3 . I forbindelse med ændring af vægtinterval for slagtesvin samt opdatering af antal stipladser i selve staldanlægget er den samlede lugtemission reduceret fra 86.130 OU_E/m^3 til 82.941 OU_E/m^3 , altså en reduktion på knap 4 %. I praksis i forhold til geneafstande i tabel 4 er disse reduceret fra 800 m, 616 m og 307 m for hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig i landzone, hvilket ligeledes fremgår af tabel 5.

²³ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave, maj 2002.

Jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 fremgår det, at lugtgenekriterierne er gældende i forhold til etableringer, udvidelser og ændringer²⁴. Dvs. i forbindelse med revurderinger, hvor der ikke sker udvidelser eller ændringer, kan beskyttelsesniveauet for lugt ikke kræves overholdt, med mindre det faktisk er teknisk og økonomisk muligt for landmanden (jf. Miljøstyrelsens faq. 16). Beskyttelsesniveauet for lugt kan således ikke kræves overholdt, når der er tale om revurdering af et eksisterende brug. Den lugtgene, som vil forekomme for beboere i nærheden, overskrider de nuværende lugtgenekriterierne, men forholdene vil være uændrede.

Indenfor lugtgeneafstanden til enkelt bolig er der beliggende 5 boliger i landzone uden landbrugspligt. Foruden Bråskovvej 8 ligger Bråskovvej 10 også i en afstand af ca. 100 m regnet fra gavlen af stalden. Bråskovvej 6 og Bråskovvej 12 ligger ca. 210 m, mens Bråskovvej 16 ligger ca. 250 m fra gavlen af staldanlægget. Alle fem beboelsesejendomme ligger indenfor geneafstanden til enkelt bolig i landzone. Ejendommen Bråskovvej 4 er en beboelsesløs ejendom.

Figur 2. Enkelt boliger i landzone uden landbrugspligt indenfor lugtgeneafstanden på 307 m.

Selvom lugtgeneafstandene ikke kan kræves overholdt i forbindelse med revurdering af miljøgodkendelser af husdyrbrug, skal der foretages en vurdering af mulige tiltage til reduktion af lugtgener. Vurderingen skal foretages under hensyntagen til effekt, implementerbarhed på det aktuelle husdyrbrug og økonomi.

Hedensted kommune skal i henhold til husdyrlovens § 27 sikre, at husdyrbruget indrettes og drives på en måde, under hensyntagen til husdyrbrugets beliggenhed, som

²⁴ Fastsættelse af krav tager udgangspunkt i 'Faglig rapport vedrørende yy lugtvejledning for husdyrbrug', december 2006, Skov- og Naturstyrelsen, Miljøministeriet.

ikke medfører gener for naboer. Derfor er ansøger bedt om en redegørelse omkring tiltag til reduktion af lugtemissionen fra staldanlægget, såvel de kvantificerbare som ikke kvantificerbare.

Nedenfor er en kort gennemgang af lugtreducerende tiltag. Hvor der er uddybende beregning refereres der til bilag 4 og bilag 6. Det skal bemærkes, at bilag 4 er indsendt til Kommunen inden der blev foretaget en lugtreduktion som følge af effektivisering, se nedenfor, hvormed selve beregningerne ikke kan overføres direkte. Ændringerne fremgår af bilag 6. Selve beregningerne og vurdering fra bilag 4 i forhold til omkostninger til teknologi til reduktion af lugt er dog stadig anvendelig.

Redegørelse for antal stipladser

I forbindelse med nærværende revurdering af miljøgodkendelsen har Kommunen gennemgået ejendommens produktion de seneste år samt de bygningstegninger, som foreligger. Der var fra tidligere afgørelser angivet, at der er 2900 stipladser i staldanlægget. På baggrund af krav til antal m³ pr. svin, har Hedensted Kommune fundet, at der ikke kan have 2900 svin på stald ad gangen. Derfor er der i forbindelse med projektilpasninger i forhold til lugtreduktion krævet, at ansøger reducerer antal stipladser angivet i husdyrgodkende.dk i forhold til det niveau, som er praktisk muligt. Ansøger har redegjort for, at der er plads til 208 svin i samtlige 13 sektioner. Heraf er 4 sektioner til ungsvin, hvor både svin og stiareal er mindre end de 9 sektioner til slagtesvin. Dette medfører i alt 2652 stipladser, hvilket er anført i vilkår 1.

Effektivisering

Hedensted Kommune har på baggrund af landsgennemsnittet for 2010²⁵ vurderet, at svineproduktionen kan effektiviseres yderligere. Dette skal ligeledes ses i forhold til antallet af stipladser og dermed gennemgangstiden for et svin i staldanlægget. Svin produceres i dag væsentlig hurtigere end tidligere. Sådanne forhold skal indgå i vurderingen. Daglig tilvækst pr. slagtesvin er 895 g/dag. 10.600 slagtesvin med en gennemsnitlig tilvækst på 75 kg medfører, at der i staldanlægget kan produceres 795.000 kg svin. Set over et år betyder det, at der må være 2434 svin på stald ad gangen. Da der også er tomgangsperioder til vask, vurderes antallet af stipladser på 2652 at være indenfor normen. Såfremt produktionen kører optimalt vil der gennemsnitligt set være ca. 4 dage til vask mellem hvert hold.

På denne baggrund kan produktionsanlægget på Bråskovvej 2b anvende øget effektivitet som reduktion af lugt fra staldanlægget.

Luftrensning

I bilag 4 har ansøgers konsulent redegjort for proportionaliteten ved at opfylde dels 50 % reglen (svarende til 11 % lugtreduktion) og dels fuld overholdelse af lugtgenæafstandene (svarende til 58 % lugtreduktion). Af bilag 4 ses en beregning for overholdelse af hhv. 50 % reglen og lugtgenekriteriet ved to godkendte luftrensningsanlæg. Det er kun muligt at overholde lugtgenæafstande helt ved det ene anlæg. Opsætning af luftrensning er ikke proportional i forhold til Miljøstyrelsens kriterier for proportionalitet for ammoniak²⁶.

Da der er ændret i antal stipladser i forhold til oprindelig ansøgning på baggrund af Kommens krav om reduktion af lugt, såfremt det er muligt, er der indsendt fornyet vurdering, se bilag 6 'Beregning af lugt'. Her er der igen redegjort for, at der fortsat vil være en udgift større end 8 kr. pr. produceret slagtesvin. Beregningen er foretaget på baggrund af anlæggets alder på knap 20 år, og manglende afskrivningsperiode på 7 år udfra en samlet afskrivningsperiode på 25 år.

²⁵ Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2010, Videncenter for svineproduktion, Notat nr. 1114, 3. juni 2011.

²⁶ Generelle forudsætninger for de økonomiske beregninger i teknologiblade, Notat, Miljøstyrelsen maj 2011.

Værdien for angivelse af proportionalitet i kr. er angivet i forhold til reduktion af ammoniak. Natur- og Miljøklagenævnet har endnu ikke (maj 2012) gennem deres retspraksis fastlagt et retningsgivende niveau for proportionalitet i forhold til lugt. Natur- og Miljøklagenævnet har i tidligere afgørelser fastlagt²⁷, at det ikke var proportionalt at kræve en investering på minimum 5,4 mio. kr. eksklusiv moms svarende til 15 kr. pr. reduceret OU med en afskrivningsperiode på 10 år. Dertil kommer driftsomkostninger. I nærværende sag, Bråskovvej 2b, varierer prisen fra 72 kr. til 247 kr. pr. reduceret OU på baggrund af oplysningerne i bilag 4 (beregning på baggrund af 11.470 slagtesvin (30-102 kg)).

På baggrund af staldanlæggets beliggenhed og antallet af boliger (5 stk.) indenfor lugtgeneafstanden for enkelt beboelse vurderes et estimat for proportionalitet i kr. at følge omkostningsniveauet i forhold til ammoniak at være rimelig.

Ændring af staldgulv

Staldanlægget er indrettet med fuldspaltegulv, som har en lugtemission på 450 OU/m³/1000 kg dyr på stald. Fuldspaltegulv er ulovligt i smågrise- og slagtesvinestalde fra 1. juli 2015²⁸, hvormed der skal foretages en ændring af gulvtypen. Ligeledes er staldanlægget ca. 20 år gammel, hvormed stalden vurderes at være renoverings-eget, dog afhængig af valg af spalteproducent, indretning, slidtage mv.

I bilag 4 er ansøgers redegørelse for proportionaliteten i at foretage investeringer i form af ændret staldgulv i staldanlægget i forhold til at overholde lugtgenekriteriet. Ændring af staldgulv til delvis spaltegulv vil medføre, at lugtemissionen fra staldanlægget vil reduceres, da lugtemissionen fra delvis spaltegulv er 300 OU/m³/1000 kg dyr på stald. Der er således redegjort for at fuld overholdelse af lugtgeneafstanden til enkelt beboelse ikke kan imødekommes ved ændring af gulvtype, men at prisen for ændring af stier til delvis spaltegulv for at overholde 50 % af lugtgeneafstanden, ikke overholder ovennævnte omkostningsniveau for proportionalitet, svarende til Miljøstyrelsens vurdering af proportionalitet mht. ammoniak.

Ansøger ønsker i tiden op til 1. juli 2015 at ændre gulvtypen til drænet gulv med spalter, hvilket kan gøres uden krav om fornyet miljøgodkendelse. Ligeledes kan udskiftning af spalter uden opbrydning af gyllekumme foretages uden fornyet miljøgodkendelse. Ansøger har oplyst, at der ikke ændres på staldindretningen, selvom staldgulvet er 20 år gammelt, idet dette har vist sig ikke at være lugtreducerende nok og proportionalt mht. omkostningerne forbundet dertil.

Ventilation

Reduktion af lugtemission kan ligeledes ske ved ændring i ventilationen, dvs. ved afkastsudformning og/eller – højde eller ved optimering af selve ventilationssystemet. Ansøger har redegjort for at ventilationen er temperaturstyret. Det er ikke muligt at foretage en trinvis styring, som øger lufthastigheden i afkastet og dermed lugtspredningen, og samtidig mindsker energiforbruget. Dette kan ikke lade sig gøre i staldanlægget, idet anlægget er sektioneret, og der kun er et afkast i hver sektion.

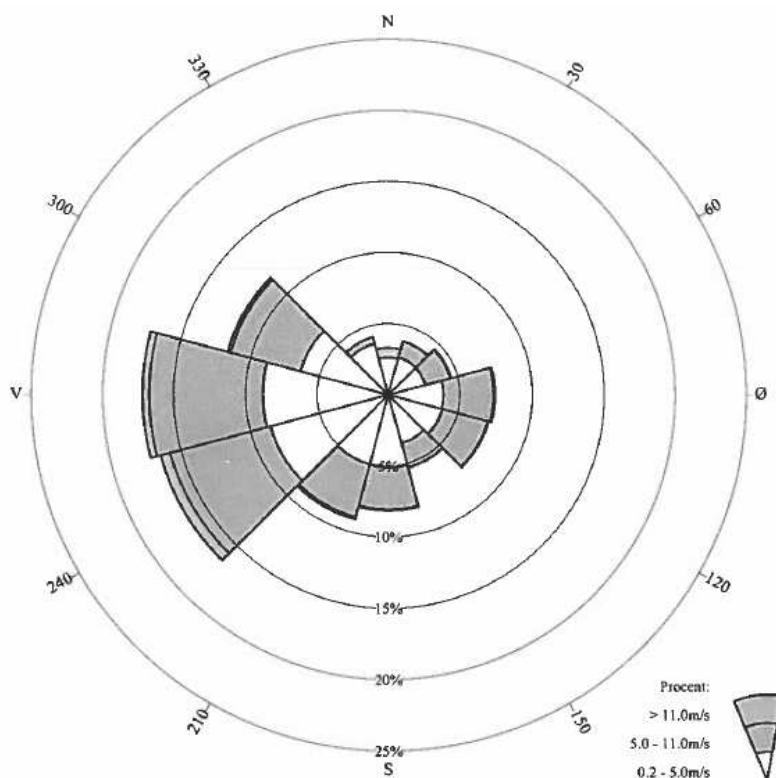
Afkast er ikke placeret over kip, men nærvæd kip. Dette forhold reducerer lugtspredning og dermed fortynding af lugten. Anlægget er placeret i fladt terræn med en mindre træbeplantning mod sydøst og nordøst. Terrænforhold medfører, at luft/lugt transporteres bort fra staldanlægget. Ansøgers konsulent har ligeledes redegjort for, at for-

²⁷ I Miljøklagenævnets afgørelse MKN-104-00105 er geneafstanden til samlet bebyggelse beregnet ved FMK-modellen (afgørelse før 2007) på 41.522 LE/m, hvilket omregnet til OU/m³ i husdyrgodkendelse.dk svarer til 117.467 OU/m³. Der er angivet en lugtgeneafstand på 360 m til samlet bebyggelse. Der i afgørelsen oplyst en pris på 3,4 mio. kr. for opsætning af luftrensning og 2. mio. kr. for ombygning af stalde til luftrensning.

²⁸ Lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin.

højelse af afkast vil medføre en ombygning af afkast og virkningen mht. lugt er meget lille for de omkringboende indenfor geneafstanden, da disse er beliggende sydvest for staldanlægget. Tiltaget er ikke proportionalt, jf. definitionen ovenfor.

Effekt på naboer kan ses af figur 3, vindrose for Båstrup, som er den nærmeste målestation for vindretninger og -hastigheder. Det ses, at det kun er i enkelte måneder af året, hvor vinden kommer fra nordøst. For de enkelte måneder kan det af rapporten ses, at vindretningen i sommermånederne er overvejende vestenvind, mens det i vintermånederne er mere sydvestlig. Særligt i juni til august er vindretningen overvejende vestenvind.

Figur 3. Vindrose data Båstrup, Gl. Sole. Gennemsnit for år²⁹.

Rengøring

På grund af staldanlæggets placering tæt på omkringboende har Hedensted Kommune stillet vilkår om rengøring af afkast i forbindelse med holdskift. Dette er med til at sikre, at der holdes en god hygiejne i hele staldanlægget.

Det er overfladen med fugtig gødning, der medfører øget lugt- og ammoniakemission. I en sti, hvor svinenes gødeadfærd er optimal, vil overflade med 'fri' gødning på staldanlæggets spalter og gulv, foderanlæg, vægge og inventar være begrænset. Hvis der i en periode er øget svineri i en sti, afsættes gødning på flere overflader, og der vil være øget lugt- og ammoniakemission. Når gødningen tørrer ind, vil det ikke lugte. Derfor afhænger staldhygiejne mest af grisenes gødeadfærd.

Jævnlig og systematisk rengøring af stalde og lageranlæg til foder og gødning medvirker til at sikre en lav lugtemission fra ejendommen samlet set. Det er ikke effekten af vask efter hvert hold svin, som giver stor effekt på staldenes lugt- og ammoniakemis-

²⁹ Danish meteorological institute, Ministry of transport, technical report, 99-13, Copenhagen 1999. Observeret vindhastighed og -retning i Danmark - med klimanormaler 1961-90. Side 189 til 191.

sion. Men derimod synliggør vask, at der er problemer med gødeadfærden, og der kan handles derpå. Ligeledes er god hygiejne en foranstaltning i forhold til sygdomstryk og besættningens sundhed samt krav fra veterinære myndigheder. Effekten på lugt af god staldhygiejne er ikke dokumenteret.

Vurdering

Beskyttelsesniveauet som er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³⁰ bilag 3 er ikke overholdt.

Staldanlægget ligger nordøst for de enkelte boliger i landzone, som ligger indenfor den pågældende lugtgeneafstand. I forbindelse med revurdering af miljøgodkendelsen sker der en beregningsmæssig reduktion af lugtemissionen på ca. 4 % fra staldanlægget som følge af reduceret antal stipladser og ændret vægtinterval, dvs. øget effektivitet. Boligerne ligger sydvest for staldanlægget, hvormed der i forhold til den beregnede lugtgeneafstand i husdyrgodkendelse.dk vil være en mindre lugtgene på denne side af staldanlægget i forhold til, hvis boligerne var beliggende nordøst for staldanlægget, jf. figur 3. Der er i husdyrgodkendelse.dk ikke foretaget en korrektion af lugtgeneafstandene i forhold til placering af omkringboende.

I vurderingen af mulige tiltag til reduktion af lugtemission til omgivelser er foretaget en vurdering af teknologiske tiltag som luftrensning, ændring af staldindretning og ventilationsforhold. For disse tiltag vurderes disse ikke at være proportionelle i forhold til den omkostning, som teknologien/ændringen koster. Vurderingen af lugtemission i forhold til overskridelse af lugtgeneafstande skal ligeledes underlægges en vurdering i forhold til områdetypen, hvortil lugtgeneafstanden er overskredet til, og antallet af boliger, som ligger indenfor geneafstanden.

På denne baggrund er det Hedensted Kommunes vurdering, at den foretagne lugtreduktion på ca. 4 % med anvendelse af en øget effektivisering i forhold til omgivelserne og omkostningerne for anvendelse af andre tiltag er en tilstrækkelig reduktion af lugtemissionen for staldanlægget på Bråskovvej 2b. Der er stillet vilkår til antal svin på stald ad gangen og rengøring af staldanlæg og ventilation.

På grund af den overskredne geneafstand, vil der foretages en ny vurdering af lugtemissionen i forhold til mulige tiltag i forbindelse med næste revurdering, som er planlagt i 2022.

4.2.6 Støj, støv, lys og skadedyr

Støj

Der forekommer støj fra ventilationsanlægget i stalden. Ventilatorerne er termostattyret og i drift hele døgnet. Der kan forekomme støj fra aktiviteter på virksomheden, i forbindelse med transporter til og fra ejendommen, kørsel på marker i forbindelse med markdriften herunder udbringning af husdyrgødning.

I forbindelse med gylleudbringning kan der forekomme kørsel i aften- og evt. også i nattetimerne. Med hensyn til kørsel kan der ske ændringer i driftstiden, idet leverandører kan ændre ruter, og nogen firmaer kører med 2-holdsskift. Normalt sker kørsel til og fra staldanlægget mellem kl. 6 og kl. 19.

Der er ikke foretaget tiltag for at dæmpe støjkilderne. Der er ingen aktivitet på ejendommen udover selve driften af staldanlægget. Alle ventilationsanlæg er udskiftes siden anlægget blev bygget i 1992.

I miljøgodkendelsen fra 1991 er følgende vilkår omkring støj:

³⁰ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug og senere ændringer.

4. Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt ved nærmeste nabobeboelse må ikke overstige følgende grænser:

Dag	Kl. 07 – 18	55 dB(A)
Aften	Kl. 18 – 22	45 dB(A)
Nat	Kl. 22 – 07	40 dB(A)

Støjens spidsværdier må om natten ikke overstige 55 dB(A)

Virksomheden skal, såfremt Hedensted Kommune finder det nødven-
digt – dog højst en gang årligt, dokumentere, at støjniveauet er over-
holdt.

Vilkåret suppleres med skærpede støjgrænser i weekender. Støjvilkår bibeholdes, da ejendommen ligger relativt tæt på beboelser. Støjvilkåret skærpes, i henhold til kommunens nuværende praksis, der følger vejledning fra Miljøstyrelsen om ekstern støj fra virksomheder³¹. Se vilkår 11.

Derudover er der stillet vilkår om, at virksomheden for egen regning skal kunne efter-
vise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt Kommunen skønner, at eventuelle
klager vedrørende støj fra virksomheden er velbegrundede.

Støv

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med høstarbejde. Gener i den forbindelse vurderes at være kortvarige.

Lys

Udendørsbelysning er fortrinsvis orienteringslys. Over indgangen til bygning ved drift er der opsat lampe med lysstofrør. Lampen vil kunne ses udenfor ejendommen, men er ikke tændt om natten. Den vurderes ikke at genere omkringboende eller forbigående.

Skadedyr

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer. I alle staldafsnit anvendes der rovfluer efter behov, der er pt. abonnement på rovfluer.

Rottebekæmpelse foretages ved abonnement ved skadedyrsservice.

I miljøgodkendelsen fra 1991 er følgende vilkår omkring fluebekæmpelse:

4. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af statens skadedyrlaboratorium foreskrevne retningslinjer for fluebekæmpelse (kopi vedlagt)

Det vurderes, at vilkåret bibeholdes, dog med den rettelse, at det ikke længere benævnes Statens skadedyrlaboratorium, blot Skadedyrlaboratoriet (hører nu under Århus Universitet). Skadedyrlaboratoriets foreskrevne retningslinjer for fluebekæmpelse kan ses på hjemmesiden www.dpil.dk, se vejledninger (se vilkår 10).

Vurdering

Kommunen vurderer, at der grundet staldanlæggets beliggenhed skal stilles vilkår til kørsel med bl.a. gødning til marker. Dette skyldes, at de tilhørende marker ligger op ad flere nabobeboelser, jf. vilkår 7.

³¹ Miljøstyrelsens vejledning nr 5, 1984 om ekstern støj fra virksomheder.

Staldanlægget ligger tæt på naboer. Eneste faste støjkilde er ventilationen, som er af nyere dato. Den driftansvarlige vil løbende udskifte disse til støjsvage og energirigtige ventilatorer.

Nuværende støjvilkår bibeholdes med supplement af dokumentationskrav for støj, således det er muligt for tilsynsmyndigheden at kontrollere om støjvilkår er overholdt. Derudover stilles krav om hensyntagen ved kørsel med landbrugsmaskiner i forbindelse med udbringning af gødning. Det vurderes, at de generelle støjkrav kan overholdes på ejendommen med de oplyste aktiviteter.

Ligeledes vurderes at omkringboende ikke vil blive generet unødigt af støv, lys, rotter og fluer ved husdyrbrugets virke. Vilkår om fluebekæmpelse bibeholdes.

4.2.7 Affald, olie og kemikalier

Affald bringes til Bråvej 20. Her sker der en sortering af affaldet, som bringes til genbrugspladsen i Hornsyld.

Der opbevares ikke spildolie og andet farligt affald på ejendommen. Der er ingen olietanke på ejendommen.

Der opbevares ikke sprøjtemidler på ejendommen. Medicin opbevares i skab i stalden.

Døde dyr opbevares under kadaverkappe på betonplads ved indkørsel til ejendommen. Døde dyr afhentes af DAKA efter behov.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af farligt affald og spildolie til enhver tid skal overholde Hedensted Kommunes Erhvervsaffaldsregulativ, hvorfor dette ikke er vilkårsfastsat.

4.2.8 Spildevand og overfladevand

Sanitært spildevand fra staldens mandskabsrum afledes via trixtank. Afløb fra tagrender på staldanlægget ledes via dræn til Stenderup Bæk videre til Rohden Å vest for ejendommen.

Der er læsse-/vaskeplads, som anvendes i forbindelse med tømning af gylletank. Der foretages ikke vask af maskiner på pladsen. Afløb går til gyllebeholder.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlig risiko for forurening af overfladevand i forbindelse med spildevandshåndteringen på ejendommen. Der er stillet vilkår om, at spildevand fra vask af maskiner skal afledes til opsamlingsbeholder og rengøring af pladsen efter vask, såfremt der skulle ske ændringer i ejer- og driftsforhold.

4.2.9 Transport

Til- og frakørsel til anlægget sker ad Bråskovvej.

Tabel 6. Oversigt over transport

Transporter	Før udvidelse
-------------	---------------

	antal/år
Færdigfoder	45
Valle	100
Modtagelse af smågrise	26
Levering af slagtesvin	52
Afhentning af døde dyr	52
Gyllekørsel, traktor (maskinstation)	340
Affald	0
Øvrige	2
Transporter i alt	617

Der er i ovenstående tabel 6 ikke medregnet transport af maskiner i forbindelse med almindeligt markarbejde, transport af korn i høst og bjærgning af halm i efteråret.

Transporter med gylle sker med traktor med 20 m³ ad gangen. Der vil normalt blive udbragt husdyrgødning i april og maj måned.

Størsteparten af transporterne sker indenfor tidsrummet kl. 6-19, mens der i forbindelse med høst og udbringning af husdyrgødning vil kunne forekomme transporter i aften- og nattetimerne.

Vurdering

Det er Hedensted Kommunes vurdering, at transport til og fra husdyrbruget ligger indenfor, hvad der er forventeligt for et husdyrbrug af denne størrelse samt at transporten ikke vil være til væsentlig gene for trafikken og naboer.

4.2.10 Energi- og vandforbrug

Energi

Der anvendes el til ventilation og foderanlæg. Energiforbruget er for 2011 opgjort til ca. 92.000 kWh. Derudover anvendes varmekanon til opvarmning af stalde før indsættelse af dyr og kontorfaciliteter i kolde periode. Energiforbrug til varmekanon er 20-40 l/år fra dunk.

Energibesparende foranstaltninger

Se afsnit 4.5.5 om BAT.

Vand

Vandforsyning sker fra Hornsyld vandværk.

Vandforbruget er ikke opgjort de seneste år separat for staldanlægget, men vurderes at svare til normforbruget for produktionens størrelse og type. Der anvendes ikke vand til markvanding eller sprøjtning og rengøring af maskiner.

Vandbesparende foranstaltninger

Se afsnit 4.5.4 om BAT.

Vurdering

Det er kommunens vurdering, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår om at reducere energi- og vandforbrug yderligere. Der er dog stillet vilkår om opgørelse af disse, hvilket er et krav i forhold til opfyldelse af BAT, se afsnit 4.5.4

4.3 Arealer

4.3.1 Drift af arealer

I miljøgodkendelsen indgår i alt 541,5 ha ejede/forpagtede udspretningsarealer. I alt 95,6 ha er ejet areal, de resterende 445,9 ha er forpagtet areal. Udbringningsarealerne fremgår af bilag 3.

De 430 ha er beliggende i Hedensted Kommune og 130 ha er beliggende i Horsens Kommune. Arealerne i Horsens Kommune er vurderet, se bilag 7.

Ansøger ejer selv markerne tilhørende Bråvej 20 (mark 1-0 til 5-0) og Bråskovvej 2b (mark 60-0, 61-1 og 61-2).

De forpagtede arealer tilhører følgende ejendomme:

Kjell Palmelund Laursen, Æblevænget 14, 8722 Hedensted (mark 70-0 til 70-5)
Ole Østergaard Schmidt, Nederholmsvej 19, 8723 Løsning (mark 21-0, 23-0 og 24-0)
Karen Margrethe Laursen, Bjerrevej 323, 8783 Hornsyld (mark 62-0)
Henriette Rose Laursen, Havnegade 1, 7130 Juelsminde (mark 63-0)
Hans Jesper Nielsen, Dalbyvej 9, 8781 Stenderup (mark 44-0 til 48-0)
Arne Petersen, Dalbyvej 11, 8781 Stenderup (mark 30-0, 33-0 og 35-0)
Jørgen Nielsen, Dalbyvej 22, 8781 Stenderup (mark 41-0 og 43-0)
Anders Emil Lund Thomsen, Dalbyvej 14, 8781 Stenderup
Torben Andersen, Dalbyvej 12, 8781 Stenderup (mark 37-0)
Henrik Boller Laursen, Dallerupvej 14, 8781 Stenderup (Arealer i Horsens Kommune)

Det er i ansøgningen oplyst, at der anvendes standardsædskifte S2 og S4 på alle marker, da disse er hhv. JB3 eller JB5-6. Det vil sige, at beregningerne i husdyrgodkendelse.dk er baseret på sædskifte S2 og S4. Sædskiftet refererer til Skov- og Naturstyrelsens notat af 8. februar 2012 om Standardsædskifter og referencesædskifter.

Med den ansøgte svineproduktion vil der tilføres i alt 72.738 kg N og 16.084 kg P til arealerne, jf. vilkår 16. der tilføres 294,4 DE, svarende til 23.764 kg N og 6.039 kg P fra Bråskovvej 2b. Derudover tilføres der i ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk i alt svinegylle fra 489,7 DE. Dette svarer til ansøgers andre produktioner på Bråvej 20 og Bjerrevej 312, i alt tilladt (2012) 340 DE. Derudover er der indsat fiktiv gødning for at arealerne bliver vurderet ud fra en tildeling af husdyrgødning på 1,4 DE/ha.

Dyretrykket ved fuld produktion (294,4 DE) og tilførsel af svinegylle for i alt 464 DE vil medføre et harmoni forhold på 1,4 DE/ha på ejede og forpagtede arealer, hvormed harmonikravet er opfyldt.

4.3.2 Hensyn til grundvand

Flere arealer ligger indenfor drikkevandsområde, Juelsminde magasiner. Det er marker ved Daugård, markerne lige syd for Stenderup og markerne vest for Stenderup.

Grundvandsressourcen på Juelsmindehalvøen er begrænset. Den nyeste kortlægning af grundvandet har vist, at på trods af ler øverst i jorden og langt nede, så ligger de grundvandsdannende lag mange steder ikke ret dybt. Samtidig er der tegn på, at lerlagene ikke er jævne, sammenhængende områder, hvilket øger risiko for nedsivning.

Mange vandboringer på Juelsmindehalvøen viser tegn på, at der er nitrat på vej ned til drikkevandet. Som følge af nævnte kortlægning af grundvandets sårbarhed på Juelsmindehalvøen, er en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse under udarbejdelse. Planen for Stouby, Barrit, Klejs og Juelsminde forventes færdig efteråret 2012. Umiddelbart følger udarbejdelsen af indsatsplan for Bjerre, Rårup og Stenderup, indenfor hvilket udbringningsarealerne til nærværende miljøgodkendelse er beliggende.

En stor del af udbringningsarealerne ligger indenfor kortlagte nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområder mht. nitrat i Vandplan 2011 Jylland/Lillebælt nr. 1.11. Hedensted Kommune forventer på baggrund af yderligere kortlægning fra Miljø-

center Århus (nu Naturstyrelsen Århus) at udarbejde indsatsplan for de områder, som i kortet nedenfor er markeret som røde. I nærværende miljøgodkendelse er der beliggende udbringningsarealer delvist indenfor kommende indsatsplan område ved Bjerre, mark 61-0 og mark 63-0. Syd for Stenderup ligger markerne 33-0, 44-0, 47-0 og 48-0.

Ifølge Husdyrloven kan Kommunen indtil vedtagelsen af indsatsplanen ifølge bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³² stille vilkår om ingen merbelastning i ansøgt drift i forhold til nudrift. Da nærværende miljøgodkendelse er en revurdering af en eksisterende miljøgodkendelse, og der ikke har været væsentlig ændret produktionsforhold de seneste år, vurderes der ingen ændring i husdyrgødningsbelastningen indenfor de sårbare områder.

Hedensted Kommune forventer, at der i forbindelse med indsatsplanen for de sårbare grundvandsområder vil kunne stilles skærpede krav til driften af arealer, som bliver husdyrgødet, og som er omfattet af Husdyrloven. Dette skyldes, at Hedensted Kommune er forpligtiget til at sikre overholdelse af drikkevandskvalitetskravet på 50 mg/l³³.

Ansøger har indsendt beregning for at overholdelse af eventuelle krav til beskyttelse af grundvandet for alle de nævnte marker, dvs. hele marken uanset om denne ligger delvist eller helt indenfor de grundvandssårbare områder. Det er fundet, at en reduktion til planteavlssædskifte³⁴ kræver, at der sker en reduktion af kvælstofkvoten på 12 % for at neutralisere effekten af anvendelse af 1,4 DE/ha husdyrgødning. For at overholde kravet i drikkevandsdirektivet vil et G10 sædskifte³⁵ på alle marker reducere udvaskningen til under 50 mg N/l.

Der er for arealerne i nærværende miljøgodkendelse ifølge husdyrgodkendelse.dk en udvaskning beregnet på baggrund af fuldt dyretryk 64 mg N/l for JB 5 jord (mark 47-0 og 33-0) og 86 mg N/l med JB 3 jord mg N/l (mark 44-0 og mark 48-0). Arealerne ved Bjerre er JB 7 og JB6 for hhv. mark 60-0 og 63-0, hvormed udvaskningen er væsentlig lavere.

Da der i ansøgningen er indsat fiktiv gødning op til fuldt dyretryk, hvilket ikke afspejler tilførslen af gødningen til arealerne de sidste år, er der stillet vilkår om at markerne 33-0, 44-0, 47-0, 48-0, 60-0 og 63-0 kun må tildeles den mængde gødning, som de har modtaget de sidste 5 planår som gennemsnit. Da der ikke er kendskab til at ansøger modtager gødning fra andre husdyrproduktioner, jf. gødningsregnskabet for de sidste 5 planår, og ansøgers produktionsniveau på de tre ejendomme har været stabilt, vil forholdet blive kontrolleret i forbindelse med tilsyn, såfremt det er aktuelt.

Hedensted Kommune har opfordret ansøger til at lægge lovpligtige efterafgrøder på de ovennævnte marker, idet der således vil ske en reduceret udvaskning fra disse marker i forhold til normen. Derudover er ansøger oplyst om at tidlig såning af f.eks. vinterhvede, dvs. først i september, også har en bevist gavnlig effekt på udvaskningen af kvælstof³⁶.

³² Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. og senere ændringer.

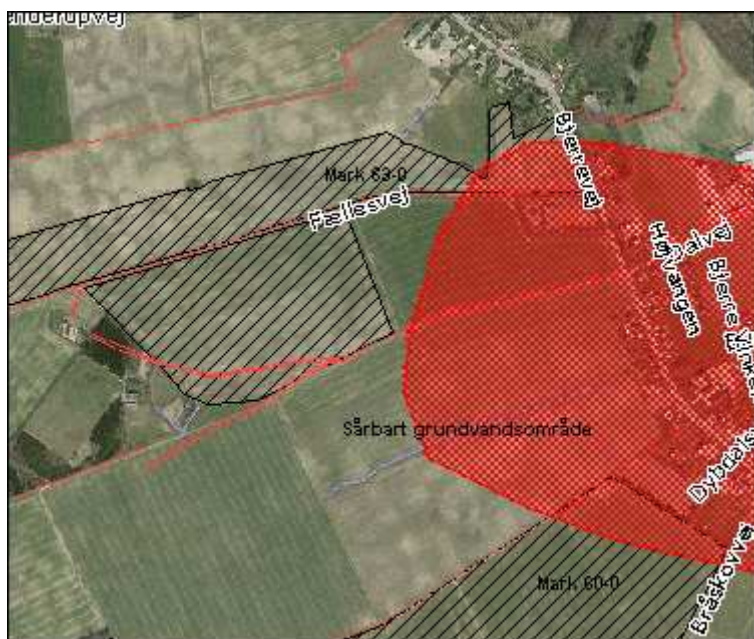
³³ Bek. nr. 1449 af 11. december 2007 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

³⁴ Specifikationen for beregning af effekten af husdyrgødning i forhold til planteavlssædskifte fremgår af Natur- & Miljøklagenævnets afgørelse den 24. november 2011, NMK-133-00068 samt Miljøstyrelsens helpdesk svar af 21. februar 2012 'Regulering af nitrat til grundvand i område med indsatsplan'

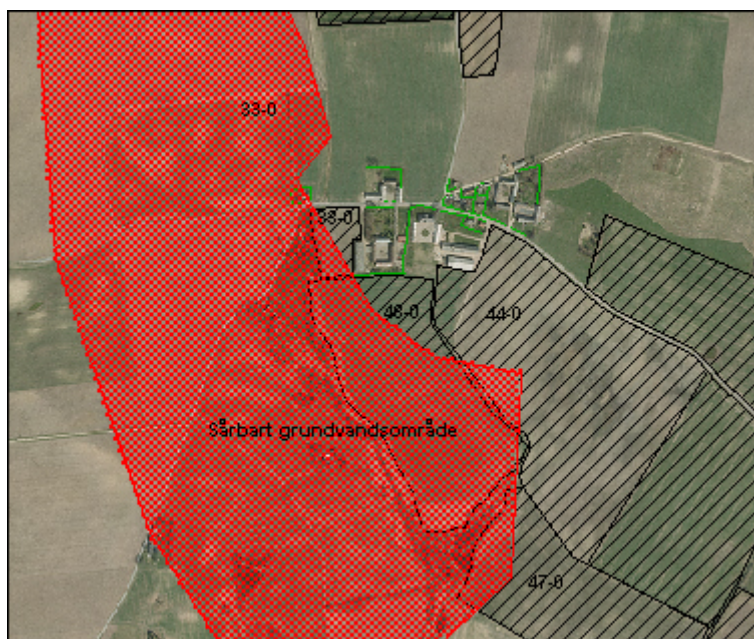
³⁵ Standardsædskifter og referencesædskifter, Miljøstyrelsen 8. februar 2012. G10 sædskifte er græs i 100 % af arealet.

³⁶ Vedr. efterafgrøder og tidlig såede vinterafgrøder, Finn P. Vinther, 6. april 2010

Såfremt arealer ved revurdering af miljøgodkendelsen eller nye arealer ved tillæg til miljøgodkendelsen ligger indenfor de til den tid grundvandssårbare områder beliggende indenfor indsatplan planlagt område, vil der blive stillet vilkår til beskyttelsen af grundvandet med de retningslinjer, som er gældende på det pågældende tidspunkt.

Figur 3a. Udbringningsarealer tilhørende Bråskovvej 2b (sort) og registrerede sårbare grundvandsområder (rød) ved Bjerre by.

Figur 3b. Udbringningsarealer tilhørende Bråskovvej 2b (sort) og registrerede sårbare grundvandsområder (rød) syd for Stenderup.

Boringer

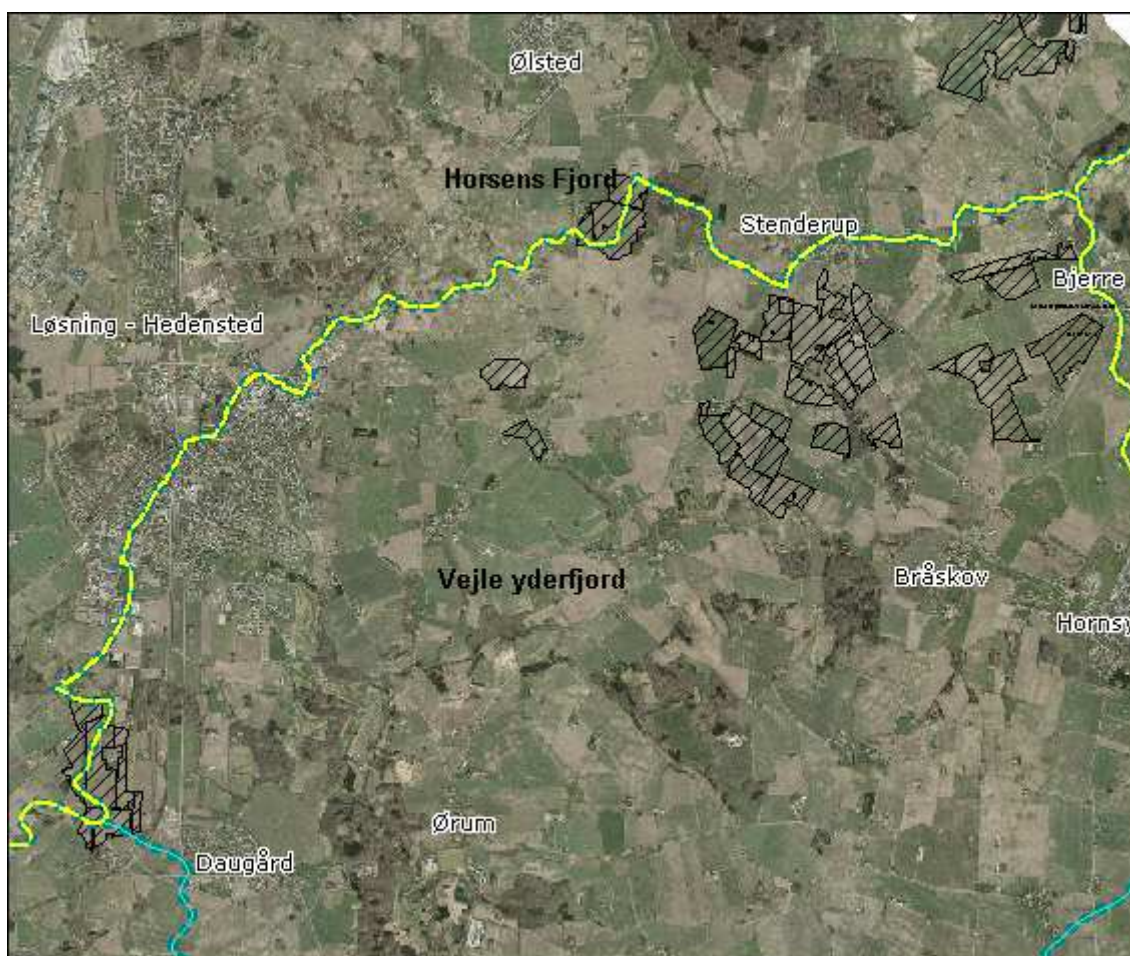
I tilknytning til udbringningsarealerne ligger flere enkelt boringer, som ligger på landbrugsejendomme. Det drejer sig om ejendommen i direkte tilknytning til mark 1-4, 4-

0, 35-0 og 61-0. Der skal ifølge lovgivningen holdes en afstand fra almen boring til mark på 25 m³⁷.

4.3.3 Hensyn til overfladevand

Ad de 411 ha udbringningsareal, som er beliggende i Hedensted Kommune, afvander næsten alle arealer til Vejle Yderfjord via Rohden å. Kun dele af arealerne 21-0, 23-0 og 24-0 og den vestligste del af arealerne ved Daugård afvander til Bygholm sø og Horsens Inderfjord, dvs. hhv. ca. 20 ha og ca. 5 ha. Disse få ha afvander via Ølsted Å til Bygholm Å og direkte til Bygholm Å.

Da en overvejende del af arealerne afvander til Vejle Yderfjord er vurdering af påvirkning på vandmiljø kun foretaget i henhold til Vejle Yderfjord. Dette skal ses i lyset af at oplandet til Horsens Inderfjord er meget stort, hvormed den samlede påvirkning fra de ca. 25 ha er ret begrænset. Oplande kan ses af figur 4.

Figur 4. Oversigt over marker og vandoplande. Vandoplande skilles med gul linje. Udbringningsarealer er skraveret.

Arealerne afvander til Rohden Å via forskellige mindre vandløb. For arealerne vest for Stenderup, mark 21-0 til 24-0 afvandes via Sønder Aldum Bæk. Arealerne, syd for Stenderup afvander mod vest til Sønder Aldum Bæk, midt for direkte til Rohden Å via tilløb dertil, og arealerne beliggende mod øst via Stenderup Bæk til Bjørnkærgrøften til Rohden Å. Arealerne ved Daugård afvander dels til Horsens Fjord, som anført ovenfor via Bygholm Å, og dels til Rohden Å via Bregnballe Bæk.

³⁷ Lov nr. 553 af 1. juni 2011 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og forskellige andre love.

Overfladevand – vandløb/søer

Arealerne beliggende ved Daugård

Mellem mark 70-0 og 70-3 mod nord er en mindre sø. Søen er besigtiget i efteråret 2011. På mark 70-0 er der en bræmme på 3-4 m mellem søen og marken, som er helt plan. Der står i år en dyb plovfur mellem sø og mark, så overfladeafstrømning er ikke et problem. Søen var ved besigtigelsen helt ren og klar og er domineret af svømmende vandaks. Søen bærer således ikke præg af eutrofiering. Denne bræmme skal opretholdes, hvilket er grundlag for, at der ikke stilles specifikt vilkår om beskyttelse af søen.

Nærvæd mark 70-1 og 70-5, mellem 6-10 m fra markkanten er sø beliggende i en have/parkanlæg til ejendom. Der er ikke skrånende eller erosionstruede arealer lige op til søerne. Disse er ikke besigtiget.

Arealerne vest og sydvest for Stenderup

Midt for mark 23-0's østvendte side er der, i et indhak i marken, registreret en sø og en mose. Kanten af søen er nærmest en jordvold, og der er derfor lille risiko for afløb til søen. Jordvolden er tæt bevokset med stor nælde og tidsler, hvilket vidner om stor næringsstofpåvirkning. Der fodres i søen, hvilket medfører en stor næringsstofpåvirkning af søen. Fodring i søen er ikke lovligt.

Ved mark 21-0 er to søer beliggende. Ved søen i markkanten er der ca. 10 m fra mark til sø og terrænet er ikke skrånende. For søen i marken vurderes denne at være en enkeltmandssø, hvormed der ikke er krav om bræmmer.

Langs med mark 7-0 mod øst og syd løber hhv. mindre vandløb og Spettrup Bæk, som er et målsat vandløb (B1 målsat for ørreder for andre laksefisk mod syd (kun den vestlige strækning)). Ved besigtigelse vurderes det, at de almindelige krav om bræmmer, jf. vandløbslovens § 69³⁸ og lov om randzoner³⁹ er tilstrækkeligt til at beskytte mod afstrømning langs vandløbene.

Arealerne syd for Stenderup

Mellem mark 3-0 og 41-0 findes et § 3-beskyttet vandløb, hvor arealet skrånede ned mod vandløbet. Vandløbet er B1 målsat dvs. gydevandløb for ørreder og andre laksefisk. Der er registreret både skrånende og erosionstruede arealer på markerne ned mod vandløbet. Begge marker skrånede ned mod vandløbet. Skråningen er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelses § 26, stk. 3, hvormed der ikke må udbringes flydende husdyrgødning på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb inden for en afstand af 20 m fra vandløbets kant.

I det sydøstlige hjørne af mark 3-0 køres det gennem vandløbet til mark 41-0. Dette er ikke lovligt og beskadiger vandløbet, og fortsat kørsel mellem markerne kræver etablering af en overkørsel. På denne baggrund samt det forhold at markerne skrånede meget mod vandløbet mod øst vurderes det generelle krav om ingen udbringning af husdyrgødning at være tilstrækkeligt. Vilkår om dyrkningsfri bræmmer - ca. 10 m x 10 m på mark 3-0 og ca. 5 m x 5 m på mark 41-0 udgår pga. vedtagelse af randzoneloven.

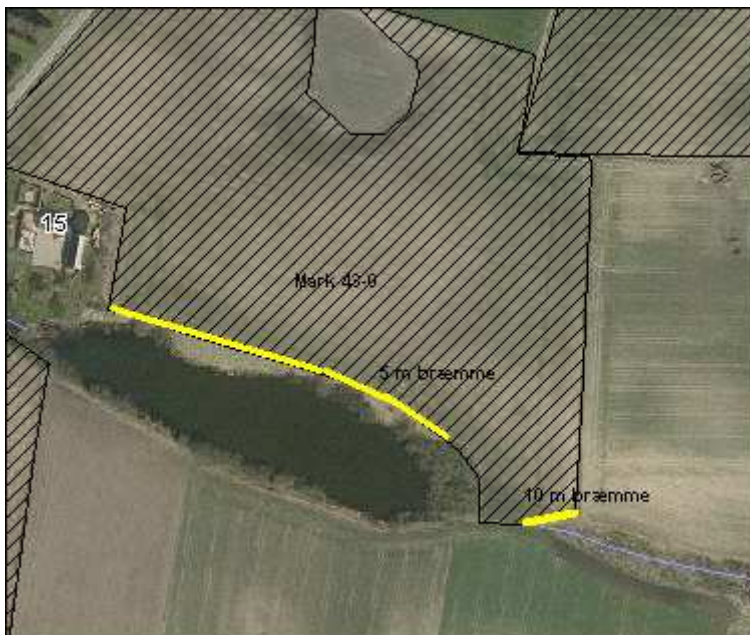
³⁸ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 24. september 2009 om vandløb

³⁹ LOV nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner med senere ændringer.

Figur 5. Dyrkningsfri bræmme langs med vandløb på mark 3-0 og 41-0. Størrelsen på områderne er ca. de angivne 10*10 m og 5*5 m, men selve marken er ikke tegnet helt ud til vandløbet i ansøgningen.

På mark 43-0 er den dyrkede mark nord for søen næsten flad. Fra marken til søen hælder det kraftigt, og den mosebevoksning, der står på det skrånende areal er de første 4-5 m meget præget af eutrofiering fra marken og er helt domineret af nælder og tidsler. Den ikke eutroficerede del er domineret af engrørhvene. Søen vurderes på besigtigelsestidspunktet i efteråret 2011 som klarvandet og velfungerende. For at minimere randpåvirkningen på søen, vurderes der at være behov for at få indført en dyrkningsfri bræmme på minimum 5 m. Dog ikke i søens østlige del, hvor der er afstand fra mark til sø, se figur 6. Vilkår udgår pga. vedtagelse af randzonenloven.

Figur 6. Bræmme mod sø og mose på mark 43-0.

Derudover er der vandløb på følgende marker, hvor der ikke vurderes at være risiko for overfladeafløb, dvs. midt i mark 3-0 i nord-syd retning; mark 30-0 vest for marken

(vandløbet er ikke registreret som § 3 vandløb); langs det vestlige skel af mark 33-0 og 48-0 er der vandløb, dog med brede naturlige bræmmer mellem vandløb og mark.

Ved flere marker ligger søer i umiddelbar nærhed, og der vurderes ikke at være risiko for overfladeafløb på mark 4-0 ved mose/søområde vest for marken; vest for mark 37-0, terrænet skrånede dog lidt, men ikke tilstrækkeligt til at medføre krav om yderligere bræmmer; nordvest for mark 35-0, hvor marken skrånede ned mod søen, men der er en naturlig bræmme mellem mark og sø, og rundt om søen på mark 46-0 giver store træer og buske umiddelbart ikke mulighed for at køre helt tæt på søen.

Arealer vest for Bjerre

I sydvestlige hjørne af mark 62-0 ligger en sø, og der vurderes ikke at være risiko for overfladeafløb fra marken, da søen ligger isoleret fra udbringningsarealet på grund af en dyb afvandingsgrøft.

Langs det vestlige skel af mark 61-0 og 61-2 løber Stenderup Bæk. Markerne er flade, og der vurderes ikke at være risiko for overfladeafløb mod vandløbet.

Overfladevand – fosfor

For at beskytte Natura 2000 områder⁴⁰ mod at blive yderligere belastet af fosfor, har Miljøstyrelsen udpeget oplandsområder, som er særlig følsomme for fosfor. Indenfor disse områder, er der arealer med drænet lerjord og lavbundsarealer, på hvilke der er stor risiko for transport af fosfor til vandmiljøet. Her skal der ifølge lovgivningen stilles krav til fosforoverskuddet på marken. Udbringningsarealerne til Bråskovvej 2b afvander til Vejle Yderfjord og Horsens Inderfjord gennem Bygholm sø og ligger således ikke i et område, der af Miljøstyrelsen er udpeget som "opland til fosforfølsom Natura 2000".

Arealerne, der afvander til Horsens Inderfjord, afvander ligeledes til Bygholm sø, der ifølge Vandplanen for Horsens Fjord⁴¹ er særligt belastet med fosfor. Hedensted Kommune har besluttet, at arbejde for en minimering af denne belastning. De ca. 20 ha (mark 21-0, 23-0 og 24-0), som er beliggende i oplandet til Horsens Inderfjord og Bygholm sø, er JB 5, ikke drænet og ligger ikke i direkte tilknytning til vandløb eller indenfor lavbundsområde. Derved vurderes der ikke at være risiko for udvaskning af fosfor via makroporer, dræn eller ved overfladeafstrømning.

Vejle Yderfjord er ikke karakteriseret som et vandområde, der er belastet med fosfor. Som beskrevet i foregående afsnit vurderes der ikke at være risiko for overfladeafstrømning langs vandløb og søer, dog kun på de steder, hvor der er vurderet, at en bræmme vil forhindre overfladeafstrømning mod vandløb. Arealerne er overvejende moræneler, JB 5 og få marker er smeltevandssand, JB 3.

Den totale sum af fosfor i gødningen er i ansøgt drift opgjort til 16.084 kg P til de ejede/forpagtede arealer. På arealerne bliver den gennemsnitlige tilførsel 28,7 kg P/ha/år. Med referencesædskiftet på overvejende S2, fjernes 23,6 kg P/ha. Det vil sige, et P-overskud på 5,1 kg P/ha, hvilket dog ikke er det aktuelle overskud, da der ikke tilføres den mængde gødning, som der er indsat i ansøgningen. Kommunens vurdering sker dog ud fra et harmoniforhold på 1,4 DE/ha.

⁴⁰ Natura2000 er en generel betegnelse for international beskyttet natur. Alle internationale beskyttelsesområder, fuglebeskyttelsesområder og ramsarområder (hav) er samtidig også Natura2000 område.

⁴¹ Vandplanen 1.9 Horsens Fjord 2010-2015: Der er et behov for at reducere påvirkningen med fosfor til Bygholm sø (tabel side 32 i vandplanen). "Bygholm Sø og Nørrestrand: Den eksterne fosforbelastning skal reduceres, jf. tabel 2.4.6. Dette kan gøres ved en indsats overfor den diffuse afstrømning fra oplandet."

Overfladevand - kvælstof

Beskyttelse af vandområder mod nitrat er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000 områder. Arealer, som hører under kategorierne "Nitratklasse 1, 2 eller 3" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle regler giver mulighed for. Miljøstyrelsen har udpeget de nitratfølsomme områder. Udbringningsarealerne tilhørende Bråskovvej 2b ligger ikke i et område udpeget med udpegede nitratklasser.

På markerne er der et reduktionspotentiale⁴² på 51-75 %. Der er i husdyrgodkendelse.dk udregnet en udvaskning af nitrat til overfladevand på 44,2 kg N/ha. Udbringningsarealerne afvander til dels Horsens Fjord og Vejle Fjord.

Vurdering af udvaskning til recipient

Horsens Fjord

Ca. 155 ha er beliggende i oplandet til Horsens Fjord. Heraf er ca. 130 ha beliggende i Horsens Kommune.

Horsens Inderfjord er udfor kysten af Hedensted Kommune ikke Natura2000 område, men vandområdet ved Alrø og Vorsø beliggende i den nordlige del af Horsens Inderfjord er Natura2000 område. Derudover er Horsens Ydrefjord Natura2000 område. Der foretages en vurdering af arealernes påvirkning af overfladevandet efter habitatbekendtgørelsen i forhold til Horsens Fjord, i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug (WIKI-vejledningen), som rummer afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven^{43 44}.

Det indebærer, at myndigheden skal foretage en vurdering af, om det kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke det internationale naturbeskyttelsesområde væsentligt. Hvis en sådan påvirkning på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, skal der foretages en miljøkonsekvensvurdering, jf. miljømålsloven⁴⁵.

Natur- og Miljøklagenævnet bemærker som standard i afgørelser meddelt i december 2010 og marts 2011 omhandlende netop vurdering af udvaskning til overfladevand, at vurderingen af den mulige påvirkning af vandoplände, der hidrører fra kvælstofudvaskning, kan ske i overensstemmelse med retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Miljøstyrelsens afskæringskriterier

Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug (WIKI-vejledningen) rummer afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven⁴⁶. Ifølge vejledningen vil et projekt ikke som følge af nitratudvaskning medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder

⁴² Et reduktionspotentiale fortæller hvor meget kvælstof der forventes at blive omdannet eller fjernet fra vandet, inden det når ud i Vejle Fjord. Jo større procentvis reduktionspotentiale, jo bedre for vandmiljøet. Reduktionspotentialekortet lavet af Danmarks Miljø Undersøgelser kan ses på www.mst.dk under landbrug.

⁴³ Vejledning oprindeligt udsendt som bilag til Nyhedsbrevet Husdyrgodkendelse nr. 10 af 24. juni 2010. "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven"

⁴⁴ Vurdering skal foretages, når oplandet indirekte afvander til Natura2000 område, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-132-00161 af 23. januar 2012.

⁴⁵ Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder

⁴⁶ Vejledning oprindeligt udsendt som bilag til Nyhedsbrevet Husdyrgodkendelse nr. 10 af 24. juni 2010. "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven"

Natura 2000-områder og levesteder og yngle- og rastepladser for beskyttede arter, når vejledningens afskæringskriterier er overholdt. Afskæringskriterierne er:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv:

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Arealerne, som afvander til Horsens Inderfjord, er indeholdt i Vandplan 1.9 'Horsens Fjord' og arealerne ligger i kystvandoplandet, som af Miljøstyrelsen er benævnt 'Horsens Inderfjord'.

Ad. Pkt 1.

Miljøstyrelsen har via Statsforvaltningen Nordjylland i februar 2012 offentliggjort et kortmateriale, der viser udviklingen i antallet af dyreenheder i de forskellige kystvandoplandene fra 2007 til og med 2011. Ifølge den medfølgende vejledning⁴⁷ er der foretaget en omregning af antal dyreenheder, for at tage højde for de ændringer i beregningen af dyreenheder, der er forekommet.

I oplandet til Horsens Inderfjord, som arealerne i nærværende sag er beliggende indenfor er der, jf. nævnte kortmateriale sket et fald i antallet af dyreenheder med ca. 11 % fra 2007 til 2011.

Hedensted kommune vurderer på denne baggrund, at der ikke er en stigende udvikling i antallet af dyreenheder i oplandet til Horsens Inderfjord.

Hedensted Kommune har ikke kendskab til andre kilder, der kan have medført en øget nitratudvaskning til Horsens Inderfjord indenfor nævnte årrække. Dermed vurderes pkt. 1 i nævnte vejledning fra Miljøstyrelsen for overholdt, og projektet vurderes ikke i kumulation med andre projekter at påvirke vandoplandet negativt.

Ad. Pkt. 2A.

Ca. 155 ha af arealerne tilhørende Bråskovvej 2b ligger i kystvandoplandet Horsens Inderfjord. Horsens Inderfjord vurderes ikke at være et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret vandområde. Hedensted Kommune skal således vurdere, hvorvidt nitratudvaskningen fra den eksisterende husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle opland.

⁴⁷ "Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk", Miljøstyrelsen, den 28. februar 2011'

I Vandplanen for Horsens Fjord⁴⁸, som har et opland⁴⁹ på ca. 791 km², er den samlede årlige vandbårne stofafstrømning, også angivet som "Nuværende kvælstofpåvirkning 2005-2009" fra oplandet på 518,4 km² til selve Horsens Fjord, oplyst at være i alt 983 ton kg N/år⁵⁰. Denne belastning fordeler sig på to kystvande: Horsens Inderfjord og Horsens Yderfjord. Hedensted Kommune har vurderet, at det bedste estimat af den nuværende belastning vil være de to oplandes arealmæssige andel af den samlede påvirkning. Horsens Inderfjords oplandsareal er, jf. Vandplanerne, på 490,9 km², og Horsens Yderfjords oplandsareal er på 27,5 km². Den nuværende påvirkning af Horsens Inderfjord, anslås på baggrund af ovenstående til at være 930 ton N/år.

Tabel 7. Opland til Horsens Inderfjord. Beregning af kvælstofbidraget fra husdyrgødning:

Reduktion gennemsnitlig i pct.:	0,63
Areal til udspredding i alt, ha:	155
Samlede påvirkning til området, kg/år: 155 ha* (44,2-41,2) kg N/ha/år * (1-0,63)	172
Ansøgte kvælstofbidrag (fra husdyrgødning) af samlede kvælstofbidrag til området, i pct. (172/930000x100)	0,02 %

Dermed er den samlede udvaskning væsentlig under kravet om maksimalt 5 %, hvormed pkt. 2 i nævnte vejledning fra Miljøstyrelsen vurderes for overholdt, og projektet vil derved ikke i sig selv påvirke vandoplandet negativt.

Vejle Yderfjord

Ca. 486 ha ligger i oplandet til Vejle Fjord. Vejle Yderfjord er ikke Natura2000 område. Dvs. at arealerne afvander ikke direkte til Natura2000 område. På denne baggrund vurderer Hedensted Kommune, at de generelle regler på området er tilstrækkelige.

Ejendommens bygninger ligger i oplandet til Vejle Yderfjord, hvormed produktionens størrelse er medregnet i antal DE i oplandet til Vejle Yderfjord. I dette opland er der ikke et stigende dyretryk, jf. seneste opgørelse fra jordbrugsanalyser.dk.

Vurdering

Efter gennemgang på orthofoto og besigtigelse af udvalgte udbringningsarealer er det vurderet, at der skal stilles vilkår om en 5 m bræmme langs med sø på mark 43-0 og udyrket bræmme på mark 3-0 og 41-0 mod vandløb, hvor dette er stærkt skrånende., se vurdering i afsnit 4.3.3 'Overfladevand – vandløb/søer'. For de øvrige strækninger er det Kommunens vurdering at de generelle regler om 2 m bræmmer langs vandløb og søer er tilstrækkelige til at beskytte vandløb mod overfladeafstrømning.

På markerne er der et mindre fosforoverskud. Markerne er ikke drænet. Der er stillet krav om bræmmer langs med vandløb, hvor dette vurderes at være påkrævet. Hermed vurderer Kommunen, at der ikke er risiko for væsentlig fosforpåvirkning af overfladevandet.

Hedensted Kommune har ikke fundet anledning til at skærpe kravene i forhold til vandløb og overfladevand, da udvaskningsniveauet overholder Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for vurdering af udvaskning til overfladevand, hvis arealerne lå i oplandet til International Naturbeskyttelsesområde, og finder derfor ikke, at der som følge af udvidelsen, er risiko for en væsentlig påvirkning af overfladevandet i Vejle Fjord og Horsens Fjord.

⁴⁸ Vandplan Hovedvandopland 1.9 Horsens Fjord af den 22. december 2011.

⁴⁹ Oplandet er ligeledes oplyst til at være på 793,8 km², se "Vandplan Hovedvandopland 1.9 Horsens Fjord", side 61, tabel 2.1.4.

⁵⁰ "Vandplan Hovedvandopland 1.9 Horsens Fjord", side 146, tabel 2.4.8.

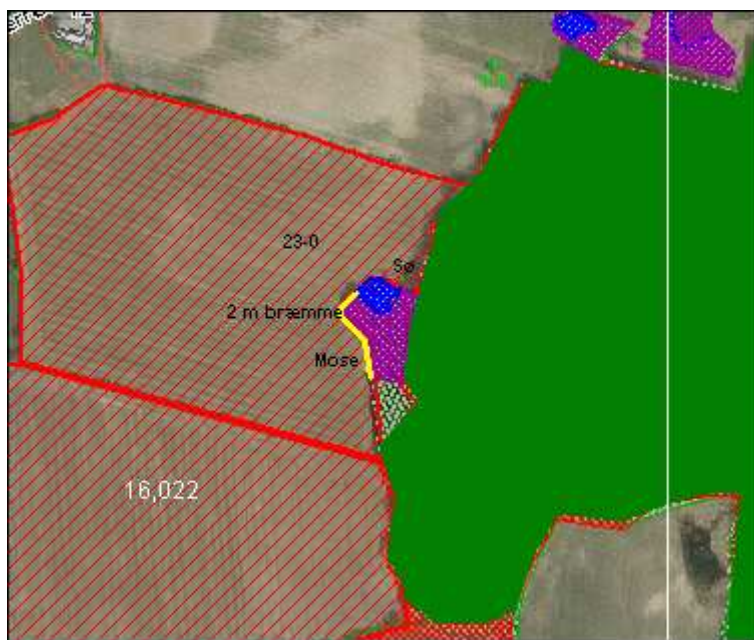
4.3.4 Hensyn til natur

I forbindelse med ansøgningen er der vurderet på marker, der ligger i tilknytning til naturområder, der er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3⁵¹.

Der er i tilknytning til arealerne flere søer. Efter en vurdering via orthofoto er det vurderet, at disse med undtagelse af en sø på mark 43-0, er beskyttet tilstrækkeligt ved det generelle krav om 2 m bræmmer, se også vurdering af søer under afsnit 4.2.4 om ammoniak og afsnit 4.3.3 om vandløb/søer beliggende i forbindelse med udbringingsarealerne.

Arealerne vest og sydvest for Stenderup (vilkår 19)

Midt for mark 23-0's østvendte side er der, i et indhak i marken, registreret en sø og en mose. Der er registreret mildt erosionstruede områder og skrånende areal på marken, dog ikke tæt op af sø og mose. Ved besigtigelse i efteråret 2011 er det registreret, at der er meget kort afstand mellem mose og marken, som skråner ned mod sø og mose. Der er dog fod på skråningen. Der er ikke en "opkant" mellem mose og mark, der kan hindre afløb til mosen, hvormed det vurderes der at være behov for en 2 meter bræmme ind til mosen, jf. vilkår 19. Mosens kvalitet er ikke kendt, men da den er meget våd, vil en tilførsel af store mængder næring få betydning langt ind i mosen og øge tilgroningen som allerede er fremskreden.

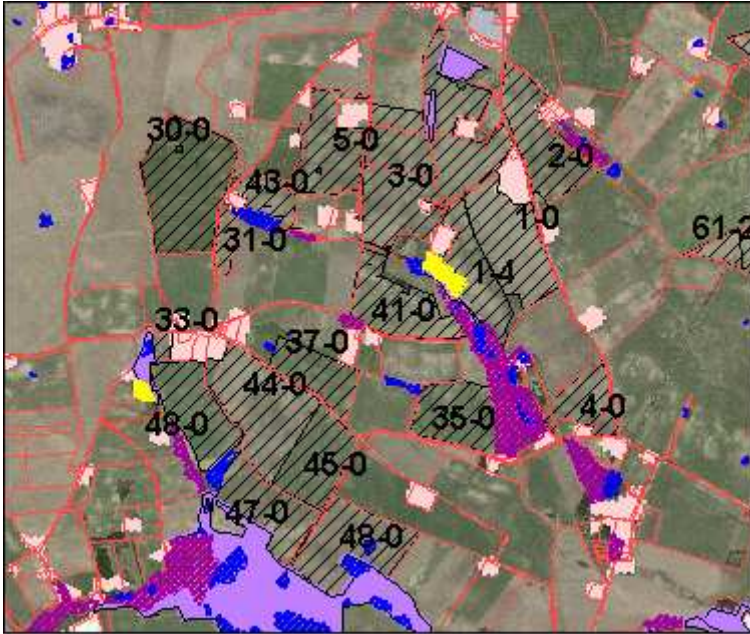

Figur 7. Bræmme på mark 23-0 mod mose

Arealerne syd for Stenderup

Der er mose, overdrev og engområder langs med en stor del af de øvrige marker, men disse vurderes ikke at medføre krav om bræmmer, hvilket fremgår af nedenstående vurderinger. Der er foretaget en besigtigelse af naturområdet i de fleste tilfælde i sommer/efterår 2011. Områderne fremgår af figur 8.

⁵¹ Lovbek. nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse

Figur 8. Naturområder langs med markerne syd for Stenderup (gul = overdrev, lys lilla = eng, mørk lilla = mose, blå = sø)

På mark 1-4 er der en mose mod sydvest og mellem marken og mosen findes en stribe fugtig eng, der afgræsses af heste. Marken er relativt flad, mens græsningsarealet skrånere. Der vurderes ikke at være behov for yderligere bræmmer. På overdrevet lige nord for mose/engområdet er registreret et overdrev af god kvalitet, dog med både positive og negative arter. Overdrevet afgræsses af heste. Marken skrånere ikke mod overdrevet, og der vurderes derfor ikke at være behov for bræmme til hindring af afløb fra marken.

På mark 3-0 er der en mose øst for marken. Hele strækningen er plan og adskilt fra moseområdet af hestegræsset græsmark. Mosen er overalt meget tilgroet af træer og den er næringsrig, og dermed ikke behov for bræmmer.

Ligeledes mod nord på mark 3-0 er der en eng, og udbringningsarealet er moderat hældende på vestsiden og næsten fladt på østsiden af engen. På vestsiden af engen er der en dyb, sommertør afvandingsgrøft, så udbringningsarealet der hælder og engen er adskilt af grøften. Engens vegetation bærer præg af, at engen i lange perioder står vanddækket. Den er helt domineret af krybhvene, med indslag af mannasødgræs, knæbøjlet rævehale og vandpileurt. Der er også vegetationsløse flader, der indikerer, at vandet har stået der helt hen i juni, måske juli. Der er ingen deciderede næringsdominante arter. Tidsler og nælder står kun langs afvandingsgrøften. Mod nordøst af mark 3-0 er en kultureng. Udbringningsarealet hældning er ikke faretruende. Ved besigtigelsen i sommer 2011 blev det vurderet, at der ikke er behov for bræmme til beskyttelse af mosen. Samlet set formodes markbidraget at være ganske lavt til de to beskyttede naturområder.

På mark 4-0 er mose/sø område vest for marken adskilt af en vej.

Mark 31-0 støder mod nord op til en tæt sammengroet pilemose. Arealet er næsten fladt. Der er ikke sået helt ud til mosen.

Mark 33-0 grænser til op til eng/sø mod vest. Området er blevet omdannet til et parklignende areal, der er sprøjtet på kanten af søen og vandløb mv. Der er vandløb mellem mark og eng/sø området, se vurdering deraf i afsnit 4.3.3.

På mark 35-0 er der et stort moseområde øst for marken, som er bevokset med træer mm. Der ligger mange gamle rådende træer, og mosen er optimal habitat for visse insekter og svampe. Der vurderes ikke at være en risiko for naturområdet forbundet med udbringning af husdyrgødning på marken.

Op til mark 47-0 mod nordvest ligger et hidtil ikke registreret § 3-moseområde med klar karakter af rigkær. Arealet bliver nu registreret som § 3 mose.

Arealer ved Daugård

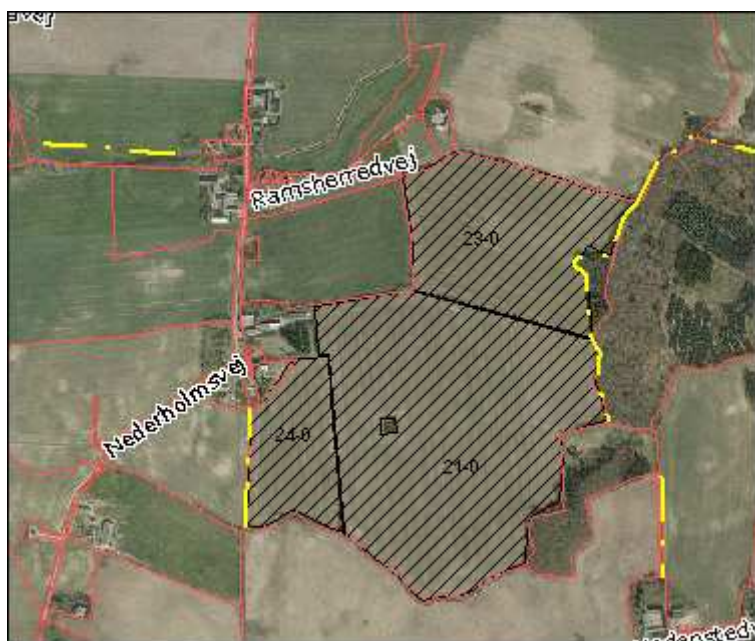
Der er ikke naturområder langs disse marker.

Arealer ved Bjerre

Der er ikke naturområder langs disse marker. Kun en mindre sø i det sydvestlige hjørne af mark 62-0, hvor der ikke er vurderet at være en væsentlig påvirkning.

Diger

Diger er beskyttede ifølge Museumsloven⁵². Der er registreret beskyttede dige i tilknytning til mark 24-0 langs det vestlige skel og mark 21-0 og 23-0 langs det østlige skel, se figur 9. Der er ikke registreret dige langs med andre marker. Ved mark 24 er der tale om et udskiftningsdige fra 1700-tallet. Ved mark 21-0 og 23-0 er der tale sogne-dige, hvilket betyder, at diget kan være endnu ældre end blot et ejerlavsdige. Ejerlavsdiger stammer formentlig fra jernalderen. Hvor der dyrkes tæt på diger, skal bruger være opmærksom på, at diget ved markdriften ikke må blive tilført gødning eller blive påvirket af sprøjtemidler (direkte eller ved vinddrift), jf. museumsloven.

Figur 9. Registreret dige langs med mark 21-0 og 23-0. Gul markering er diger

Vurdering

På baggrund af ovenstående beskrivelser, er det Hedensted Kommunes vurdering, at der ikke er væsentlig risiko for ændret påvirkning af naturområder som følge af udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer.

Der er stillet vilkår om bræmme langs et naturområde for at hindre overfladeafstrømning og dermed eutrofiering af naturområdet med næringsstoffer. Der er foretaget besigtigelse af flere af naturområder, og på baggrund af dette vurderer Hedensted

⁵² Bekendtgørelse af museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006

Kommune, at naturområderne og artsdata ikke vil blive væsentligt negativt påvirket af almindelig drift af arealerne.

Der er i miljøgodkendelsen fra 1991 stillet vilkår til skriftlige aftaler om afsætning af gødning.

5. Der skal altid foreligge skriftlige aftaler om afsætning af ca. 4.770 tons gylle på minimum 170 ha. Aftalerne skal fremsendes til Miljø- og LevnedsmiddelCentret.

Dette udgår, da oplysninger omkring afsætning af gødning administreres af Plantedirektoratet, og der er ikke længere et lovkrav om at gylleaftaler skal indsendes. Jf. godkendelsesbekendtgørelsen skal ansøger altid oplyse tilsynsmyndigheden om, at der er sket ændringer af udbringningsarealerne, hvormed tilsynsmyndigheden er forpligtiget til at vurdere arealernes egnethed i henhold til regelsættes i husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger.

4.4 Egenkontrol

Der føres forskellige skriftlige opgørelser over egenkontrol. Der føres logbøger over flydelag på gyllebeholderne. Der føres driftsjournal i form af produktionsstyring med oplysninger og dokumentation for antal dyr flyttet til og fra ejendommen, antal dyr bortskaffet til destruktion samt antal og vægt af dyr sendt til slagteri. Produktionsstyringen og kassebogen med tilhørende bilag føres løbende.

Der udarbejdes medicinregnskab.

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn, og hver dag tages en inspektionsrunde på ejendommen for at tjekke, om anlæggene kører, som de skal.

Oplysninger om affaldsbortskaffelsen reguleres efter reglerne i Hedensted Kommunes Erhvervsaffaldsregulativ og Regulativ for farligt affald.

Der er stillet vilkår om opgørelse af energi- og vandforbrug med intervaller, der kan synliggøre eventuelle uregelmæssigheder, jf. vilkår 26. Derudover er der stillet vilkår til forhold til dokumentation for produktionens størrelse, foderforbrug og udbringningsarealer, jf. vilkår 27 og 29.

I miljøgodkendelsen fra 1991 er der stillet følgende egenkontrol vilkår:

6. Der skal til enhver tid over for tilsynsmyndigheden kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt.

Vilkåret er bibeholdt i forhold til ansøgers dokumentation i henhold til de vilkår, som er stillet til driften af udbringningsarealerne. Egenkontrol vilkår er udvidet med nærværende revurdering af miljøgodkendelsen.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, at de beskrevne procedurer for egenkontrol og stillede vilkår er tilstrækkelige, for at miljømyndigheden kan kontrollere husdyrbrugets produktion, forbrug og anvendelse af ressourcer, bortskaffelse af affald mv.

4.5 Renere teknologi/Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Redegørelse for anvendt BAT og renere teknologi ifølge BREF-dokumentet (jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker vedr. intensiv fjerkræ- og svineproduktion), som angivet i ansøgningsmateriale ses nedenfor.

Kommunen skal ved vurdering af en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter Husdyrlovens § 12 sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for

at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jævnfør Husdyrlovens § 19 og § 23, og sikre sig, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jævnfør Husdyrlovens § 19.

Efter hvert afsnit, management, vand- og energiforbrug, foder, staldindretning samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning fremgår Hedensted Kommunes vurdering i forhold til Kommunens BAT-niveau, der tager udgangspunkt i BREF-referencedokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, hvilket er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

Hedensted kommunes vurdering tager udgangspunkt i proportionaliteten i anvendelsen af de forskellige tiltag, dels i reduktionsomkostningen og dels i den økonomiske belastning for branchen samt landmanden i forhold til husdyrbrugets faktiske forhold. Endvidere indgår forhold som driftssikkerhed også i vurderingen. BAT niveauet er en konkret individuel vurdering i hver enkelt sag.

4.5.1 Management

De gældende regler for foder og fødevarer efterleves gennem branchekoden "Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen", (GMP - Good Manufacturing Practice). Derved sikres, at produkterne produceres under forhold, der ikke er til fare for miljøet samt menneskers og dyrs sundhed.

"Referencer til BAT-vurdering ved miljøgodkendelser", orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 2, 2006, som samtidig indeholder EU's "BAT reference documents" (BREFs), er gennemgået med henblik på, hvilke teknikker der er relevante med hensyn til minimering af ejendommens belastning af omgivelserne.

Ved gennemgang af denne og standarderne bag "Godt Landmandskab" skal følgende anføres:

- § Udarbejdelse af mark- og gødningsplaner med følgende gødningsregnskab i samråd med planteavlskonsulent med henblik på optimal udnyttelse af næringsstofferne og det mindst mulige tab af næringsstoffer til miljøet.
- § Udarbejdelse af sprøjteplan og sprøjtejournal, som følges op med markbesøg af konsulent gennem vækstsæsonen med henblik på aktuell behovsbaseret sprøjtning.
- § Udbringning af husdyrgødning på optimale tidspunkter i forhold til både næringsstofudnyttelse og hensynet til naboer.
- § Fordampning af ammoniak fra gyllebeholder forhindres ved heri at etablere fast overdækning
- § Fodring af svinene optimeres løbende sammen med konsulent, så mest mulig af de tilførte næringsstoffer omsættes til produktion og mindst muligt tabes og går ud af stalden som husdyrgødning.
- § Der forefindes en beredskabsplan i forbindelse med ulykkeshændelser eller andre utilsigtede miljøskadelig udslip

Vurdering – management

Hedensted Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår nr. 14 om beredskabsplan, og at denne til enhver tid skal være ajourført og naturligvis direkte tilgængelig på ejendommen. Hedensted Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger omkring BAT på management, den gældende lovgivning på området, samt med de stillede vilkår, at Kommunens niveau for BAT på management er overholdt.

4.5.2 Staldindretning

Staldbygningen er opført i 1992/93. Ansøger har redegjort for at spalterne ikke er renoveringseget på nuværende tidspunkt. Ansøger forventer, at spalter kan holde i endnu 10 år, udskiftning vil ske løbende. Bygningen er etableret med fuldspaltegulv. På denne baggrund er det nødvendigt at renovere staldindretning senest 1.juli 2015, hvor nye regler om forbud mod brug af fuldspaltegulv i slagtesvinestalde træder i kraft, jf. lov om hold af svin⁵³.

Opfyldelse af BAT niveau for hele staldanlægget

Hedensted Kommunes fastsatte BAT-emissionsniveau svarer til de vejledende emissionsgrænseværdier, som er fastsat i 'Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin 30 – 102 kg (gyllebaseret staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12'.

BAT-emissionsniveauet for selve udvidelsen er 4770 kg N. Ammoniakemissionen fra stald og lager er ifølge husdyrgodkendelse.dk 4768 kg N, hvormed der skal ske en reduktion på 367 kg N i forhold til nudriften.

Ifølge nævnte vejledning fra Miljøstyrelsen skal vurderingen af BAT kravet for staldindretning være proportionalt i forhold til den omkostning, der er forbundet med implementering af tiltaget på husdyrbruget. Ifølge vejledningen anses et teknologisk tiltag ikke for proportionalt, hvis det koster mere end 100 kr. pr. reduceret kg N eller en investering på 8 kr. pr. slagtesvin.

Ansøger har redegjort for anvendelse af ændring af gulvtype og luftrensning i bilag 5 og optimering af foder i bilag 6 i forhold til opfyldelse af BAT niveau på staldindretning.

Nedenfor fremgår resultatet af denne proportionalitetsberegning, som medfører, at der foretages en fodertilpasning mht. antal FE/kg tilvækst og råprotein indtil 1.juli 2015, hvor staldindretningen ændres til drænet gulv og spalter.

- Ændring af staldgulv til drænet gulv og spalter ved at der indsættes spaltelukkere.
- Opsætning af luftrensning
- Foderoptimering
- Fast overdækning af gylletanke

Spaltelukkere

Proportionalitetsberegning af bilag 5 viser, at omkostningen ved spaltelukkere under forudsætning af 2900 stipladser ikke er proportionalt, dvs. omkostningen er større end 100 kr. pr. reduceret kg. N. Der er udarbejdelse af bilag 5 sket en reduktion i stipladser til 2652 stipladser, hvilket af omkostningsniveauet i bilag 5 stadig er uproportionalt. Dog vil der indsættes spaltelukkere eller på anden måde ske opfyldelse af lovkra-
vet inden 1. juli 2015.

Opsætning af luftrensning

Dette tiltag er ikke proportionalt, se beregning i bilag 5. Beregningen følger samme princip for beregning af lugtreduktion i bilag 4.

Foderoptimering

Ansøger har valgt at anvende fodertilpasning til opfyldelse af BAT på staldindretning.

⁵³ Lov nr. 104 af 14. februar 2000 om hold af svin.

Der foretages en foderoptimering mht. antal FE/kg tilvækst og en råprotein, således at denne i ansøgningen lyder på 2,72 FE/kg tilvækst og 150,6 g råprotein/FE. De oplyste antal FE er lavt i forhold til normen, mens råproteinindholdet er højere end den nuværende norm værdi i husdyrgodkendelse.dk. Da vilkåret stilles ud fra antal N ab dyr kan ansøger således frit vælge mellem reduktion af FE og råprotein, såfremt kg N ab dyr forbliver under det, som er angivet i vilkår 8. Se afsnit 4.3.4 for beregningsformler for fodertilpasning. I bilag 6 fremgår ansøgers redegørelse for foderoptimering. Bemærkning omkring foderoptimering i bilag 5 bortfalder.

Med den angivne fodertilpasning i ansøgning overholdes BAT kravet med -2 kg N.

Som angivet i afsnit vil ammoniakemissionen fra staldanlægget med drænet gulv og spalter uden de angivne fodertiltag være 4538 kg N. Hermed overholdes det nuværende BAT niveau på 4770 kg N med spaltelukker som tiltag efter 1. juli 2015. Fremadrettet vil staldanlægget efter den 1. juli 2015 være indrettet med drænet gulv og spalter, hvormed BAT kravet ved næste planlagte revurdering skal foretages på baggrund af BAT niveauet for eksisterende stalde med drænet gulv og spalter. Under forudsætning af at BAT udregnes efter samme metode som nu, og staldanlægget ikke har foretaget ændringer i mellemtiden.

Overdækning af gylletank

Ansøger har oplyst at overdækning af gylletank ikke er et proportionalt tiltag. Påsætning af teltoverdækning på begge tanke medfører en ammoniakemission på 4047, altså en reduktion på 721 kg N. Denne reduktion må således maksimalt koster 72.100 kr. En teltoverdækning til én gylletank koster omkring 300.000 kr. Tiltaget er ikke proportionalt.

Vurdering – staldindretning

Hedensted kommune vurderer, at slagtesvineproduktionen overholder BAT niveau for staldindretning mht. ammoniak for det samlede staldanlæg på baggrund af den ansøgte fodertilpasning og senere ændring til drænet gulv og spalter. Der er foretaget en vurdering af andre tiltag, og disse er ikke fundet proportionale. Der er stillet vilkår til mængde af N ab dyr, se i afsnit 4.2.4 om ammoniak for vurdering af foderoptimeringen.

4.5.3 Foderforbrug

Der fodres med fuldfoder direkte fra producenten tilsat valle. Der udarbejdes foderplan af konsulent. Foderet tilsættes fytase, og der fodres med blandinger, der er nøje tilpasset grisenes alder og deres konkrete behov for.

For at optimere produktionen bliver foderforbruget opgjort, og der optimeres i forhold til foderets indhold af næringsstoffer. Der er tilsat fytase til foderet for at optimere udnyttelsen af organisk fosfor i foderet. Der kan køres med op til to blandinger i staldanlægget, dette gøres, såfremt det er en fordel. Der anvendes ikke fasefodring pt. (2012), men dette forventes at ske fremadrettet.

Der foretages i ansøgningen en mindre fosforkorrektion i foderet, da BAT niveau for fosforindhold i gødningen på 6039 kg P skal overholdes. Der er i husdyrgodkendelse.dk version 5 angivet at være et indhold af fosfor i gødningen på 6038 kg P.

Beregning af p ab dyr sker på samme måde som ved beregning af N ab dyr, se afsnit 4.2.4.

Ved beregning af vilkår for maksimalt P ab dyr fra anlægget anvendes følgende ligninger:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg til-})$$

vækst) = $((107 \text{ kg} - 32 \text{ kg}) \times 2,72 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,8 \text{ g fosfor pr. FEsv/1000}) - ((107 - 32) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) = 0,5667 \text{ kg P}$.

Beregning af N og P ab dyr pr år sker vha. følgende formler:

slagtesvin: Antal producerede dyr i perioden x N eller P ab dyr pr svin = $10600 \times 0,5667 \text{ kg P} = 6007,02$.

Ansøgers konsulent bemærker, at IT-ansøgningssystemet burde regne P ab dyr ud på samme måde som formlen i wiki-vejledningen.

IT-ansøgningssystemet er kommet frem til 6038,80 kg P ab dyr, hvilket bør være det krav, der stilles som maksimal emissionsgrænse. Formlen i Wiki anvendes til kontrol af vilkåret.

Vurdering – foder

Hedensted Kommune vurderer, at der på baggrund af ansøgers oplysninger om anvendelse af optimeret fodertildeling og tilsat fytase samt anvendelse af fasefodring, såfremt dette er en fordel, at Kommunens BAT niveau på foder er overholdt. Der er stillet vilkår til foderoptimering mht. råprotein, jf. vilkår 8, og fosfor, jf. vilkår 30 samt vilkår om anvendelse af fytase og fasefodring, jf. vilkår 29.

4.5.4 Vandforbrug

Drikkevand

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandbesparelse opnås ved drikkenipler, som sidder over fodertruget, integreret i foderautomaten.

Vask

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Øvrige

Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det. Forbruget af vand opgøres og registreres løbende, og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser. Det synes ikke muligt at foretage yderligere vandbesparende foranstaltninger, da det ikke vurderes at der forbruges mere end nødvendigt.

Ifølge BREF anvendes der således BAT, da staldene rengøres med højtryksrensere efter hver hold dyr, der foretages regelmæssig kontrol af drikkevandsinstallationerne, vandforbruget registreres regelmæssigt v.h.a. målere og lækager i vandsystemet findes og udbedres.

Vurdering – vandforbrug

Hedensted Kommune vurderer, at niveauet for BAT er opfyldt, da vandforbruget løbende monitoreres. Der er stillet vilkår om jævnlig aflæsning af vandforbruget.

4.5.5 Energiforbrug

De væsentligste strømforbrugende aktiviteter er i forbindelse med ventilation, fodring samt belysning.

Sikring af at de elektriske installationer fungerer optimalt gennem dagligt tilsyn

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget.

Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Forbruget opgøres og registreres løbende, og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT, når der er lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikre temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Vurdering - energiforbrug

Hedensted Kommunes BAT niveau for energiforbrug er overholdt på baggrund af ansøgers oplysninger omkring anvendelse af bedste ventilationstype i forhold til elforbrug, anvendelse af temperatur- og frekvensstyret ventilation, vilkår om renholdelse og vedligeholdelse af ventilationen samt vilkår om registrering af elforbrug med kvartalsvise intervaller, hvormed det er muligt at handle på baggrund af udsving i forbruget af el.

4.5.6 Opbevaring af husdyrgødning

Opbevaring

Begge gyllebeholdere bliver kontrolleret via 10-års beholderkontrolordningen.

For hver gyllebeholder er der tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning), og beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Udbringning

Husdyrgødningen bliver udbragt i henhold til godt landmandsskab og foregår i videst mulig omfang under hensynstagen til naboer, byområder, nærliggende naturområder m.m. Ovenstående er i overensstemmelse med generelle regler, hvilket i vid udstrækning er vurderet som bedst tilgængelig udbringningsteknik ifølge BREF-referencedokument.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte.

Håndtering af gylle, herunder påfyldning af gyllevogn m.v., foregår altid under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Påfyldningen sker ved, at gyllen suges op i gyllevognen af en på gyllevognen fastmonteret sugekran. Kranen kan kun aktiveres ved tilstedeværelse, og når vognen er fuld render overskydende gylle via kranen tilbage i gylletanken, hvorfor risikoen for spild af gylle er minimeret.

Gyllen udbringes i vintersæd med en gylleudlægger med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

På sort jord til vårafgrøder bliver gyllen nedfældet med sortjordsnedfælder. Ammoniakfordampningen vil her være minimeret til det mindst mulige, da gylleoverfladen ligger dækket af jord (sortjordsnedfælder).

Vurdering – opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Hedensted Kommune vurderer, at Kommunens niveau for BAT på opbevaring af husdyrgødning er overholdt. Ansøger overholder gældende lovgivning for opbevaring af husdyrgødning. Gældende dansk lovgivning på dette område er dækkende for langt størstedelen af punkterne under opbevaring af husdyrgødning i BREF-referencedokument.

4.5.7 Samlet vurdering BAT

På baggrund af ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT og redegørelse for valg og fravalg i forhold til management, staldindretning, foder, vand- og energiforbrug, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, samt de stillede vilkår omkring fodring og registrering af el- og vandforbrug, vurderer Hedensted Kommune, at husdyrbruget opfylder kravet om BAT for alle stalde og driftsstyring i øvrigt.

I forbindelse med udarbejdelse af eventuelle tillæg og senest ved revurdering af miljøgodkendelsen, vil overvejelserne omkring BAT blive taget op til fornyet vurdering.

4.6 Landskabelige hensyn

Ejendommen er i det åbne land udenfor områder, der er udpeget som værende et særligt værdifuldt naturområde samt diverse fredningslinjer, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier, skovbyggelinje samt kulturmiljøer og kirkeomgivelseslinjer. Ejendommen ligger lige udenfor kirkeomgivelseslinje for Bjerre Kirke.

Der er ingen registrerede diger og fortidsminder i 1 km radius fra staldanlægget. Nærmeste Natura2000-område 'EF-Habitatområde nr. 67 'Skovene nord for Vejle Fjord' ligger ca. 10 km mod syd.

Selve ejendommen ligger indenfor områdeudpegninger som sårbart grundvandsområde og indsatsområde mht. nitrat i Vandplan Jylland/Lillebælt 1.11. Ejendommen ligger ikke indenfor det foreløbige arbejdsnotat til en indsatsplan for grundvandsbeskyttelsen i Juelsmindehalvøen nord, som forventes udarbejdet i løbet af 2013.

Der foretages i forbindelse med revurderingen ingen ændringer af ejendommens ydre.

Vurdering

Hedensted Kommune vurderer, idet der er tale om en revurdering af et eksisterende brug, hvor der ikke foretages ændringer, at husdyrbruget fortsat vil kunne drives under varetagelse af de landskabelige hensyn.

4.7 Ophør

I forbindelse med ejers ophør af husdyrproduktion, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent – eller også vil anlægget blive tømt for dyr og gødning. Rester af kemikalier, olie, medicin, kanyler samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Gældende love og regler vil blive overholdt.

4.8 Samlet vurdering

Hedensted Kommune vurderer i nærværende revurdering, at der er behov for at påbyde nye og ændrede vilkår.

Med de nye vilkår, vurderer kommunen, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at kunne fortsætte driften ved at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne udover, hvad der ligger indenfor normen for et husdyrbrug med den givne produktionsstørrelse og indretning.

Der er stillet vilkår om fremtidig foderoptimering, som opfylder Miljøstyrelsens vejledende BAT niveau med hensyn til ammoniak. Staldanlægget vil først opfylde lovkrav til staldindretning inden tidsfristen i 2015.

Derudover er der foretaget en vurdering af lugtreducerede teknologiske tiltag. Disse vurderes på nuværende tidspunkt ikke at være rentable for den pågældende svineproduktion med baggrund i pris for reduktionen af lugt i forhold til svineproduktionens beliggenhed. Hedensted Kommune har vurderet, at svineproduktionen kan foretage en reduktion af lugtemission i form af effektivisering, hvilket fremgår af vilkår 1.

I forbindelse med næste revurdering af miljøgodkendelsen i 2022 vil der igen vurderes i forhold til reduktion af lugt- og ammoniakemission fra staldanlægget.

5. FORMALIA

5.1 Lov m.m.

Husdyrbruget er omfattet af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Følgende bekendtgørelser, regulativer og forskrifter er relevante for husdyrbruget.

- Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer.
- Miljøbeskyttelsesloven, lov om miljøbeskyttelse, lovbek. nr. 879 af 26. juni 2010 med senere ændringer og tilhørende bekendtgørelser.
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug og senere ændringer.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen, bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 og senere ændringer.
- Hedensted Kommunes regulativ for erhvervsaffald
- Kommuneplan 2009 for Hedensted Kommune

5.2 Klagevejledning

Afgørelsen vil blive offentlig bekendtgjort på Hedensted Kommunes hjemmeside den 25. september 2012.

Godkendelsen kan påklages til Natur- & Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Husdyrlovens § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men sendes til Hedensted Kommune, Teknik & Miljø, Tjørnevej 6, 7171 Uldum eller på mail til: miljo@hedensted.dk

Kommunen vil umiddelbart efter klagefristens udløb sende klagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Hedensted Kommune i hænde **senest den 23. oktober 2012 kl. 15.00**

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Kommunen. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrloven. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

5.3 Næste revurdering

Hedensted Kommune skal tage godkendelse op til revurdering, når der er forløbet 10 år efter godkendelse jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 17. Det er derfor planlagt at igangsætte den næste revurdering i 2022.

5.4 Andet

Dyreenheder er beregnet efter omregningsfaktorer i Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssig dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. Denne miljøgodkendelse er foretaget i forhold til det ansøgte antal dyr, uagtet at der senere måtte ske ændringer i beregning af antal dyreenheder. Kommunen skal gøres opmærksom på, at det er antallet af producerede dyr samt dyr på stald, som danner grundlaget for produktionstilladelsen.

Kopimodtagere:

Konsulent Annette Pihl Pedersen, LRØ Rådgivning, app@lro.dk

Naturstyrelsen: nst@nst.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland: midt@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening: mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk

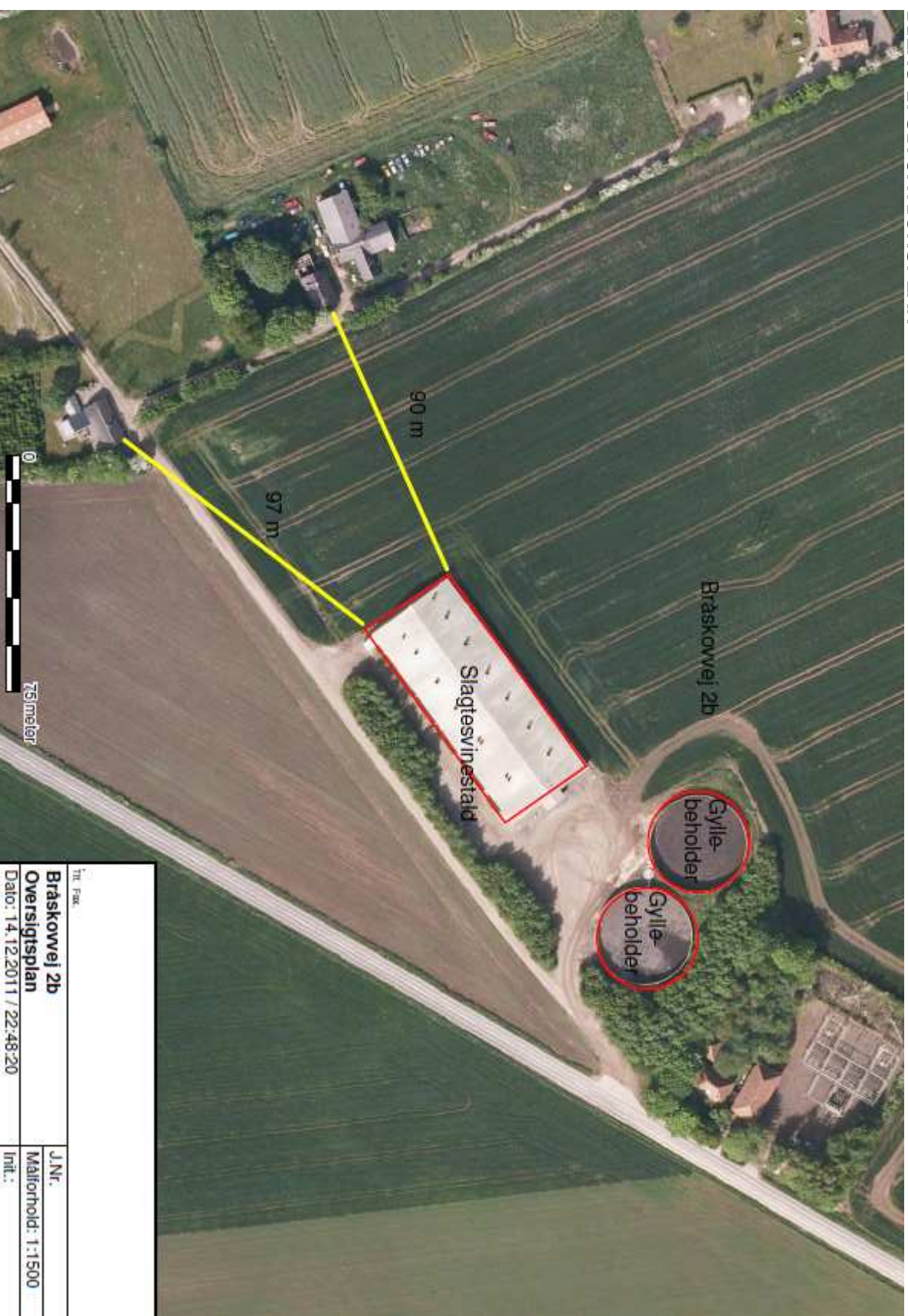
Det Økologiske Råd: husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk

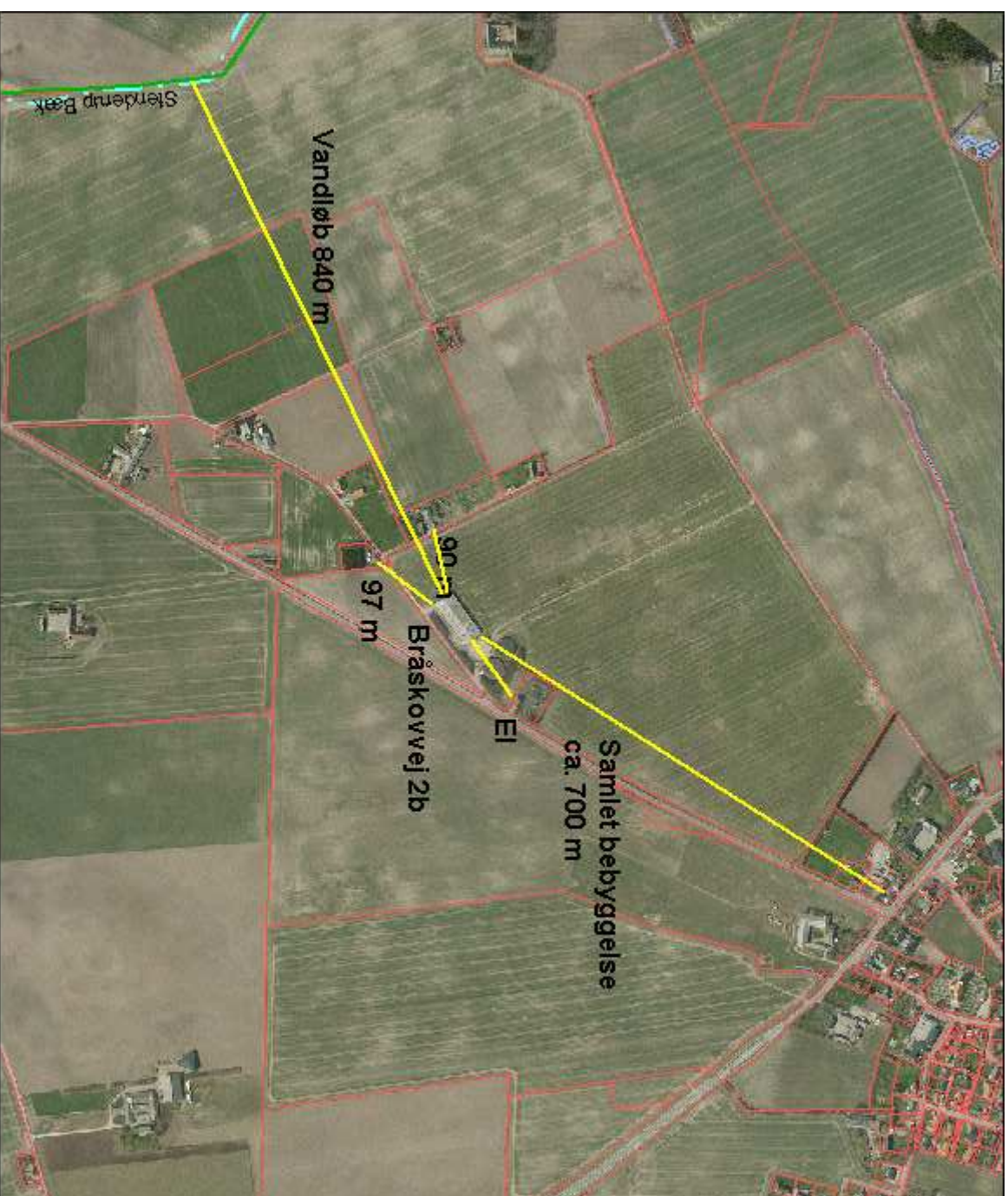
Naboer og ejere af udbringningsarealer er i forbindelse med høringsperiode af udkast til afgørelse oplyst om, at såfremt der ikke kommer bemærkninger til udkastet inden for den 6 uger høringsperiode, vil der træffes afgørelse om revurdering af miljøgodkendelse uden ændringer i forhold til udkastet, kort tid efter høringsfristens udløb.

BILAG 1. SITUATIONSPLAN

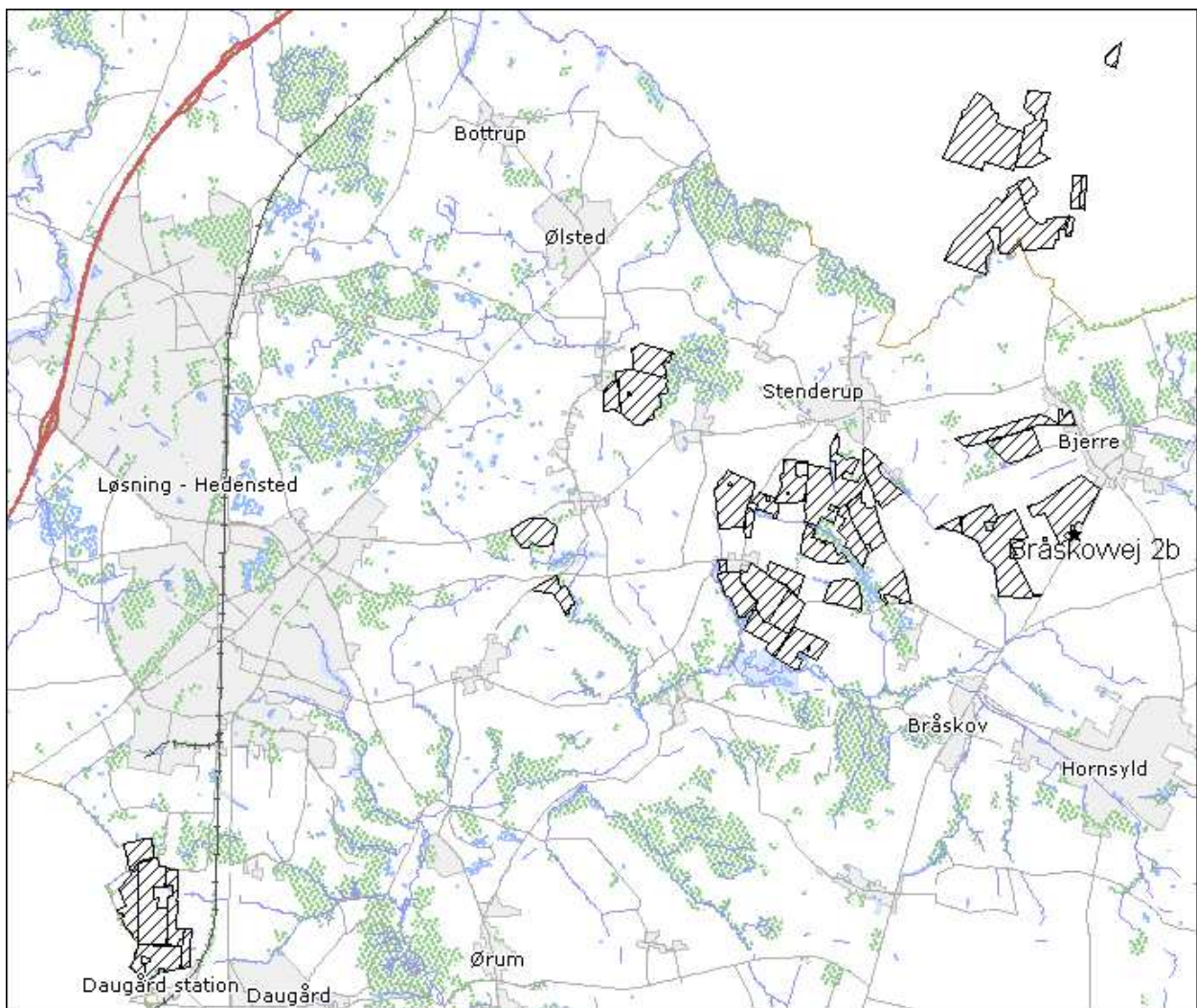

Titel: Braskovvej 2b		J.Nr.:
Oversigtsplan		Målførhold: 1:1500
Dato: 14.12.2011 / 22:48:20		Innt.:

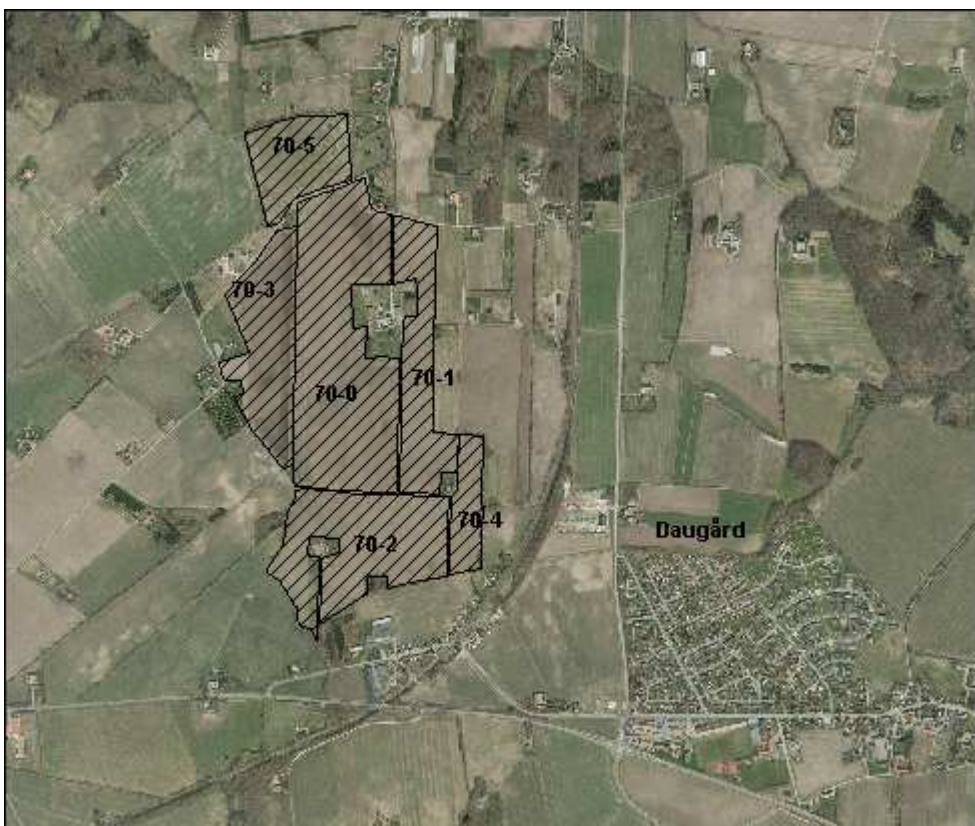
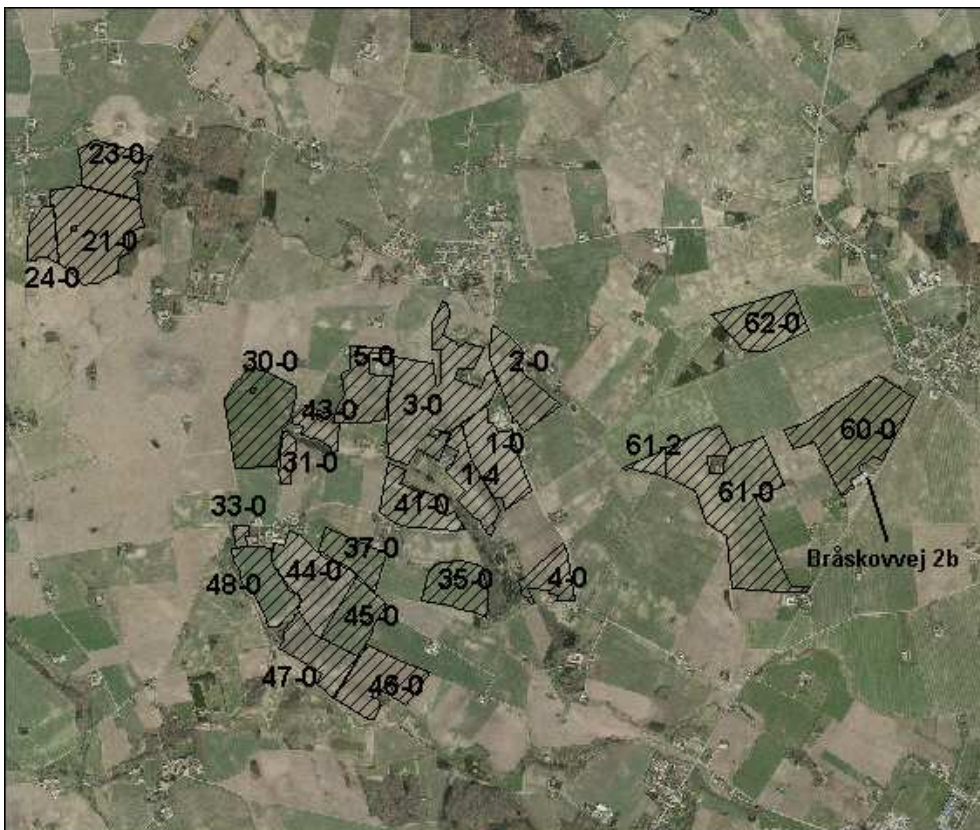
BILAG 2. OVERSIGT OVER AFSTANDE

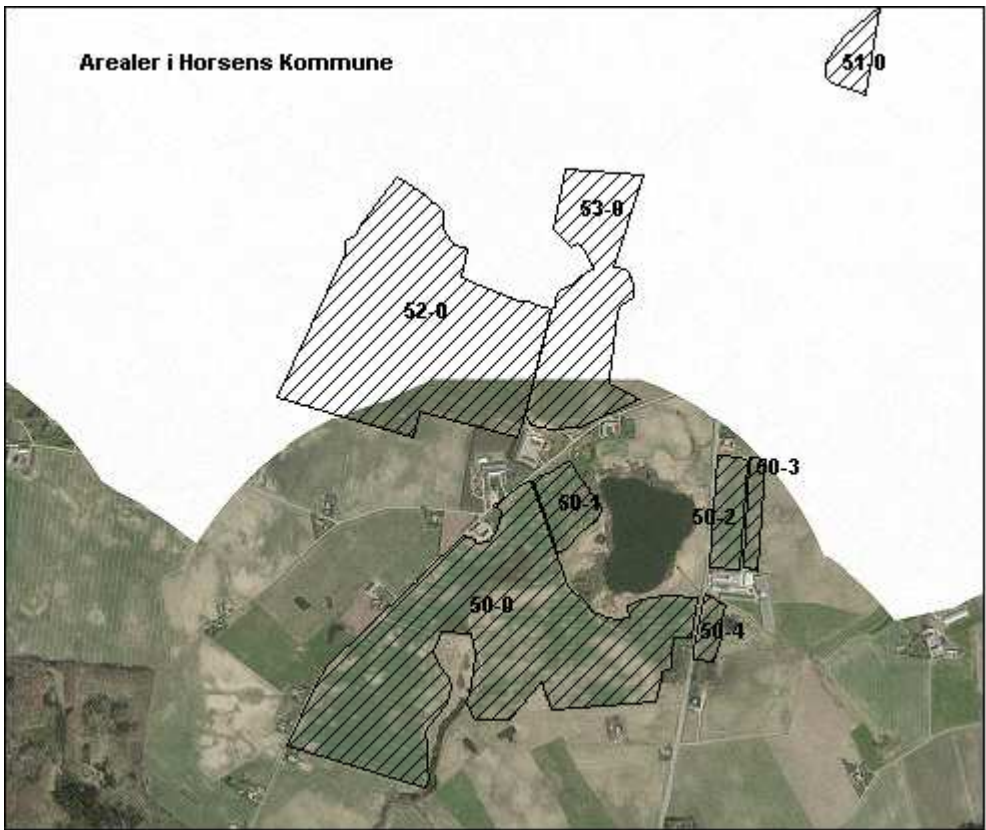

BILAG 3A. OVERSIGT OVER AREALER

BILAG 3A. OVERSICHT OVER AREALER MED MARKNUMMER

BILAG 4. PROPORTIONALITETSVURDERING LUGT

Bilaget er indsendt i forbindelse med version 3, dvs. inden produktionen blev ændret til 10.600 slagtesvin (32-107 kg) på 2652 stipladser

Hedensted Kommune
Att: Mette Højby

7658 7542
APP@lro.dk
22.02.2012

Proportionalitetsberegning for reduktion i lugt

Det eksisterende anlæg er opført i 1993 (miljøgodkendt i 1992) og der produceres 11470 slagtesvin (30-102 kg) på fuldspaltegulv svarende til 294,58 DE

Anlæggets miljøgodkendelse skal revurderes og i den forbindelse har Hedensted Kommune bedt om en proportionalitetsberegning i forhold til tiltag for at mindske lugtgener fra anlægget.

Denne beregning er vedlagt.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in purple ink, appearing to read 'A. Pihl Pedersen'.

Annette Pihl Pedersen
Konsulent

Det eksisterende anlæg er opført i 1992 og der produceres 11470 slagtesvin (30-102 kg) på fuldspaltegulv svarende til 294,58 DE

I forhold til vurdering af proportionalitet er der i denne redegørelse taget udgangspunkt i "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" fra Miljøstyrelsen (mst) i maj 2011. I den vejledning er der for ammoniak beskrevet at mst har fastlagt emissionsgrænseværdierne ud fra det princip at enkelt teknologier med årlige omkostninger der overstiger 100 kr pr reduceret kg N ikke er proportionalt. Her er der lagt til grund at meromkostningen for landmanden forbundet med at opfylde emissionsgrænseværdierne ikke bør overstige 8 kr pr prod slagtesvin.

For den aktuelle produktion 11470 producerede slagtesvin (30-102 kg) betyder det en samlet årlig omkostning på (11470*8 kr) 91760 kr.

I forbindelse med revurderingen er lugtemissionen uændret svarende til 28710 LE hhv 86130 OU.

Tabel med beregnede geneafstande samt vægтет afstand til omkringboende

	FMK vejledning (LE), m	Ny vejledning (OU), m	Afstand til nærmeste geneafstanden
Byzone	535,82	799,80	Mere end 1,2 g geneafstanden
Samlet bebyggelse	301,20	615,97	636,78
Nabo i landzone	169,44	306,84	136,06

For at overholde genekriteriet til enkeltbolig i landzone skal lugten reduceres med 58,5 % (svarende til 50.386 OU). Ved en reduktion på 11% (svarende til 9474 OU) er korrigeret geneafstand kortere end eller lig med geneafstanden i nudrift OG vægтет geneafstand er længere end 50% af korrigeret geneafstand (76656 OU).

På mst's teknologiliste er der 2 teknikker til reduktion af lugtemission. Begge teknikker er biologisk luftrensning med forskellig effekt. Begge teknikker har en midlertidig optagelse (udløber med 2012) på listen og udløber hvis der ikke gives en VERA certificering.

Alternativ til biologisk luftrensning er at ændre gulvet fra fuldt drænet gulv til delvist fast gul i minimum 25 % af stiarealet.

I det efterfølgende er der opsat beregninger for proportionalitet ved etablering af tiltag for at overholde genekriteriet som reduktion af lugtemission på hhv 58,5% (A) og 11 % (B).

Ændring af gulvtypen til delvist fast gulv:

En sti på 1 m bred med fuldt drænet gulv i hele stien har en lugtemission på 29,7 OU og en sti på 1 m bred med delvist fast gulv har en lugt emission på 19,8 OU. For hver sti der ændres til delvist fast gulv reduceres der 9,9 OU.

Ved at etablere delvist fast gulv i alle stier kan genekriteriet (A) ikke honoreres. Ved at etablere delvist fast gulv i 957 stier kan (B) honoreres.

For at kunne give et kvalificeret bud på hvad det vil koste at ændre gulvtypen i 957 stipladser fra drænet gulv til delvist fast gulv, er "Grundlag for den beregnede smågrisenotering – december 2011" anvendt. Her er det anført at afskrivning på en bygning er 25 år endvidere er anført af en stiplads koster 3300 kr at etablere. Heraf er gulve og inventars andel 35% af totalinvesteringen.

Bygningen er opført i 1993 og er ca 18 år gammel. Der mangler derfor 7 års afskrivning som for disse stipladser skal tages med i beregningen af omkostninger i forbindelse med ændring af gulvtypen.

I forbindelse med ombygning vil der ikke samtidig kunne produceres i disse stier og tabt dækningsbidrag på ca 100 kr pr slagtesvin skal også medregnes.

Omkostninger

Manglende afskrivning

((957 stipladser x 3300 kr pr stiplads x 35 %)/ 25 år) x 7 år = 309.494 kr

Ændring af gulv

957 stipladser x 3300 kr pr stiplads x 35 % = 1.105.335 kr

Tabt dækningsbidrag

957 slagtesvin x 100 kr pr prod. Statesvin = 95.700 kr

Omkostninger i alt

= 1.510.529 kr

Afskrives over 25 år med en rente på 2,7

Årlig omkostning

= 117.611 kr

Svarende til 10,25 kr pr produceret slagtesvin hvilket ikke anses for proportionalt.

Biologisk luftrensning

De to rensere der er på teknologilisten, Skov hhv Dorset har forskellig effekt. I skemaet ses en oversigt over de enkelte rensers effekt omregnet til antal stipladser med rensning af al afgangsluft for at honorere hhv (A) og (B).

Reduktion i emissionen	Skov effekt på 73 %				Dorset effekt på 40 %			
	% af luften	DE	Antal prod slagtsvin	Stipladser	% af luften	DE	Antal prod slagtsvin	Stipladser
58,5 % (A)	80	236	9189	2320 (C)	-	-	-	- (E)
11 % (B)	15	44,2	1721	435 (D)	28	82,5	3211	812 (F)

Opsætning af biologisk luftrensere kan enten ske som flere decentrale enheder fx en enhed pr sektion eller som en central enhed hvortil luften føres til via en stor kanal placeret på loftet. Ikke alle nyere bygninger er indrettet med loft og typisk er tagkonstruktionen ikke dimensioneret eller udført således at en kanal til luft kan etableres eller en renser (på ca 1 ton) kan bæres. Etablering af en

renser i eksisterende anlæg betyder derfor at tagkonstruktionen skal ændres.

Tilsvarende som for ændring af gulvkonstruktionen vedrører tagkonstruktionen ca 35 % af den samlede stipladspris.

Beregning af meromkostning pr produceret slagtesvin for hvert af scenarierne i skemaet ovenfor

Beregning	Pris
(C) reduktion 58,5 % Skov Omkostninger Manglende afskrivning ((2320 stipladser x 3300 kr pr stiplads x 35 %)/ 25 år)x 7 år Ændring af tagkonstruktion 2320 stipladser x 3300 kr pr stiplads x 35 %	750.288 kr <u>2.679.600 kr</u> 3.429.888 kr
Afskrives over 25 år med en rente på 2,7 Årlig omkostning Svarende til 23,28 kr pr produceret slagtesvin hvilket ikke anses for proportionalt.	267.055 kr
Hertil kommer selve renseren (investeringsomkostninger og driftsomkostninger) samt evt tabt dækningsbidrag i forbindelse med ombygning	
(D) reduktion 11 % Skov Omkostninger Manglende afskrivning ((435 stipladser x 3300 kr pr stiplads x 35 %)/ 25 år)x 7 år Ændring af tagkonstruktion 435 stipladser x 3300 kr pr stiplads x 35 %	140.679 kr <u>502.425 kr</u> 643.104 kr
Afskrives over 25 år med en rente på 2,7 Årlig omkostning for ændret tagkonstruktion	50.073 kr
Investeringen i renser, årlig omkostning Driftsomkostning årligt	48.773 kr <u>47.762 kr</u> 146.608 kr
Årlige omkostninger i alt Svarende til 12,78 kr pr produceret slagtesvin hvilket ikke anses for proportionalt.	
(E) reduktion 58,5 % Dorset Det er ikke muligt med denne renser at reducere lugtemissionen med 58,5 % da renserens effekt er 50 %	
(F) reduktion 11 % Dorset Omkostninger Manglende afskrivning ((812 stipladser x 3300 kr pr stiplads x 35 %)/ 25 år)x 7 år	262.601 kr

Ændring af tagkonstruktion 812 stipladser x 3300 kr pr stiplads x 35 %	<u>937.860 kr</u>
Afskrives over 25 år med en rente på 2,7 Årlig omkostning Svarende til 8,15kr pr produceret slagtesvin hvilket ikke anses for proportionalt.	93.469 kr
Hertil kommer selve rensere (investeringsomkostninger og driftsomkostninger) samt evt tabt dækningsbidrag i forbindelse med ombygning	

BILAG 5. PROPORTIONALITETSVURDERING BAT

Bilaget er indsendt i forbindelse med version 3, dvs. inden produktionen blev ændret til 10.600 slagtesvin (32-107 kg) på 2652 stipladser

Hedensted Kommune
Att.: Mette Højby

7658 7542
APP@lro.dk
22.02.2012

Beregning af BAT

I ansøgningsskema 21092 er der under produktioner indsat drænet gulv som staldsystem. Dette valg er gjort da det eksisterende anlæg senest 1. juli 2015 skal overholde krav om minimum 1/3 fast eller drænet gulv til slagtesvin.

I forhold til BAT er der beregnet et BAT niveau i forhold til dette. Der er ikke umiddelbart planer om at ændre gulvtypen lige nu og derfor har jeg på opfordring fra Hedensted kommune beregnet BAT i forhold til den faktiske nudrift. Denne er vedlagt.

BAT opfyldes pr 1. juli 2015 med drænet gulv og spalter.

Med venlig hilsen

Annette Pihl Pedersen
Konsulent

Beregning af BAT for nudrift (fuldspaltegulv)

Ammoniak fra anlægget med fuldspaltegulv (jvf skema 36560) er 5135,19 kg N

Produktionen er 11470 slagtesvin (30-102 kg) svarende til 294,58 DE

BAT for slagtesvin (32-107) IT-2011 for eksisterende stalde er 0,45 kg N/ produceret slagtesvin.

Ved korrektion for afvigende vægtinterval anvendes referenceligningen N ab dyr 2011/12:

Type 1 korrektionsfaktor N ab dyr =

$$((\text{afg vægt} - \text{indg vægt}) \times (12,77 + 0,1789 \times (\text{afg vægt} + \text{indg vægt}))) / 2824 = 0,92765779$$

Teoretisk BAT-niveau for fuldspaltegulv nudrift

$$11470 \text{ producerede slagtesvin} \times 0,92765779 \times 0,45 \text{ kg N} = 4788,10 \text{ kg N}$$

Ændring af gulvtypen

For at honorere det teoretiske BATniveau skal ammoniakfordampningen reducere med 347,08 kg.

I forbindelse med opfyldelse af kravet om drænet gulv kan der isættes spaltelukkere ca 1/2 af spalteåbningerne i 1/3 af stiarealet. Dette gøres ved at afrense gulvet helt og derefter montere/fastgøre disse spaltelukkere. Pris på lukkere inkl rengøring og montage er ca 380 kr pr m2 stiareal.

Konkret er der 2900 stipladser og en stiplads svarer minimum til 0,65 m2. Areal der skal "lukkes"

$$(2900 \text{ stipladser} \times 0,65 \text{ m}^2) / 3 = 628 \text{ m}^2$$

$$\text{Pris} = 628 \text{ m}^2 \times 380 \text{ kr} / \text{m}^2 = 238.766 \text{ kr}$$

Forventet holdbarhed: 10 år

Forventet rente: 7,5 % (banklån)

Årlig omkostning: 49.210 kr svarende til 141,78 kr pr reduceret kg N. Dette anses ikke at være proportionelt i forhold til de vejende BAT standardvilkår fra Miljøstyrelsen.

Rensning af afgangsluft

Etablering af en renser i eksisterende anlæg betyder derfor at tagkonstruktionen skal ændres.

Tilsvarende som for ændring af gulvkonstruktionen vedrører tagkonstruktionen ca 35 % af den samlede stipladspris.

Opsætning af en kemisk renser med en effekt på 80 % betyder at al luft fra 970 stipladser skal renses.

Manglende afskrivning

$$((970 \text{ stipladser} \times 3300 \text{ kr pr stiplads} \times 35 \%) / 25 \text{ år}) \times 7 \text{ år} = 313.698 \text{ kr}$$

Ændring af tagkonstruktion

$$970 \text{ stipladser} \times 3300 \text{ kr pr stiplads} \times 35 \% = 1.120.350 \text{ kr}$$

Afskrives over 25 år med en rente på 2,7

$$\text{Årlig omkostning ændret tagkonstruktion} = 87.231 \text{ kr}$$

$$\text{Årlig omkostning renser} = \underline{91.595 \text{ kr}}$$

$$\text{Årlige omkostninger i alt} = 178.826 \text{ kr}$$

Svarende til 15,6 kr pr produceret slagtesvin hvilket ikke anses for proportionalt.

BILAG 6. REVIDERET REDEGØRELSE FOR LUGT OG BAT

Hedensted Kommune
Att.: Mette Højby

7658 7542
APP@lro.dk
21.05.2012

Ændringer vedr. skema 21092 Bråskovvej 2B

I forbindelse med tilsyn på ejendommen d. 29. marts 2012 blev der aftalt følgende ændringer i forhold til tidligere indsendt skema 21092 i husdyrgodkendelse.dk

Emne	Før	Ændret til	Bemærkning
Antal producerede svin	11.470	10.600	294,44 DE
Vægtinterval	30-102 kg	32-107 kg	Opdateret til gældende norm
Stipladser	2900	2652	

Derudover er der ændret i markeringen af nærmeste nabo som herefter er Bråskovvej 8.

Der er indsat følgende foderkorrektion:

2,72 FE pr kg tilvækst
150,6 g råprotein pr FE
4,8 g fosfor pr FE

Beregning af LUGT

Ændring af vægtinterval betyder beregningsteknisk at der er en øget lugtemission fra anlægget, færre stipladser betyder en lavere lugtemission.

Afstanden til nabobeboelsen på Bråskovvej er der fra det beregnede lugtcentrum i stalden 134,44 m. Der sker reelt ikke en udvidelse af produktionen i forhold til det oprindeligt godkendte, hvor geneafstanden på dette tidspunkt er beregnet ud fra FMK-metoden med følgende forudsætninger:

2900 stipladser

Vægtinterval på 30-102 kg altså en gennemsnitsvægt på 66 kg

Det giver en geneafstand til nabobeboelse på 169,44 m

I forbindelse med revurderingen er produktionsniveauet uændret dog korrigeret for ændret vægtinterval. Det øgede vægtinterval medfører færre producerede svin og derfor også færre svin på stald ad gangen og dermed færre stipladser.

Den nye metode til beregning af Lugt skelner mellem lugt fra fulldrænet gulv og gulv med en andel fast gulv i stien. Endvidere er der mulighed for i kommunens vurdering af godkende anlæg hvor naboen er placeret længere væk fra anlægget end 50 % af geneafstanden (50%-reglen).

Anlægget overholder ikke de to metoder til beregning af lugtgeneafstand til naboer. For at overholde 50%-reglen er der to alternativer.

a) biologisk luftrensning

b) ændring af 629 stipladser til delvist fast gulv

a)

Ved etablering af rensning i to afkast (svarende til 2 sektioner) vil det betyde en omkostning på knap 13 kr pr produceret svin. Ved vurdering af proportionalitet kan anvendes forholdene til BAT-standardvilkår fra Miljøstyrelsen anbefalingen er at der ikke er proportionalitet hvis omkostningen er over 8 kr pr produceret slagtesvin.

b)

Ændring af 629 stipladser til delvist fast gulv vil betyde at 4 sektioner bliver berørt (4 sektioner ud af 13 betyder reelt at 816 stipladser berøres). Det betyder at udgiften ud over selve ændringen også indeholder driftstab i form af manglende dækningsbidrag for for 4 hold. I alt betyder det en omkostning på 8,8 kr pr produceret slagtesvin.

BAT

Ammoniak

Beregning af BAT-niveau for Ammoniak: 10600 slagtesvin (32-107 kg) x 0,45 kg N pr prod slagtesvin = 4770 kg N

Dette niveau er opfyldt i 2015 når der etableres 1/3 fast eller drænet gulv i stiarealet. Indtil da er der i skema 21092 indsat fodertiltag svarende til 2,72 FE pr kg tilvækst og 150,6 g råprotein pr FE.

Fodervilkår if wiki:

Vilkårene fastsættes som krav til maksimalt N ab dyr pr. år.

Ved beregning af vilkår for maksimalt N ab dyr fra anlægget anvendes følgende ligninger (ligninger anvendt fra og med 2007/08 normtal for husdyrgødning):

$$\text{Kg N pr slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((107 \text{ kg} - 32 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst})) = (((107 \text{ kg} - 32 \text{ kg}) \times 2,72 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 150,6 \text{ g råprotein pr FEsv}/6250) - ((107 - 32) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst})) = ((75 \text{ kg} \times 2,72 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 150,6 \text{ g råprotein pr FEsv}/6250) - (75 \text{ kg} \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst})) = 2,695584 \text{ kg N}$$

Beregning af Samlet N ab dyr pr år sker vha. følgende formler:

Slagtesvin: Antal producerede dyr i perioden x N ab dyr pr svin = 10600 slagtesvin x 2,695584 kg N = 28,573,1904 kg N

Fosfor

Beregning af BAT-niveauet for Fosfor : 294,58 DE x 20,5 kg P ab lager pr DE = 6038,89 kg p ab lager. Dette er honoreret således at foderets indhold af totalfosfor er 4,8 g P pr FE. Tilsvarende som for kg N ab dyr udarbejdes vilkår vedr. foder jf. Wiki-vejledningen:

Vilkårene fastsættes som krav til maksimalt P ab dyr pr. år.

Ved beregning af vilkår for maksimalt P ab dyr fra anlægget anvendes følgende ligninger:

$$\text{P ab dyr pr slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv/1000}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = ((107 \text{ kg} - 32 \text{ kg}) \times 2,72 \text{ FEsv pr kg tilvækst} \times 4,8 \text{ g fosfor pr FEsv/1000}) - ((107 - 32) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = 0,5667 \text{ kg P}$$

Beregning af N og P ab dyr pr år sker vha. følgende formler:

slagtesvin: Antal producerede dyr i perioden x N eller P ab dyr pr svin = $10600 \times 0,5667 \text{ kg P} = 6007,02$.

Umiddelbart burde IT-ansøgningssystemet regne P ab dyr ud på samme måde som formlen i wiki-vejledningen. IT-ansøgningssystemet er kommet frem til 6038,80 kg P ab dyr hvilket bør være det der stilles krav til som maksimal emissionsgrænse. Formlen i Wiki anvendes til kontrol af vilkåret.

Med venlig hilsen

Annette Pihl Pedersen
Konsulent

Hedensted Kommune
Att. Mette Højby

Mette.hoejby@hedensted.dk

Teknik og Miljø
Natur

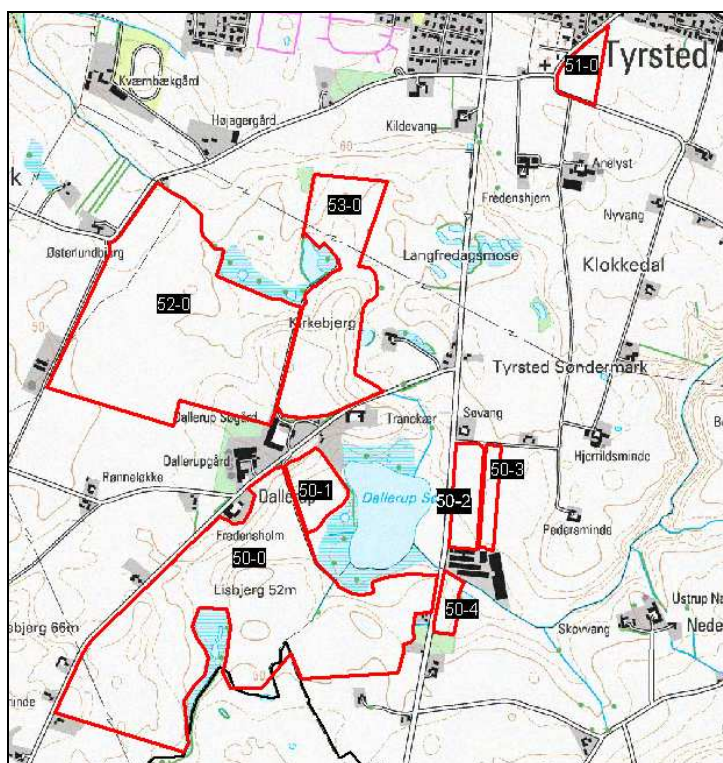
Rådhusstorvet 4
8700 Horsens
Telefon: 76292929
Telefax: 75601013
teknikogmiljo@horsens.dk
www.horsenskommune.dk
Kvalitetssikring : JLU
Sags nr.: 2012-002597
Dato: 29. februar 2012

Svar på § 21 høring om anvendelse af udbringningsarealer for husdyrgødning beliggende i Horsens Kommune

Horsens Kommune har den 22. februar 2012 modtaget en høring fra Hedensted Kommune om anvendelse af arealer beliggende i Horsens Kommune til udbringning af husdyrgødning fra husdyrproduktionen på ejendommen Bråskovvej 2b, 8781 Stenderup.

Arealerne vurderes i forbindelse med revurdering af produktionen. Der indgår udelukkende ejede/forpagtede arealer dvs. ingen aftalearealer i Horsens kommune.

Høringsmaterialet består af en PDF-fil (skema nr. 21095, version 3) og dertilhørende areal-filer. Horsens Kommunes høringssvar er baseret på disse oplysninger.

Figur 1. Arealernes placering (afgrænsningen af Horsens Kommune er markeret med sort)
(Copyright COWI)

I de efterfølgende afsnit er en beskrivelse af arealerne i forhold til de områder kommunen skal sikre beskyttelsen af. Beskrivelsen er efterfulgt af kommunens vurdering af om det udløser behov for at stille vilkår.

Forudsætning for arealernes drift

Arealerne i Horsens Kommune er forpagtede arealer, og er således til rådighed for ansøger, og der kan stilles vilkår i den ansøgte miljøgodkendelse, som meddeles efter husdyrbruglovens § 12.

Arealerne tilføres ifølge ansøgningen maksimalt 1,22 DE svinegylle/ha, hvilket bør fastholdes i et vilkår.

Sædskifte er ikke anvendt som virkemiddel og forudsætningen er derfor referencesædskiftet som er S2 på alle arealerne i Horsens Kommune. Horsens kommune stiller normalt i egne godkendelser vilkår til sædskiftet, hvor dette er anvendt som en forudsætning for vurderingen. I denne sag er den beregnede udvaskning af betydning for bl.a. tilstanden i Horsens Fjord. Der bør for arealerne i Horsens Kommune stilles vilkår om, at der anvendes et sædskifte med samme udvaskning som S2 eller lavere.

Natur

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor eller grænsende op til Natura 2000-områder.

Nærmeste Natura 2000-område nr. 236 (Habitatområde H236, Bygholm Ådal) ligger ca. 7 km nordvest for markerne. Områdets udpegningsgrundlag kan ses på naturstyrelsens hjemmeside (<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/>).

På baggrund af den store afstand imellem udbringningsarealerne og nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde vurderes ammoniakfordampningen fra markdriften ikke at påvirke hverken arter eller naturtyper, som indgår i områdets udpegningsgrundlag og der er derfor ikke behov for at stille vilkår til driften.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Der er ifølge en opgørelse fra Danmarks Miljøundersøgelser fundet flere bilag IV-arter indenfor en afstand af ca. 8,5 km fra udbringningsarealerne. Det drejer sig om arter af padder og flagermus samt markfirben og odder. Horsens Kommune har ikke konkret kendskab til forekomst af disse arter i området.

Udbringningen af husdyrgødningen sker på arealer, som hidtil har været i omdrift.

Flagermus er ikke registreret indenfor eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter raster eller yngler i området. Da der ikke fældes gamle træer eller beskadiges andre egnede habitater vurderes markanvendelsen ikke at ville skade flagermusene.

Odder er ikke registreret nær udbringningsarealerne og der er ingen vandløb nær markerne, der vurderes som egnede levested for arten. Odderen vil derfor ikke blive påvirket af markdriften.

Der er ingen registreringer af hverken markfirben eller diger på eller nær udbringningsarealer. Det ansøgte omfatter ikke inddragelse af udyrkede skråninger, og markfirben vurderes derfor ikke at blive påvirket.

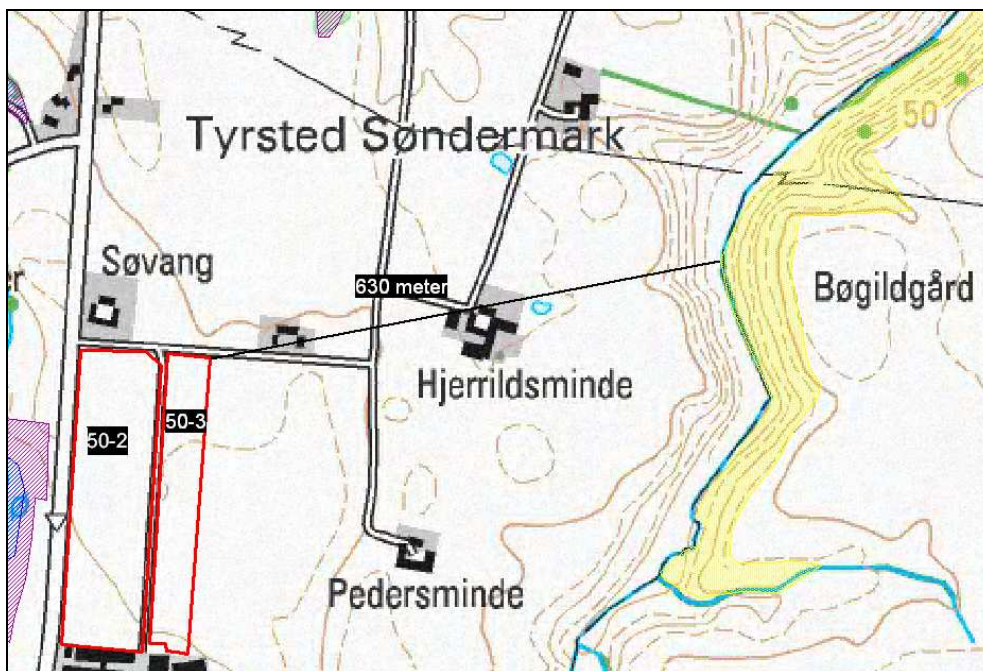
Der er ingen registreringer af padder i nærområdets vandhuller, men flere arter findes mange steder på landsplan uden at være registreret. Det kan derfor ikke udelukkes, at de vådområder, som flere steder afgrænser udbringningsarealerne, kan udgøre potentielle raste- eller ynglelokaler for stor vandsalamander og/eller spidssnudet frø.

Øvrige bilag IV-padder findes ikke i denne del af kommunen.

For at sikre paddehabitaterne imod tilledning af næringsstoffer og pesticider, skal der omkring alle vandhuller etableres og opretholdes en mindst 2 meter bred dyrknings-, sprøjtnings- og gødskningsfri bræmme. Bræmme på mark 50-0 langs mose (se afsnit om § 3-natur) samt lovkrav om ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer, medvirker ligeledes til at sikre potentielle yngle- og rastesteder for bilag IV-padder imod skade.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Nærmeste § 7-område (kategori 2-natur) er et overdrev, som ligger ca. 630 meter øst for mark nr. 50-3 (se figur 2). Overdrevet ligger på den østlige side af Klokkedal Å.

Figur 2: § 7 natur (vejledende registreret § 3-natur fremgår også af kortudsnittet).
(Copyright COWI)

Overdrevet er i forbindelse med en amtsbesigtigelse registreret som surt overdrev. Tålegrænsen for denne naturtype er 10 – 20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen for Horsens Kommune er ifølge DMU's nyeste opgørelse 16,2 kg N/ha/år (data for 2009). Der er derfor risiko for at tålegrænsen er overskredet.

Horsens Kommune vurderer på baggrund af naturtypens tålegrænse og den gennemsnitlige baggrundsbelastning i kommunen, at der ikke bør ske en forøgelse af kvælstofdepositionen på overdrevet.

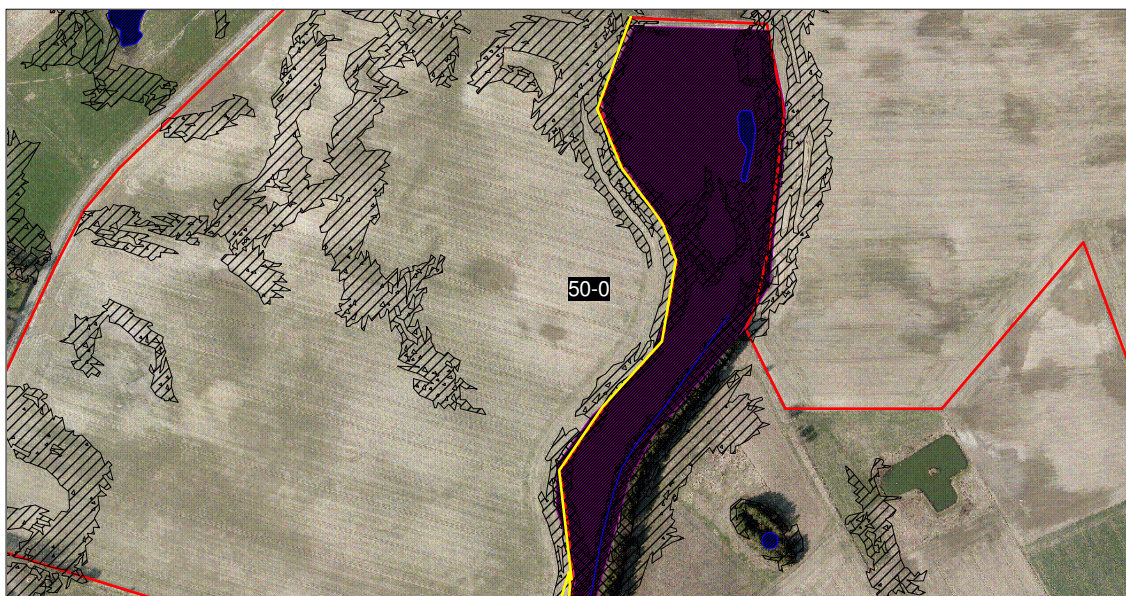
Da terrænet ikke er skrånende imod overdrevet, vurderes der ikke at være risiko for afstrømning af næringsberiget overfladevand til naturarealet. Samtidig vurderes det på baggrund af afstanden til § 7 arealet, at de generelle regler om udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at sikre at overdrevet ikke påvirkes væsentligt, når dette sammenholdes med ansøgningens oplysninger om, at der ikke opbevares komposteret husdyrgødning i markstak på nogen af areaerne.

Øvrige § 7-områder ligger alle længere end 6 km fra markerne og vil derfor heller ikke påvirkes.

Naturområder omfattet af Naturbeskyttelsesloven - § 3 natur

Nogle af udbringningsarealerne grænser op til søer og moser, som efter kommunens vejledende registrering er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3.

Mark 50-0 afgrænses således af en beskyttet mose. Marken vurderes ud fra kortmateriale at være skrånende i randzonen mod mosen langs marken. For at beskytte mosen mod tilledning af næringsstofberiget overfladevand fra marken bør der etableres og opretholdes en mindst 5 meter bred dyrknings-, sprøjtnings- og gødskningsfri bræmme, som fremgår af figur 3.

Figur 3: Bræmme langs mark 50-0

Der vurderes ikke at være behov for at stille yderligere vilkår for at sikre øvrige § 3-arealer i området imod en tilstandsændring.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Den fredede orkidé maj-gøgeurt er fundet på en eng som ligger ca. 250 meter øst for mark 53-0. Marken er ikke skrånende imod naturområdet og det vurderes derfor at engen ikke påvirkes af arealdriften.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Der er ikke kendskab forekomster af arter, der på Den danske Rødliste eller Den danske Gulliste er registreret som sårbare eller truede, på eller i nærheden af udbringningsarealerne.

Næringsstofudvaskning til overfladevande

Alle arealerne afvander til Horsens Inderfjord, størstedelen (ca. 108 ha) via Dallerup Sø, ca. 9 ha via Bygholm Sø og de resterende ca. 12 ha direkte via henholdsvis Klokkedal Å og Torsted Bæk.

Ifølge Statens Vandplan for Hovedvandopland 1.9, Horsens Fjord er den aktuelle økologiske tilstand i Dallerup Sø og Bygholm Sø henholdsvis moderat og ringe. Målet for søerne er god økologisk tilstand.

På baggrund af allerede vedtagne indsatser vurderes der i Vandplanen ikke at være behov for at reducere den eksterne belastning til Dallerup Sø, mens den skal reduceres til Bygholm Sø. For begge søer vil den interne belastning hindre målopfyldelse i 2015 og der skal iværksættes en indsats overfor den interne belastning i Dallerup Sø.

Tilstanden forventes for begge søer at være uændret i 2015.

Horsens Yderfjord indgår i Natura 2000 område nr. 56 (Habitatområde H52, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave samt Fuglebeskyttelsesområde F36, Horsens Fjord og Endelave) og er af Miljøstyrelsen udpeget som værende følsom/meget følsom. Ifølge udkast til vandplan for Hovedvandopland Horsens Fjord er den økologiske tilstand dårlig i begge dele af fjorden. Da Horsens Inderfjord ikke er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde har Staten ikke udlagt fosforklasser eller nitratklasser indenfor dette opland.

Kvælstof

Horsens Kommune har i denne vurdering ikke foretaget en habitatvurdering. Der er således hverken taget stilling til om projektet i sig selv eller i kumulation med andre projekter kan skade arter og naturtyper på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Baggrunden for at Horsens Kommune ikke har foretaget denne vurdering er, at det er forvaltningens opfattelse, at vurderingen bør foretages for de samlede udbringningsarealer tilknyttet husdyrbruget i det pågældende opland, hvorfor det nødvendigvis må foretages af godkendelseskommunen.

Idet arealerne i Horsens Kommune af Staten er klassificeret som beliggende i nitratklasse 0, kan der ifølge husdyrgodkendelse.dk tillades et maksimalt dyretryk på 1,4 DE/ha. Det reelle dyretryk på arealet vil jf. oplysninger i anmeldelsen blive 1,22 DE/ha.

Det er kommunens vurdering at der bør stilles et vilkår som sikrer at arealerne, set som et gennemsnit for alle bedriftens arealer, kun tildeles kvælstof svarende til det ansøgte niveau på 1,22 DE/ha.

Fytoplanktonproduktionen i Dallerup Sø er ikke kvælstofbegrænset og der vurderes derfor ikke at være behov for at stille vilkår vedr. kvælstofudvaskningen til søen

Fosfor

Ifølge ansøgningen tilføres arealerne i gennemsnit 25,2 kg P/ha, hvilket er 1,6 kg mere end de 23,6 kg som afgrøden frafører.

Ejendomme i oplandet til Dallerup Sø er omfattet af en kommunal spildevandsplan og Horsens Kommune har derfor stillet krav om forbedret rensning af husspildevand fra området's ejendomme.

Der stilles jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen udelukkende krav til fosforoverskud på arealer der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Alle arealer ligger udenfor fosforklasse, da de afvander til Horsens Inderfjord, som ikke er Natura 2000-område. Der stilles derfor ikke krav til maksimalt fosforoverskud.

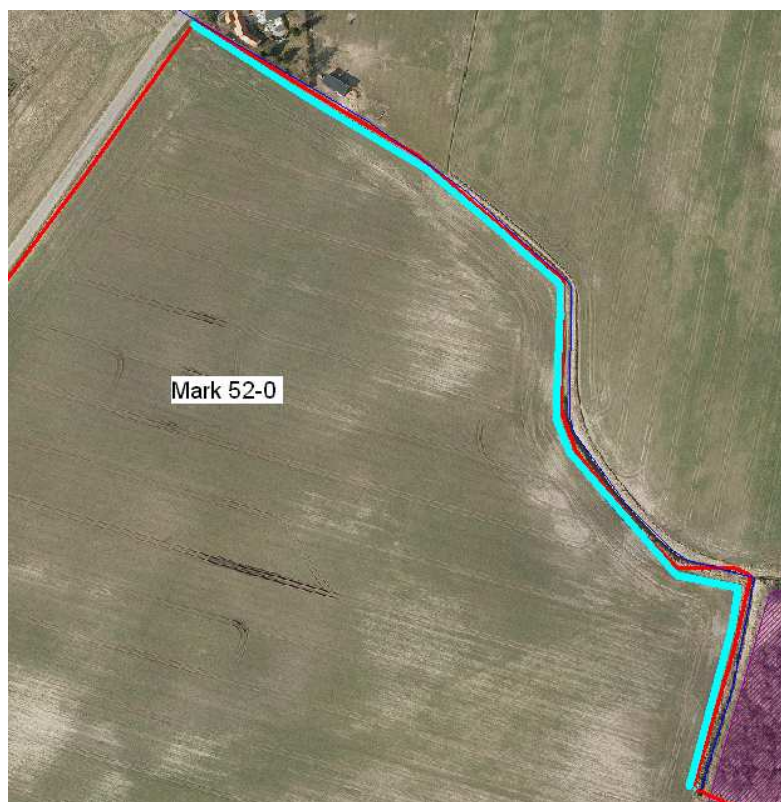
Horsens Kommune vil dog opfordre Hedensted Kommune til at sikre, at produktionen på Bråskovvej 2b lever op til BAT mht. fosfor således at fosforoverskuddet og dermed udvaskningsrisikoen minimeres.

Nitrat til grundvand

Arealerne ligger udenfor områder med særlige drikkevandsinteresser og udenfor indvindingsopland til et vandværk og der vurderes derfor ikke at være behov for at tage særlige grundvands-hensyn.

Andet

Mark 52-0 afgrænses mod nord af et lille vandløb, som danner tilløb til en 2,3 ha stor mose. Vandløbet fremgår af generalstabskort og luftfoto for perioden fra 1972 til 2010. Vandløbet vurderes på den baggrund at være et naturligt vandløb og er derfor omfattet af vandløbslovens generelle bræmmekrav, som på nuværende tidspunkt betyder at en mindst 2 meter bred bræmme skal friholdes fra bl.a. dyrkning og jordbearbejdning. Den strækning, som er omfattet af bræmmekravet fremgår af figur 4.

Figur 4: Strækning med generelt bræmmekrav langs mark 52-0
(Copyright Horsens Kommune),

Luffoto fra 2010 (ovenfor) indikerer, at der dyrkes ganske tæt på vandløbet og at bræmmekravet derfor muligvis ikke var opfyldt i 2010. Strækningen er ikke besigtiget i 2010 eller 2011 og Horsens Kommune har derfor i dag ingen viden om, hvorvidt bræmmekravet er overholdt i 2011. Det er muligt, at der efterfølgende vil blive ført tilsyn med bræmmen på strækningen.

Det skal i den sammenhæng bemærkes, at overholdelse af bræmmekravet er omfattet af KO-kontrol. Hvis der ved et fysisk tilsyn bliver observeret manglende overholdelse af bræmmekravet, er Horsens Kommune derfor forpligtet til at indberette dette forhold til FødevarerErhverv. Indberetning kan resultere i fradrag i hektarstøtten.

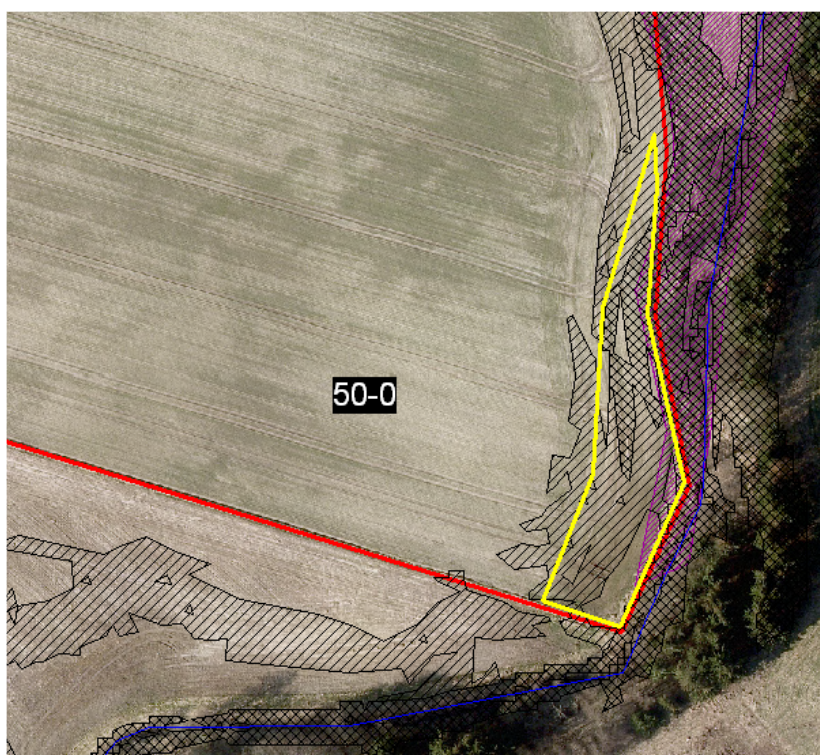
Markerne 52-0 og 53-0 omfatter arealer, som er skånende (6-12 grader) mod henholdsvis et vandløb og en sø. Det samme er tilfældet for mark 50-0 som er skrånende (6-12 grader og på partier mere end 12 grader) mod et vandløb.

Horsens Kommune skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at udbringningsarealerne bør tilrettes således, at der ikke indgår stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb og søer (over 100 m^2) indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets eller søens øverste kant.

Det gælder for de arealer, som er skitseret på nedenstående kortudsnit (figur 5 og 6).

Figur 5: Dele af mark 52-0 og 53-0 som jf. gældende husdyrgødningsbekendtgørelse efter kommunens kort med beregning af hældninger, ikke må anvendes til udbringning af flydende husdyrgødning.

Figur 6: Del af mark 50-0 som jf. gældende husdyrgødningsbekendtgørelse ikke må anvendes til udbringning af flydende husdyrgødning.

Samlet vurdering

Det er Horsens Kommunes vurdering, at der skal indarbejdes følgende hensyn i miljøgodkendelsen.

- Der må ikke opbevares komposteret husdyrgødning i markstak.
- Arealerne må maksimalt tilføres 1,22 DE svinegylle/ha.
- Der skal anvendes et sædskifte med samme kvælstofudvaskning som S2 eller lavere.
- Der skal omkring alle vandhuller etableres og opretholdes en dyrknings-, sprøjtning- og gødskningsfri bræmme på mindst 2 meter, eller svarende til de lovpligtige bræmmer langs vandløb.
- Der skal etableres og opretholdes en mindst 5 meter bred dyrknings-, sprøjtning- og gødskningsfri bræmme langs mark 50-0 (fremgår af kort)
- Udbringningsarealerne bør tilrettes således, at der ikke indgår stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb og søer (over 100 m²) indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets eller søens øverste kant.

Med disse forbehold vurderes Horsens Kommune at arealerne kan anvendes til udbringning af husdyrgødning som ansøgt.

Horsens Kommune vil anmode at modtage kopi af afgørelsen når denne foreligger. Såfremt godkendelsen påklages vil kommunen ligeledes gerne orienteres.

Eventuelle spørgsmål til denne udtalelse kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen

Bettina Lerche

Biolog

Telefon direkte: 76292509

bel@horsens.dk